

Maračnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Katolicizem v bojno vrsto

Danes stoji svetovno in tudi slovensko javno mnenje pod visom framsonske krilatice, da je vera, zlasti katoliška, zasebna zadeva, o kateri se na zunaj ne sme nič vedeti. Že cela desetletja po načrtu in silno neizprosno preganjanju vsako versko misel iz javnega življenja v zakrknjost, češ tam je mesto za vero, tam naj se svobodno razvija. In posrečilo se jim je, da so jo res popolnoma izrinili iz vseh tistiš, ki vplivajo na ustroj družbe. Zakoni, ki so narejeni za ljudi in po katerih se morajo ljudje ravnavati, prav tako malo poznajo Boga in njegove zapovedi, kakor zakoni, ki so namenjeni pospeševanju živimorcev. Zakoni, ki odredajo smer vzgoje človeških otrok, prav tako nič ne vedo, čemu je prav za prav človek na svetu in kaj naj iz otroka postane, kakor pravilniki, ki určijo cestni promet: na eni strani je obvezno določeno, da mora hoditi otrok od 6. do 14. leta vsak dan sedet v šolske klopi in da mora tam brati knjige, na drugi strani pa, da je treba voziti po desni strani ceste in da mora vsak brati napise, ki so nabiti ob cestah, o Bogu ne izve nič, ne iz enega ne iz drugega.

Ako bi šel po Evropi in bi takole nekje našel na cesti to ali ono ustavo, v kateri je po navadi urejeno razmerje posameznika do družbe in obratno, pa bi jo začel prebirati, ne bi mogel spoznati, ali so to organizacijska pravila človeške družbe ali mravljišča ali čebelnega panja. Govorijo sicer o človeku, toda zakaj se ne bi tudi mravlje ali čebele, ki žive v zelo lepo organiziranih družbah, med seboj imenovala »človek« in zakaj ne bi poleg tistih drugih umetnosti lepega dne v pisnu ovečevčile svojih organizacijskih pravil? Samo na sebi bi to ne bil nič večji čudež, kakor pa že tisočletja izdelovati saje in med in vzgajati čebelo družino. Zdi se, da je razlika med človekom in živaljo le ta, da žival lepo živi po božji ustavi in je nič ne prenaraja, človek pa je Boga spravil med »zasebne zadeve«, živi pa po svoji modrosti, brez ozira na to, da mu je to modrost Bog posodil.

Sicer je prav prijeten občutek, če se človek bje na svojo svobodno prsa in deklarira o svobodi, o sproščenosti, o popolni neodvisnosti, če vse sam uredi brez kakšnih vezí iz večnosti ali iz sedanjosti, če vsako kaprico lahko proglasi za obvezno in če vse lahko razveljavi; je prijeten tak občutek — za tistega, ki si ga more privoščiti. Toda na svetu je vse narobe. Suči človeški napredek kakor ga hočeš, tolaži lačne in raztrgane množice s človečanskim napredkom in drugimi lepimi besedami, pomirja site in dobro preskrbljene, češ da je človek že toliko napredoval, da nikdar več ne bo postal živinski in da nikdar več ne bo plnil in ropal — vse to nič ne izda. Vsi vedo, da je na svetu nekaj narobe, zato se drug drugega boje in drug drugega zalezujejo. Iz splošne zavesti je svetovne in posebej evropske zmede pa se že oglašajo zdravniki, ki z isto nadutostjo proglašajo in ponujajo svoje poganške recepte, kakor so jih naduto in domišljavo ponujali njihovi predniki. Poganstvo, ki je na univerzah rodilo liberalizem, iz katerega se je pri mizi kaj kmalu razvil kapitalizem, t. j. družabni ustroj, v katerem nekateri jedo v velnico, drugi z žlico, tretji pa morajo ali čakati na ostanke, ali pa žive od dobroteljskega, podpora in zavarovani in »javni ustanove« (mravljišča ali čebelnja leta in da na svoje delo svoj kruh) — to nepretrgano vrsto poganstva hočejo ti novi zdravniki popraviti s še strašnejšim poganstvom, s komunizmom. Škoda, ki jo je povzročila krilatice, da je vera zasebna zadeva, hočejo popraviti z drugo krilatice, da je vera strup; zmedo, ki je nastala, odkar so Boga izrinili iz javnega življenja, s sodišč, iz parlamentov, iz zakonodavnih odborov, iz šol, iz časopisja, hočejo urediti z odstavitvijo Boga!

Na drugi strani pa že dozoreva prepričanje, da se vozil čim dalje bolj zapleta in da bomo kmalu vsi zadržani v njem. Nič ne ve več, kje naj prav za prav začne. Videli je, da je ves napor le strah človeka pred propadom. In v tej strašni zadregi, v tem mučnem mraku vsajta hrepenenje po božji luči. Vera — za Evropo katolicizem oz. krščanstvo — mora zopet postati javna zadeva, luč, ki bo s svetlo občinski odporom, sodiščem, parlamentom, šolskim in davčnim postavam, ovcam in pastirjem, ročnim in umskim delavcem, da noben zakon, noben dogovor, ki bi nasprotoval veri, ne bo več zagledal belega dne, potem šele se bo začel klopčič odmotavati. Nejdalekovidnejši duhovi to spoznavajo in si žele, da bi vera vodila javno življenje, ne goljufiva človeška modrost, toda nimajo vsi poguma in moči, da bi na to delali. Brez trdoživnega in dolgotrajnega dela pa ni nič, ker katolicizem ne plava sam nekje v zraku, ampak je samo v ljudeh, kakor so tudi poganstvo, katerega strupene sadove moramo danes uživati, zanesli v javnost samo ljudje. Z drugo besedo se to pravi, da morajo katoličani kot katoličani — ne samo kot dobri in požrtvovalni javni delavci — poseči v borbo in se polastiti krmila, t. j. vse javnosti. Krmilo pa je že zasedeno in ljubosumno zastraženo in iz ljubezni do nekakega človečanstva ali do resnice ga pogon nikdar ne bo dal iz rok. Zani se bje borba, ki je že dolgo dobo v polnem teku, da katoličani morejo združiti svoje vrste in vse usmeriti k skupnemu cilju. Do sedaj so vzdrževali številne organizacije in društva, od katerih pa je vsaka imela svoja pravila, svoje odboje in svoje sklepe, ki so se jemali samo v najvažnejših načelnih točkah, ker so pač vsi rasti iz istih temeljev. Dokler se je poganstvo posluževalo takih sredstev, je bilo to dovolj in je zlasti v Sloveniji močno zajelo njegov val. Danes pa je poganstvo vsem svojim skupinam že delo enoten program za doseg enotnega cilja, t. j. da se izpelje njegova druga krilatice, da vera ni samo zasebna zadeva, ampak strup. In množica, ki hoče veri priboriti mesto v javnosti, spričo tako združene nasprotne ne more raztreseno korakati. Naj imajo posamezne skupine kakršnakoli podedovana imena, vse morajo imeti skupen namen in tudi skupno pot, in to zavedno in hoté. Namen je: dati človeški družbi, za nas naši najbližji družbi, katoliške temelje, da bomo po najvišjih organizacijskih pravilih spoznali, kaj je občina, kjer v družbi žive ljudje, in kaj je mravljišče, kjer v družbi žive živali. To pa je mogoče doseči samo takrat, kadar si katoličani pribore

Zopet revolucija v Španiji

Vojaški upor v španskem Maroku

Vse telefonske in brzojavne zveze z inozemstvom prekinjene

Upor v Maroku zadušen?

Madrid, 18. julija. c. Španska vlada je šele popoldne objavila po radiu obširen komentar k dogodkom v španskem Maroku. Ta izjava vlade je zelo patetična in zveni tako, kakor da vlada kliče vse svoje pristaje na branik režima. V tej izjavi pravi vlada med drugim naslednje:

V španskem Maroku so se uprli oddelki vojske, ki ne marajo služiti republiki in domovini. Vlada je ponosna na to, da je lahko takoj izvedla vse korake proti upornikom. Zaveda se, da jo bodo vsi pristaje republike pri tem odločno podpirali. Vlada predvsem poudarja, da je upor omejen samo na nekatera mesta v Maroku. Nikjer v Španiji se niso dogodili niti najmanjši nemiri. Vsi Španci se bodo znali z vso silo upreti proti tem nasprotnikom republike.

V Maroku je upor že zadušen in deloma tudi zadušen na ta način, da je prebivalstvo samo obračunalo s prevratniki in zadušilo nered.

Vse vojaške sile, ki so na razpolago vladi, so bile iz bližnjih krajev odposlane v kraje, kjer so se odigrali ti dogodki.

Ob koncu vlada še enkrat izjavlja, da je ponosna na to, da je prebivalstvo znalo pravilno ceniti vrednost dogodkov in podprlo vlado. Vlada je gospodar položaja. Vseposvoda je upostavljeno normalno stanje.

London, 18. julija. c. Španska veleposlaništvo je dobilo šele ob 11. uri zvezo s svojo vlado v Madridu. Veleposlanik je vprašal, kakšen je položaj v Španiji, pa je dobil samo obvestilo, da je v Maroku izbruhnil upor armade, v Španiji pa je vlada gospodar položaja. Podrobnosti ni dobil nobenih.

Rabat, 18. julija. c. Semkaj prihajajo vesti, da upor v španskem Maroku še niso zadušeni. Z mestu španskega Maroka ni mogoče dobiti nobenih zvez, vse telefonske zveze so prekinjene. Ne delujejo niti transite telefonske zveze za Francijo.

Gibraltar, 18. julija. c. Reuter poroča, da so vse posadke v španskih obalnih mestih dobile nalogo, da morajo takoj oditi v španski Maroku. Iz Ceuta sta tja odšla že 2 polka.

Tudi Španija v plamenih revolucije

Pariz, 18. julija. AA. (DNB) Kakor poroča »Paris Midit« iz Španije, so v Quintale del Rey izbruhnili krvavi spopadi. Število žrtev kakor tudi vzroki teh izgrediv še niso znani. Telefonski promet z večjimi španskimi mesti je še vedno pretrgan.

Prav tako poroča »Paris Midit« iz Madrida, da so izbruhnili neredi v Manilli v španskem Maroku. Po poročilih, ki jih ima ta list, kaže, da so ti izgredivi zelo resni.

Po nekem Havasovem poročilu so bili hudi izgredivi tudi v pokrajini Laras. Snoči so se spopadli vojaki in meščani. Potniki, ki so hoteli odpotovati iz Tangerja v francosko zono, tega niso mogli storiti. Iz Cerbere poročajo, da so po poročilu potnikov iz Barcelone začeli vojaki meščanske garde in napadale garde streljati drugi na druge. Španske oblasti so poostrele straže na francoski meji.

Havas poroča iz Cuenca, da je v Quintamaru prišlo do zelo težkih neredov. Manjkajo podatki o številu žrtev.

Od sobote zjutraj ni več mogoče dobiti telefonske zveze z Madridom. Po poročilih iz Lizbone, ki so prispela v London, so nastali v vseh španskih mestih krvavi izgredivi. Ali so ta poročila točna, pa ni bilo mogoče dognati, ker tudi London in druga mesta niso mogla priti v telefonske stike s španskimi mesti.

Havas poroča iz Gibraltarja: Od snoči so španske oblasti ustavile promet med Gibraltarjem in Španijo. V sosednjih španskih mestih trdijo, da so v Madridu in drugih večjih španskih mestih izbruhnili resni neredi. V španskih krajih okoli Gibraltarja pa vladata red in mir. Samo vojaške posadke so dobile nalogo, da morajo biti v strogi pripravljenosti.

v javnosti vplivno besedo in se je potem tudi pogumno poslužilo.

Takoj pa se vsiljuje vprašanje: Kje je sovražnik? Svellobe je tako malo in velika nevarnost je, da bi prav gorče mahali po zraku ali po mrličih. Veliko je skupin, ki se borijo za vliv v javnosti, katere je najbolj nevarna? JNS, Ljotič, Hodžera, socialisti, demokrati, mačkovi in toliko drugih, ki jim človek še imena ne ve? — Tako izbirali bi se reklo razkropili se na vse vetrove in zdi se, da sovražnik, ki ima veliko imen, pa eno samo vrsto, »ljudsko fronto«, vse tako pelje, da bi si katoličani od teh koga izbrali in nad njim zapravljali čas in svoje moči. Toda vsakega, ki se pokaže v javnosti, ogledovati pod drobnogledom in ga potem uvrstiti med zavajne ali nasprotnike, ni več časa. Vsak ali vsaka skupina, ki govori o preureditvi sedenja poganstva družbe in kaže pot v nov svet, pa pri tem na vero pozabi, čeprav je morda naravnost ne napada, je sovražnik krščanske družbe, pa naj ima katerokoli ime — kakor o vsakem, ki mi našteva vso zlaht do sedmega kolena nazaj, matere mi pa še v misel ne vzame, vem, da ima nekaj zoper njo, pa naj še bolje, da spoštuje »kmečko mater«, kakšna opreznost mu narekuje, da je ne napada naravnost, je posravnega pomena.

Kadar s tega stališča ven posežemo v borbo, takrat vedno povzročimo razburjenje — tudi te

London, 18. julija. AA. Reuter izve iz zanesljivega vira, da je položaj v Španiji od večerj naprej izredno resen. Snoči je bila uvedena cenzura medmestnih telefonskih pogovorov. Madridski dopisnik »Daily Expressa« zjutraj ni mogel dobiti zveze s svojim uredništvom. Glavni telefonski cenzor v Madridu je na vprašanje omenjene redakcije o položaju samo kratko odgovoril, da je vlada v celoti državi brezpogojno gospodar položaja in da je storila vse za obrambo sedanjega ustavnega režima v Španiji.

Madrid, 18. julija. b. V severnem afriškem garnizionu, v Melili je izbruhnil vojaški upor. Po zadnjih vesteh so na čelu pučistov polkovnik Elidela, general Gomes Morato in nekateri drugi višji častniki.

London, 18. julija. b. Do 14 popoldne so bili v londonskih političnih krogih še vedno v velikih skrbih radi dogodkov v Španiji, ki je bila med petkom in soboto popolnoma odrezana od ostalega sveta. Telefoni in brzojavi so odpovedali že v petek zvečer. Po vesteh iz obmejne mesteca Hendayem se čuje, da se tam obmejni promet razvija še vedno normalno.

V Sant Sebastianu je v pogrebni sprevid, ki je spremljal umorjenega Sotelo na pokopališče, izstrelil neznanec nekaj revolverjskih strelcev ter ubil eno osebo, štiri pa teje rani. Nato so takoj nastali nemiri, ki pa jih je policija po velikih naporih obvladala in aretirala veliko število demonstrantov.

Proglas vlade

Madrid, 18. julija. AA. (Havas). Državna radijska postaja je objavila tole vladno poročilo:

Novi zločinski poizkus zoper republiko se ni posrečil. Vlada ni hotela o tem obvestiti dežele, ker se je hotela najprvo seznaniti s podrobnostmi dogodkov, in da bi izdala nujne in neomajne ukrepe, ki naj preprečijo vsak poizkus zarote. Del vojske v španskem Maroku je dvignil orožje zoper republiko in zoper oblast zakonito postavljenih oseb.

Zarotniško gibanje se je omejilo na neka mesta in področja pod španskim protektoratom. Niti en zarotnik ni mogel prispeti v Španijo. Španci so soglasno in z globokim ogorčenjem obsodili poizkus, ki je že v samem začetku propadel.

Vlada z zadovoljstvom ugotavlja, da so v raznih mestih španskega protektorata nastopili junaki zoper zaroto in s tem branili čast in ugled vojske.

V tem trenutku so vse pomorske, letalske in pehotne sile republike z malimi izjemami pripravljene izpolniti svojo dolžnost. Vsa vojska je nastopila proti zarotnikom, da energično zatrti to nezmislno in nečastno gibanje.

Vlada je gospodar položaja in ne bo dolgo, ko bo mogla obvestiti javno mnenje, da je normalna situacija vzpostavljena.

Prevrat v Gdansk

Ustavne svoboščine ukinjene

GESTAPO diktator svobodnega mesta

Berlin, 18. julija. b. Dopisnik »United Pressa« poroča, da bo vodja SS Himmler v najkrajšem času postavljen za ministra državne obrambe. Himmler je tudi vodja vse nemške policije in tudi proslule Gestapo.

Gdanske, 18. jul. c. Danes je bila v Gdanskem ukinjena ustava svobodnega mesta. Ukinitev je proglasil gdanski senat, v katerem so imeli hitlerjevci le zmerno večino. Opozicija je bila še zmeraj znatna in so jo tvorili centrumaši, socialisti in zmerni nacionalisti. Ta ukinitev ima namen, izsiliti nove volitve v senat. Te volitve, pa se opozicija ne sme več udeležiti.

Z ukinitvijo ustave pa se ukinjajo obenem vse politične svoboščine ukinjajo se pravice svobodnega združevanja v društvih in ukinja se vsaj delna svoboda tiska, ki je še doslej obstojala.

Najvažnejša posledica pa je, da se sedaj v Gdanku uvaja Gestapo, to je proslula nemška tajna policija, na kateri sloni moč narodne socialne stranke v ostali Nemčiji. Ta tajna policija je bila ustanovljena zato, da se zatrti zadnji ostanki opoziciionalizma v svobodnem mestu.

„Gdansk je poljski!“

Varšava, 18. julija. AA. Havas poroča: Večraj so bile v vsej Poljski prirejene velike manifestacije proti nemškim zahtevam na Gdansk. Demonstranti so nosili table z napisi: »Gdansk mora biti poljski! Gdansk je poljska luka!« V Varšavi je bilo v sprevidu nad 30.000 ljudi in na čelu sprevida so nosili table z napisom: »Gdansk je del poljske države! Ustje Visle mora biti poljsko!«

Angleško brodovje ostane gospodar Sredozemskega morja

London, 18. julija. b. Po poročilu pomorskega strokovnjaka »Daily Telegrapha« se je Angleška odločila za to, da kljub temu, da je gotovo število vojnih ladij umaknilo iz Sredozemskega morja v domovinske vode, zopet okrepi svoje brodovje na tem morju.

Današnje stanje angleškega sredozemskega brodovja je tako: tri velike linijske ladje tipe »Queen Elisabeth«, dve veliki križarki, štiri velike križarke s topovi kalibra 8 palcev, 5 lahkih križark s topovi kalibra 6 palcev, 2 križarki za obrambo proti letalskim napadom, ki sta oboroženi z najmodernejšimi topovi, matična letalska ladja »Glorious«, 38 rušilev, 8 najmodernejših podmornic, 3 ladje za obrambo proti podmornicam, 19 minonoscev in veliko število pomožnih ladij.

Vsega skupaj ima torej Velika Britanija nekaj nad 100 vojnih ladij. Razen tega je britanska admiraliteta sklenila, da bo poslala vse nove izdelane ladje takoj v Sredozemsko morje. Tre-

nutno pa gradi Velika Britanija tri velike linijske ladje, 18 križark, tri matične ladje za letala, 16 velikih rušilev, 28 normalnih rušilev in 17 podmornic. Poleg tega bo Velika Britanija modernizirala in do vse popolnosti utrdila otok Malto. Ko bo sklenjena zavezniška in prijateljska pogodba z Egiptom, bo Anglija v Aleksandriji zgradila največjo luko na Sredozemskem morju, ker ima ta luka velik strateški pomen za Anglijo. Glede Cipra pa še ni sprejet končni sklep.

Habsburgovci vznemirjeni

Dunaj, 18. julija. AA. Havas poroča: Vodja legitimistične stranke baron von Wiesner je dal tisku izjavo o stališču svoje stranke napram sporazumu med Avstrijo in Nemčijo. Wiesner je izjavil, da je ta sporazum izval vznemirjenje v krogih legitimistov, ki pozdravljajo odnose med Avstrijo in Nemčijo pričakujejo, da bo Avstrija ohranila svobodo akcije v svoji zunanji politiki. Nato je Wiesner rekel, da je gotovo, da se bodo pojavili spori in da je v teh slučajih treba najprej izvajati določbe rimskega protokola.

Deset let miru med Nemčijo in CSR?

London, 18. julija. b. Po vesteh iz Berlina je tamkajšnji češkoslovaški poslanec Mastny, ki je prišel na dopust v Prago, prinesel s seboj nemški predlog za sklenitev nenapadnega pakta med Nemčijo in Češkoslovaško za dobo 10 let.

Turki že v Dardanelah

Carigrad, 18. julija. AA. Turške čete bodo vkrakale v doslej demilitizirano cono morskih ožin po vsej priliki v ponedeljek zvečer. Zgodilo se bo tik po podpisu pogodbe v Montreuxu. Po zasedbi pa bo začela Turčija te kraje utrjevati. Ozemlje na obeh obalah v globino 10 km bo vojaška zona, v katero tuji ne bodo imeli dostop.

Dunajska vremenska napoved: zelo vroče, ponekod nevihte zaradi vročine.

Zlata maša msgr. Trinka

V nedeljo, 5. julija, so se zbrali v starodavnem bogoslovju v Vidnu profesorji in gojenci

okoli msgr. profesorja Trinka, ki je praznoval svoj zlatomašni jubilej skupaj s profesorjem Morandiniem, ki je imel srebrno mašo. Zjutraj je bral sv. mašo msgr. Trinka, ki je imel na klerike krasen nagovor, nakar je vse obhajal, ob 10 pa je bral srebrno sv. mašo profesor Morandini. Obudu je prisostvoval vsem na čelu nadškof msgr. Nogar z vsemi profesorji videmskega bogoslovja. Nadškof je obema slavljencema izročil svojo fotografijo z avtogramom, jima čestilal in ju blagoslovil. Oba je nagovoril tudi msgr. rektor seminarija, ki je zlatomašniku podaril umetniško izdelan kelih. Kleriki pa so izročili svojemu ljubljemu profesorju Trinka, ki že poldeset let poučuje videmski duhovski naraščal, ne samo v filozofiji sv. Tomaša Akvinskega, ampak jim daje tudi zgled najlepšega duhovniškega življenja, album, ki ga je dala izdelati vsa duhovščina videmske nadškofije s svojimi fotografijami in avtogrami. Lepo je proslavljala velezaslužnega zlatomašnika Trinka kakor tudi profesorja Morandinija profesor msgr. dr. Jožef Drigani. Msgr. Trinka pa so dospele pisane čestitke iz vse videmske nadškofije pa tudi iz drugih krajev Italije ter od drugih njegovih mnogoštevilnih spoštovalcev in prijateljev po vsem svetu. Videmsko meščanstvo samo pa mu je izkazalo svoje velike simpatije osebno. Zlatomašnik je zdrav, vesel in pogumen ko mladenič, ljubi Bog pa naj obeta beneških Slovencev in vzoriduhovnika, ki je v ponos Cerkvi in narodu, ohrani še dolgo let!

Uredba o ljudskih šolah

Belgrad, 18. jul. m. Kakor znano, so prejšnji režimi stalno nalogali kmetijskim občinam nova bremena, med katerimi so bila posebno obšutna ona za vzdrževanje ljudskih šol. Sedanja vlada je kakor ostalim vprašanjem posvetila tudi temu upravnim prošnjam kmetijskih občin vso pozornost, da se razbremenijo ter usposobijo za normalnejše poslovanje. V ta namen sta s § 41. fin. zakona za leto 1936-37 prosvetni in finančni minister dobila pooblastilo, da po odobritvi ministrskega sveta izda uredbu z zakonsko močjo, s katero se bo uredilo postopanje vzdrževanja ljudskih šol od strani banskih samouprav. V smislu omenjenega pooblastila v finančnem zakonu za letošnje proračunsko leto je sedaj prosvetni minister v sporazumu s finančnim ministrom izdelal uredbu o vzdrževanju ljudskih šol.

Po tej uredbi se vzdrževanje ljudskih šol prenaša z upravnih oziroma šolskih občin na banovine kot samoupravna telesa. Ljudske šole v mestih, na katera se nanaša zakon o mestnih občinah z dne 22. jul. 1936, se bodo vzdrževale še nadalje po dosedanjih odredbah zakona o narodnih šolah z dne 5. dec. 1929. Po tej uredbi bodo dolžnosti upravnih občin, na katerih področju se nahajajo šolska poslopja, predpisane v § 22. zakona o ljudskih šolah, ostale v veljavi še nadalje s tem, da bodo upravne občine morale skrbeti v teh šolah za pitno vodo. Upravne občine, ki v celoti ali vsaj delno pridejo v sestav šolskih občin, so dolžne, da potom šolskih občin izpolnjujejo obveznosti točke 1. § 23. zakona o ljudskih šolah, to je, da zgrade in po potrebi dograje šolska poslopja, v katerih morajo biti potrebne učilnice. Zgrajene morajo biti po higienskih in pedagoških predpisih, imeti morajo dvorano za šolske slavnosti in telovadbo. Šolske ali upravne občine bodo pa kot lastnice šolskih poslopij morale še naprej nositi stroške zavarovanja in javne dajatve, v kolikor so ta poslopja obdavčena. Za vzdrževanje šol bodo banke uprave vnašale v svoje proračune potrebne kredite, iz katerih se bodo krili izdatki za popravila in beljenje šolskih poslopij, najemnine za najeta šolska poslopja, stroški za kurjavo in razsvetlavo, za vzdrževanje čistote, za vzdrževanje vrta in igrišča, nadalje za nabavo šolskega pohištva.

Sport na vodi

Državno prvenstvo v Mariboru

Maribor, 18. julija. Dopoldne so bila še tekmovanja moskih v skoku z deske. Prvenstvo si je zagotovil državni prvak Zihlerl s 147.42 točkami; drugi je bil Pribošek z 88.08 točkami, tretji Kržan s 74 točkami, četrti pa Šega s 73.66 točkami. Zihlerl je pokazal izredno lepe skoke in mu je občinstvo navdušeno ploskalo.

Popoldanski program:

Najprej je bilo predtekmovanje na 400 m. Prosto. V prvi skupini so igrali prvi Mihalek Otmar, Ilirija, 5.32.5, drugi Petrone Branko, Jadran, 5.36.8, tretji Bonacič Filip, Jadran, 5.47.2, četrti Fritsch, Ilirija, 5.51.2.

Prvih 50 m je vodil Petrone, potem pa je prevzel vodstvo Mihalek in vodil vse do cilja. Mihalek je dosegel v predteku skoraj isti čas, kot znaša njegov državni rekord (5.32.3).

Drugi predtek na 400 m:

1. Defilipis Zmaj, ZPK, 5.27.1, 2. Ciganović, Jug, 5.38.8, 3. Roje Ante, Jadran, 5.52.3, 4. Lenart Srečko, Ilirija, 6.08.1, 5. Sulič, ZPK, je pri 300 m izstopil. Defilipis je takoj po startu prešel v vodstvo ter ga zadržal do konca, četudi se je Ciganović trudil, da bi ga dohitel. Ciganović je veljal za favorita, pa je bil očividno utrujen od dopoldanskega tekmovanja. Defilipis je plaval daleč pod sedanjim rekordom, njegov čas pa je izvrsten.

Vilfanov rekord na 50 m: 26.2!

Snoči je prijavil Iliriji sodniški zbor, da bo skozi danes dopoldne Draško Vilfan porušiti državni rekord na 50 m, ki ga je postavil lani Senjanović (Jadran) v mariborskem bazenu ob priliki juniorskih tekem a 27.5. Draško Vilfan je startal ob 4 v predstavljenem rekordu. Takoj po izvršnem startu se je videlo, da se mu bo poskus posrečil. Plaval je v krasnem stilu in došel na cilj v novem rekordnem času 26.2. Tisočglava množica je njegov rekord viharno pozdravila.

Vilfan je prišel na cilj popolnoma svež in je vašemu dopisniku izjavil, da bi isto prago lahko še enkrat preplaval v sličnem času. Drugih rekordov, kot na 50 m, pa na tem tekmovanju ne bo ekusl več rušiti.

Sledile so waterpolo tekme:

Jadran (Split) - Jadran (Hercegnovi) 7:0 (2:0).

V prvem polčasu je bil Jadran le v lahni premoči, ker so se Hercegovčani precej popravili in igrali mnogo bolje, kot dopoldne proti Jugu. V drugem polčasu je bil Jadran le v lahni premoči, ker so se Hercegovčani precej popravili in igrali mnogo bolje, kot dopoldne proti Jugu. V drugem polčasu je bil Jadran le v lahni premoči, ker so se Hercegovčani precej popravili in igrali mnogo bolje, kot dopoldne proti Jugu.

za učitelje, za pisarniški material, za potrebščine šolskega odbora, za nabavo in izpolnjevanje knjižnic, za izdatke za šolsko poslopje, za izlete, podpore za nabavo učnih knjig in ostalih učil za siromašne šolarje, za plačevanje šolskega sluge, za stanarino učiteljem, za kurjavo upraviteljem in šolskim slugam, če stanujejo v šolskih poslopijih, za kurjavo učiteljem po vaseh in vse ostale izdatke, za katere banke uprave smatrajo, da so potrebni in upravičeni. V koliko dosednji dohodki banskih uprav ne bodo zadostovali za kritje vseh teh novih obvez, ki jih bodo s to uredbo banke uprave vzele nase, bo lahko banska uprava odobrila povečanje dosedanjih banovinskih določil na vse one davke, na katere se po obstoječih zakonskih predpisih lahko odmerjajo samoupravne določke. Denar za vzdrževanje ljudskih šol v okraju se bo izdajal v treh mesečnih iznosih okrajnim načelnikom, ki so napram banki upravi odgovorni in polagajo račune. Ti pa bodo upraviteljem posameznih šol odmerili od banke uprave predvidene kredite za vzdrževanje določenih šol. V roku petih mesecev, ko stopi v veljavo uredba, bodo banke uprave ugotovile še neporavnane obveznosti šolskih občin do konca marca 1936 in njih višino, upravne občine pa, ki v smislu § 25 zakona o ljudskih šolah pridejo v postev, bodo dolžne, da potrebne kredite za izplačilo teh obveznosti vnesojo v svoje proračune od 1. aprila 1937. Kredite, ki so bili določeni v občinskih proračunih za pokritje izdatkov, ki jih bo sedaj prevzela banska uprava, od 1. aprila 1937 ne bodo več vnašale te občine v svoj proračun. Razbremenitev, ki jo radi tega nastala, se bo pokazala kot znižanje občinskih določil. Kredite, ki bodo potrebni za vzdrževanje šol, bodo banke uprave vnašale v svoj proračun, pričeni s 1. aprilom 1937. Kjer so pa za proračunsko leto 1936-37 proračuni upravnih občin in enako tudi banovinski proračuni že izdelani, se bo v teku tega proračunskega leta v upravnih občinah postopalo do tega datuma po dosedanjih odredbah zakona o ljudskih šolah.

Gornjo uredbu je prosvetni minister poslal na vpogled ostalim članom vlade ter jo bo po morebitnih pripombah predložil v odobritev na eni izmed prvih sej ministrskega sveta.

je prepričal še večji poraz Hercegovčanov odličnega golman Benusa, ki je branil vse ubranljivo strele. Izvrstni Jadranov golman Mihovilič je prišel le parkrat v akcijo, da je pokazal, kaj zmore. Gole so zabili za Jadran (Split) Roje, Bonacič, Petrone ter Kovačič. Sodil je dobro Kramaršič.

JUG - ZPK 16:0 (10:0)

Jug ni nastopil v svoji kompletni postavi ter je imel rezervnega golmana. Predvajal je prav za prav eksperimentalno igro in je igral bolj za gledalce kot pa za nasprotnika, ki ga sploh ni vzel resno. Če povemo, da so prišli Zagrebčani komaj dvakrat do tega, da streljajo na nasprotnikov gol in da sta še ti dve žogi obšli v rokah golmana, je povedano vse. Jug je streljal skoraj vsako minuto in je vsak strel tudi obšel. Po tej igri je Jug siguren, da si bo pridobil trinajstih ponesih naslov državnega prvaka v waterpolo. Jadran mu najbrž ne bo več mogel blizu. Današnji dan se je zaključil s skokom dam s 5 in 10 metrskega stolpa. Skakali sta Ilirijanci Dana Kržan in Majda Kodre. Oba sta pokazala lep napredek in sta izvajali skoke s precejšnjo točnostjo in eleganco. Kržan Dana si je priborila prvo mesto s 26.8 točkami, Kodrelova pa je na drugem mestu s 23.66 točkami. Današnji program državnega prvenstva je s tem zaključen. Izpadel je v popolno zadovoljstvo žerje in številnega občinstva, ki je napolnilo mariborski otok.

Pokazalo se je tudi, da je organizacija SSK Maratona brezhibna, tako, da so bili vsi sodelujoči klubi zadovoljni in prijetno presenečeni.

... v Belgradu

Belgrad, 18. julija. m. Na velikem stadionu na Adi Ciganliji na Savi so se pričele danes popoldne veslaške tekme juniorjev-srednješolcev in seniorjev. Tekmama sta prisostvovala minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogič, ki je zastopal predsednika vlade, in gradbeni minister dr. Marko Rožul. Kljub lepemu vremenu je tekmar zaradi hude vročine prisostvovalo le malo gledalcev.

Pred tekmo je župnik Andrej Tumpej iz župe sv. Cirila in Metoda na Čukarici blagoslovil osmercu in četvercu, ki ju je »Krka« kupila v Berlinu. Čolna sta te dni prispela v Belgrad in sta stala 60.000 Din. Pred blagoslovitvijo je navzoče pozdravil dr. Dominik, predsednik »Krke« ter se zahvalil ministru dr. Rogiču in dr. Rožulu, dr. Ba. hoviču, Jožetu Stariču in dr. Obutini za botstvo. Prav tako se je dr. Dominik zahvalil ministru dr. Rogiču in Jugoslovanski veslaški zvezi za moralno pomoč.

G. župnik Tumpej je imel nato govor, v katerem je poudaril, da nas je Bog ustvaril kot duh, ki pa živi v materiji. Bog je dejal: Spoznavaj naravo in obvladaj jo. Tudi ta sredstva, ti

Sprejemi pri knezu-naměstniku

Belgrad, 18. julija. AA. Knez-naměstnik Pavle je sprejel te dni v posebni avdienci v svojem dvorcu na Bledu jugoslovanskega časnega konzula v el-Avivu Armona Rojanskoga, ki je knezu-naměstniku pojasnil sedanje stanje v Palestini in o gospodarskih stikih dežele z Jugoslavijo. Pri ti priliki je konzul rojanski izročil knezu-naměstniku album slik o našem paviljonu na sedmem mednarodnem sejmu v Tel-Avivu, ki se je vršil letošnjo pomlad. Knez-naměstnik je kazal veliko zanimanja za naš izvoz v Palestino, zlasti tudi za bodoče načrte v tem oziroma o katerih so nedavno tega razpravljali v Belgradu na konferencah med konzulom Rojanskim in poslojimi ustanovami.

OBISČITE od 1. do 9. avgusta 1936

JUBILEJNI
5. MARIBORSKI
TEDEN

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIS. KRALJ. ANDREJA
(60% popusta na seznanih od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarka in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Pokušanja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadralno in motorno letalstvo - Protilpna obramba - Filatelistična razstava in borza snank Zgodovina - Umetnost - Socialno skrbstvo - Turistični promet - Žena v obrti - Modna revija - Alvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veseljeni park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji...
Zeleno, romantično Pohorje...
Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

G. dr. Rapetu, šefa ljubljanskega letališča

V Slovenskem narodu beremo v zagovoru g. dr. Stane Rapeta, šefa ljubljanskega letališča, v zvezi z letalski nesrečo naslednji odstavek:

»Na žalost je »Slovenec« po seji odklonil objavo z motivacijo, da je oblast zabranila prinesiti vsak komentar o nesreči.

G. šef ljubljanskega letališča se gotovo še spominja, da je »Slovenec« vrnil njegovo razmišljanje o letalski nesreči z naslednjo motivacijo:

»Uredniška konferenca je sklenila, da Vaši želji žal ne moremo ugoditi, ker so nam bili oblastveno prepovedani lastni komentari in je umevno, da potemtakem tudi ne moremo objavljati komentarja drugih hč.

Javnost bo različno motivacije znala sama prečeti in bo brez dvoma tudi odobraval stališče, ki smo ga zavzeli.

„Ljudska fronta“ v Jugoslaviji

V Parizu izhaja list »Balkansko korespondenca«, ki sicer v dveh jezikih, v nemškem (Balken-Korrespondenz) in francoskem (La Correspondence Balkanique). List se zelo peča z našimi notranjimi političnimi vprašanji, zlasti z mišjo, kako noi bi se tudi v Jugoslaviji izvedla »Ljudska fronta«. V svoji najnovejši, t. j. 12. štev. nemške izdaje je priobčil članek »Razmišljanja o ljudski fronti v Jugoslaviji«, ki že prečeka krog teoretičnih razprav in prehaja na praktično področje, češ »da je skrajni čas, da se prišči demokrati v svobode lojijo konkretnih vprašanj za ustanovitve ljudske fronte.

List sam bi lahko služil — in najbrž tudi služi — kot neke učbenik za vse, ki hočejo v tej čudni mešanici začeti svojo poklicno kariero, omenjeni članek pa je namenjen v prvi vrsti Hrvatim, ki jih hoče izgrah iz njihove dosedanje skupnosti in jih povežati v eno fronto s celim svetom, kjer ima ljudska fronta že kaj besede, zlasti pa s pripliki ljudske fronte v Jugoslaviji, brez oziroma narodnost ali vero. Neprci pove gesla, oz. točke, ki jih je treba sprejeti kot vodilne misli vseh govorov, da bodo vsi vzhajali v vzdigajo viharje odobravanja. Med temi je tudi zahteva po novih političnih zakonih, po svobodnih volitvah, po fiskovni svobodi, po svobodi shajanja in ustanavljanja vseh strank, in po pomilostitvi vseh političnih kaznivcev (podčrta Balkan. kor.). Zunanje-politični program pa noi bi obsegal borbo za mir, za kolektivno varnost, za zvezo za sodelovanje s Francijo pod ljudsko fronto, za usposlovanje diplomatskih odnosov s sovjetskimi Rusijo itd., sama znana komunistična gesla.

V vsaki pokrajini (Slovenija, Hrvatska z Dalmacijo, Srbija, Vojvodina, Crna gora) naj bi si Ljudska fronta sama izbrala najprimernejši in najučinkovitejši način za pridobivanje pristavev. Nato članek navaja skupine, ki bi pri snovanju Ljudske fronte prišle v postev: Kmečko-demokratska koalicija, demokrati Ljube Davidoviča, zemljoradniki Joce Jovanoviča in stari radikali Ace Stanojeviča, zemljoradniki-levičarji Dragoljuba Jovanoviča in prijatelji Jase Prodanoviča, levo krilo delavskega pokreta (t. j. izraziti komunisti), vse ostale delavske organizacije (reformisti, neopredeljeni, krščanski sindikati) in slednjič nefasistični elementi v vladni stranki, zlasti v Bosni in v Sloveniji. Poleg tega pa naj bi Ljudska fronta za-

čolni naj služijo temu, da bomo Bogu otoci, domovini sinovi, sužnji na nikomur.

Nato je g. župnik blagoslovil čolna, ministra dr. Rogič in dr. Rožul pa sta ob boku čolnov razbila dve buteljki šampanjca. Nato je govoril še dr. Obutina, nakar so se pričele tekme na dolžino 2000 m. Glavna borba se je vodila med kluboma »Krka« iz Sibenika in »Gusariem« iz Splita. V vseh disciplinah, v katerih je nastopila »Krka«, je sigurno zmagala. Tako je »Krka« zmagala v četvorcu za novince, v četvorcu za juniorje in v osmercu za juniorje. V ostalih tekmar v skifu za juniorje je zmagal hrvaški klub »Zagreb«, v četvorcu preklone gradnje s krmariem SK Beograd in v skifu preklone gradnje Danubius iz Novega Sada. Zmagovalci so dobili lepe pokale v spomin.

Organizacija tekmovanja je bila slaba, ker je bilo preveč odmorov med posameznimi točkami. Prav tako slaba je bila organizacija v prevoznih sredstvih na stadion, kar je vsekakor vplivalo na maloštevilno udeležbo.

Jutri ob 3 popoldne se veslaške tekme nadaljujejo za državno prvenstvo in za izbero tekmovalcev za olimpijske igre v Grünau.

Domači odmevi

jela celo vrsto mladinskih, invalidskih, ženskih, kmečkih, dijaških in drugih organizacij.

Članek ne tuji, da vse te skupine niso bogve kako vnele za zgoraj omenjena gesla, zato jih prav značilno ponovno razdeli v prijatelje in v nasprotnike Ljudske fronte. Prijatelji so: Samostojni demokrati Svetozara Pribičevića, del dr. Mačkovi pristavev in funkcionarjev »Hrvatska Straža«, ki se tudi peča s tem člankom; je tu pristavila vprašaji, levi del zemljoradnikov, del pristavev Joce Jovanoviča, levo krilo delavskega pokreta, Nasprotniki Ljudske fronte pa so: vodstvo demokratov, vodstvo zemljoradnikov, desni elementi v dr. Mačkovi stranki (frankovci, klerikalci, konzervativci, Pernarjeva in Hercegovca skupina), vodstvo socialnih demokratov; nejasno stališče pa zavzemajo voditelji HSS, vodstvo skupine prijateljev Jase Prodanoviča in del vladne stranke.

Nato se v članku obširno govori o hrvatskem vprašanju, katerega vodilna nit je: podžgati vojsko med sedanjim hrvatskim vodstvom in narodom, da se množice najprej nevoljne razbeže in bodo potem na razpolago prvemu krivemu preroku. Isti način delovanja kakor povsod, kjer se je pojavila Ljudska fronta.

Vse ob pravem času

Z ozirom na to, da nekateri krogi tako težko pričakujejo političnih izprememb, zlasti novih političnih zakonov, piše današnja »Samouprava«: »Reformatorsko delo naše stranke ne bo samo v besedah, ampak bo v zares izvedenih delih. Pri tem pa se ne bo posluževala zgledov drugih narodov, niti poizkusov. Stranka se zaveda, da ni več dopustno, zapeljivati in varati narod s praznimi obeti, kakor so to delali drugi — to bi slabo vplivalo na domoljubno razpoloženje naroda; prav tako pa se tudi zaveda, da bi vsaka nenadna, prenapljena ali nepremišljena reforma slabo vplivala in prinesla več škodde kakor koristi... Šele po občinskih volitvah, ki pomenijo prvo dobo v normalizaciji razmer, bodo prišli drugi politični zakoni, ki predstavljajo zadnjo in končno fazo tega težavnega in velikega posla... Važno je poudariti samo to, da je moder tisti krmari, ki ve, da je treba ladjo najprej izpeljati iz pristanišča, potem šele ji dati polno paro za svobodno gibanje.

Proti Arnavtoviću in tov.

Belgrad, 17. jul. m. Na današnji razpravi proti atentatorju Arnavtoviću, ki se je začela ob 8 zjutraj, so bile zaslišane še nekatere priče, ki jih je sodišče naknadno poklicalo na zasliševanje. Zaslišani so bili poslanec Miloš Dragović, skupščinski služitelj Alija Vrana, agent skupščinske policije Stojan Filipović, privatni uradnik Milorad Barajević, pomočnik komisarja skupščinske policije Marjan Učič in poslanec Joahim Kunjašić. Te priče so bile zaslišane na zahtevo zagovornikov obtožencev in na zahtevo državnega pravdnika. Za časa odmora je član kolegija sodnik Urošević izvršil preiskavo zaboja, v katerem je imel Dragiša Stojadinović orožje. Ugotovljeno je bilo, da se v tem zaboju ni nahajal nikak revolver sistema »Steyer«. Predlaganih je bilo nato še nekaj »Hof« priče, nakar je bila današnja razprava zaključena in se bo nadaljevala v ponedeljek ob 8. zjutraj.

Hodžera in JNS

Belgrad, 17. julija. m. Zaradi napada Miloša Dragoviča na vodjo Jugoslovanske narodne stranke dr. Hodžero je dr. Hodžera danes častnikarjem izjavil, da je na ta način hotelo sedanje vodstvo JNS pridobivati pristave te stranke za tako imenovano nacionalno fronto. V zvezi s tem je Hodžera tudi dejal, da je bil napad JNS na njegove vrste odbil.

Polovica voznine za čebelarje

Belgrad, 18. julija. AA. Prometni minister je dovolil 50% popust na državnih železnih udeležencem kongresa zveze jugoslovanskih čebelarških društev in zadrug in proslave čebelarškega društva v Vukovaru, ki bosta 15., 16. in 17. avgusta t. l. v Vukovaru. Popust velja od 11. do 21. avgusta.

Osebnosti

Belgrad, 17. jul. m. Postavljeni so za pristave VIII. skup. pri mestni policiji v Mariboru Alfonz Trojan, na okr. načelstvu v Pregraju dr. France Mohar, pri okr. načelstvu v Crnomlju Ljudevit Skrt in Andrej Jarc, pri banki upravi v Ljubljani dr. Jakob Otrin, na okr. načelstvu v Logatcu Erik Erker, na okrajnem načelstvu v Kranju pa dr. Pavel Schwab.

Belgrad, 17. jul. m. Po prošnji je prestavljen Vekoslav Turk, pristav VIII. pol. skup., od okr. sodišča v Čazmi na okrajno sodišče v Zagreb.

Belgrajske vesti

Belgrad, 18. julija. AA. Včeraj popoldne se je vršila v Privilegirani agrarni banki skupna seja zastopnikov banke, združništva in Prizada. Seji je predsedoval ravnatelj Privilegirane agrarne banke dr. Conić. Na seji so govorili o finansiranju letošnjega žitnega pridelka.

Belgrad, 17. julija. m. 15. t. m. je bila podpisana turistična konvencija med našo državo in Romunijo.

Belgrad, 17. jul. m. Davi je priletela na zemunsko letališče znana filmska igralka in režiserka gđ. Leni Riefenstahl, ki bo jutri s svojim letalom nadaljevala pot v Grčijo, od koder bo spremljala prenos olimpijske bakle na vsej poti.

Sarajevo, 17. jul. m. Snoči je bila v hotelu »Bristol« konferenca mladinskega pokreta JRZ. Konferenca je bila dobro obiskana.

Belgrad, 17. julija. m. Čilski poslanik na našem dvoru Garcéz de Silva, ki se je nekaj časa mudil v Atenah, kjer je izročil grškemu kralju Juriju II. svoja poverljiva pisma, se je danes vrnil v Belgrad. Prihodnje dni bo odpotoval na Bled, da prebije tam svoj redni letni dopust.

Belgrad, 17. julija. m. Danes dopoldne je bil tu redni občni zbor Jugoslovanske veslaške zveze.

Drobne vesti

Tokio, 18. julija. AA. (Havas). V Kagosini sta trčili dve vojni letali. Od 6 oseb, ki so bile na obeh letalih, sta se dve hudo ranili.

Tokio, 18. julija. AA. Stefani poročila: Tukaj se trdi, da je maršal Cankajšek odobril načrt o avtonomiji severne Kitajske.

Newyork, 18. julija. AA. Poročajo iz Bogote v Kolumbiji, da je mesto Tukveres razrušil strahovit potres. Mesto je dobesedno popolnoma razrušeno.

Tunis, 18. julija. AA. Havas poročila: Delavci v kamnolomih so stopili v stavko. Zasedli so več jam. Policija jih je kmalu razglašala.

Pred začetkom novih javnih del

Cesta Ljubljana-Kočevje-Delnice

Pet najbolj potrebnih odsekov - Že za nad 7 milijonov dinarjev del izlicitiranih

Lani je v marcu odločil ministarstvo svet izvršitelj velikih javnih del v vseh delih naše države z namenom, da tako odmore vedno bolj naraščajoči brezposelnosti. Osnova se je tako imenovani milijardni fond za javna dela in Slovenija je dobila iz tega fonda za izvršitev javnih del na njenem področju 33.500.000 Din. Med ta dela spadajo tlačenje ceste Ljubljana-Kranj in ceste Maribor-St. Ilj in nadalje popravilo in modernizacija ceste Ljubljana-Kočevje-Brod na Kolpi, za katero je bilo določenih 8.500.000 Din.

Nad 80 km ceste

Kakor hitro je padla odločitev, da bo prišla v popravilo tako važna prometna žila, ki je danes najkrajša cestna zveza Ljubljane s Sušakom, je tehnični razdelek okrajnega načelstva v Ljubljani takoj začel pripravljati glavne načrte za popravilo ceste. Ker meri cesta od Škofljice do Delnice nad 94 km, pri čemer odpade na ozemlje dravske banovine celih 82,5 km, je bilo jasno, da z 8.500.000 ne bo mogoče preurediti in modernizirati tako dolge ceste. Izbrani so bili najpotrebnejši, najbolj zamejani in za sodobni promet neprimerni odseki. Tehnični razdelek je napravil 9 posameznih načrtov, o katerih pa se je moralo izjaviti še ministarstvo za gradnje. Lani v maju je minister za gradnje določil komisijo, ki je pregledala za popravilo predlaganih 9 odsekov ceste. Ker 8.500.000 Din niti za teh 9 delov ceste ne bi zadostilo, je odobril minister za gradnje le 5 načrtov. Potrjeni načrti določajo popravilo ceste med Ribnico in Dolenjo vasjo, nato med Kočevjem in Dolgo vasjo, nadalje preložitve ceste pri Moravi, preložitve med vasio Briga in Banjolo in končno preložitve med vasio Krkovo in Fara.

Pet uspešnih licitacij

Ko so bili lani ti načrti odobreni od ministrstva, je tehnični razdelek takoj poslal na ceste potrebne osebe, ki je s potrebnimi meritvami izvršilo vse predpriprave za izdelavo podrobnih gradbenih načrtov. Te načrte so z največjo naglico izdelovali čez zimo in so bili zgodaj spomladaj popolnoma izdelani. Ker pa se niso bili dani na razpelo kre-diti za popravilo ceste, za omenjenih 5 odsekov ni bilo mogoče takoj spomladaj razpisati licitacij. Potem, ko so prišla obvestila, da so krediti za popravila te ceste odprti, so bile v zakonitih rokih razpisane licitacije, ki so se izvršile v mesecu juniju in v juliju. Konec prejšnjega tedna so uspele zadnje tri licitacije in sedaj moramo čakati le še na to, da pristojno ministarstvo potrdi licitacije, nakar bodo takoj lahko zapeli krampi in lopate tudi na tej cesti.

V mesecu juniju je bila licitacija za preložitve pri Moravi in za popravilo ceste Ribnica-Dolenja vas. Pri obeh licitacijah je uspelo podjetje Slavac iz Kranja, ki je prevzelo preložitve pri Moravi za 438.000 Din in popravilo odseka Ribnica-Dolenja vas za 1.542.000 Din. Konec prejšnjega tedna so bili izlicitirani ostali trije odseki in sicer preložitve ceste med vasio Briga in Banjolo, med Kočevjem in Dolgo vasjo ter Krkovo in Fara. Licitacija so se udeležila podjetja Slograd, ing. J. Dedek in pa Stavbna družba. V vseh treh primerih je bila najnižji ponudnik Stavbna družba. Preložitve ceste Kočevje-Dolga vas je bila proračunana na Din 1.330.000, Stavbna družba je ponudila 2,4% popusta in je prevzela delo za 1.298.000 Din. Preložitve ceste Krkovo-Fara je bila proračunana na Din 2.893.000 in jo je Stavbna družba prevzela z 1,55% popusta za 2.848.000 Din. Preložitve Briga-Banja Loka je bila proračunana na 949.000 Din in jo je podjetje prevzelo z 1,4% popustom za 935.000 Din.

7 milijonov izlicitiranih

Kdor se je vozil z avtobusom na Sušak, se prav gotovo živo spominja, s kakšno vprav akrobatsko spretnostjo je moral voditi šofer avtobusa po silno ozki in strmih klancih se spuščajoči cesti. Res, izredno lepa je ta cesta in potniku nudi nešteto očarljivih razgledov. Hudi ovinki, neverjetno strmi klanci in včasih vprav nerazumljiva ožina, ki dokazuje, da je ta cesta ponekod skoraj navaden kolovoz, preprečujejo, da bi se mogel na njej razviti kakršenkoli večji promet. Z sedaj potrjenimi gradbenimi deli bodo odstranjene najhujše ovire prometa, zgrajeno bo solidno cestno, ki bo preneslo tudi večji tovorni in motorni promet. V sprejetih popravilih ceste so nekatere preložitve nadvse zanimive in pomenjajo odpravo najhujših klancev in ovinkov. Dosedaj izlicitirana dela na tej cesti znašajo z že vračunanimi popusti nad 7.000.000 Din, ostane še pičel poldrug milijon, ki bo pa dovoljen šele takrat, kadar bodo položeni računi za sedaj naročena popravila. S tem 1.500.000 Din bo mogoče popraviti še nekaj, vendar bodo ta popravila prišla na vrsto šele prihodnja leta.

Ribnica-Dolenja vas

Romantična cesta, ki vodi iz Ljubljane mimo Škofljice na Turjak, Velike Lašče in do Ribnice, je razmeroma v dobrem stanju in zato ne bo doživela posebnih popravil. Prvi odsek, ki bo temeljito spremenjen, bo skoraj 4.300 m dolga cesta od Ribnice do Dolenje vasi. Že nekaj let je ta del ceste v zelo slabem stanju. Tu cesta namreč nima kmetitega temelja in je zato vedno vsa razdrta, polna kolesnic in kotanj. Ponekod je izredno ozka in meri večinoma le 4 m v širino. Cesta bo razširjena na 6 m in se bo tlakovala s 25 cm močnim lomljenim kamnom. Na ta temelj bo prišla debela plast gramoza domačega izvora. Na to prvo plast pa bo nanešana druga plast gramoza, ki bo dobavljena iz kamnoloma na Verdu pri Vrhniki. Ta kamen je namreč mnogo bolj odporen kakor domači apnenec. Ker pa gre ta del ceste skoraj ves čas med samimi hišami in gospodarskimi poslopji, cesta povsod ne bo mogla biti široka 6 m. Tako bo imela le 4,5 m širine deloma v Nemški vasi in Dolenji vasi. Razširjena bo tudi dva mostova in sicer čez potok Bistrico v Gorici vasi in čez potok Ribnico. V glavnem bo na tej progi ostala cesta v svoji smeri nespremenjena. Ublažili bodo pa možnosti samo nekatere najhujše ovinke in s potrebnimi propusti poskrbeli, da ob povodnji cesta ne bo preplavljena. Zaradi tega jo bodo ponekod tudi nekoliko dvignili.

Kočevje-Dolga vas

Nadaljni kos ceste, ki bo tudi temeljito popravljen, je dolg 4,5 km in gre od Kočevja do Dolge vasi. V glavnem se bo popravljena cesta držala dosedanje smeri, razširjena bo seveda na 6 m, dobila kamenit soliden temelj prav tako, kakor že gori omenjena cesta. S popravilom ceste bodo začeli

približno tam, kjer se od nje odcepi pot na postajo v Kočevju. Kjer je odcep poti v vas Mahovnik, napravlja cesta oster ovinek, ki bo sedaj v dolžini 150 m preložen in ublažen. Skozi Kočevje bo že zaradi obstoječih hiš šla cesta ves čas po sedanjih. Tudi širina ceste v Kočevju ne bo mogla povsod znašati 6 m. Pač bodo cesto na posameznih delih dvignili zato, da jo voda ob povodnji ne bo preplavljala. Cesta bo dobila na obeh straneh pol m širok banket za pešce. Nekako v sredi med Kočevjem in Dolgo vasjo bodo ublažili na 200 m dolgi progi neroden ovinek, ki bo omogočil mnogo večjo preglednost ceste. Največjo spremembo pa bodo napravili v Dolgi vasi. Ob vhodu v vas se dosedanja cesta takoj, ko gre čez most nad Rinžo, ostro zvine v obliki črke S in gre po ozki cesti med hišami naprej. Da se temu neprimernemu ovinku izognejo, bodo cesto, še preden pride do sedanjega mosta, potegnili v 400 m dolgi ravni črti naprej, tako da bo šla od prej omenjenega ublaženega ovinka v 700 m dolgi ravni črti ter se priključila na drugo polovico zvite ceste, ki ima obliko črke S. Odtod bo šla naprej po dosedanjih progi ter bo le tu in tam dobila nekoliko popravljene ovinke. Ker bo dosedanja pot čez Rinžo za novo in preloženo cesto neuporabna, bodo zgradili za preloženo cesto nov 15 m širok most.

Preložitve pri Moravi

Dosedanja cesta, ki pelje skozi Moravo v obliki Novi lazi, ne odgovarja niti najmanj najbolj skromnim zahtevam prometa. Ponekod je široka le 3-4 m, vije se kakor kača eem in tja, na južnem koncu vasi pa napravlja izredno oster ovinek, ki ima poleg tega še 10% vzpon. Zato je tudi ta kos ceste prišel v gradbeni program in bo zgrajena mimo vasi Morave 1.100 m dolga cesta v popolnoma novi smeri. Kakih 400 m pred vasio bodo začeli popravljati dosedanja cesto, ki bo šla 100 m še po stari razširjeni cesti. Tam, kjer ob pokopališču zavija dosedanja cesta proti jugu, bo obdržala nova cesta prejšnjo smer proti jugozahodu in šla ob južni strani pokopališča zahodno od Morave naprej po obronkih gričevja, ki se spušča od Morave navzdol. Cesta bo šla po kraškem svetu, ki ni zaraščen in služi večinoma za pašnike in travnike. Dočim je stara cesta šla v klancu, ki se je dvignil za 14 m do srede vasi Morave navzgor in je nato padla zopet v dolžini 100 m za celih 10 m navzdol, bo nova cesta brez posebnih klancev šla pogloboma navzgor in se pri vseh dolžini dvignila le za pičle 4 m. Cesta bo seveda široka 6 m ter bo v krivinah razširjena na notranji strani.

Izredno težak in neprimeren je tudi odsek med

vasio Briga in Banjolo. Za cesto med temi vasi je sprejeta skoraj 1900 m dolga preložitve ceste proti jugozahodu. Dosedanja cesta, ki veže Brigo in Banjolo, je ponekod izredno ozka in gre v nekaterih vijugah po strmih klancih gori in doli. Tako se dvigne iz vasi Brige v 300 m dolgem ovinkastem klancu za celih 18 m. V nadaljnjih 800 m ceste pa pade zopet v strmih vijugah za 40 m, ter se nato v naslednjih 400 m zopet dvigne za 22 m. Vse te klanke in protiklanke bo izločila nova preložena cesta, ki bo 6 m široka. Najprej bo v 1100 m dolgi progi položeno padla približno za 14 m, nakar se bo v drugem 750 m dolgem delu zopet dvignila za 12 m in priključila na staro cesto, kjer zaradi sveta sagemga, po katerem teče cesta, ni bilo mogoče ovinkov dovolj blago izpeljati, bodo ovinki razširjeni.

Konec hudega klanca pred Fara

Zadnja in najlepša preložitve pa je zamisljena pred vasio Fara, kjer se dosedanja cesta spušča za vasio Krkovo v nad 1 km dolgem klancu 100 m globoko do vasi. Fare. Dočim je stara cesta dolga okrog 2,5 km, bo nova merila 3300 m in bo zato seveda imela neprimerno bolj položen klanec. Tam, kjer se stara cesta začne strmo spuščati navzdol, bo napravila nova cesta veliko, 800 m dolgo dvojno serpentino, ki bo imela samo 5% padec. Prvo koleno serpentine bo pri tem že enkrat presekal staro cesto v skoraj pravokotni smeri. Ko bo dosednja nova cesta dolžina 1200 m, bo že drugič presekala klanec stare ceste in nato zavila proti severu ter se držala pobočij gričev tako, da ne bo imela nepotrebnih klancev. Nad mlinom v Grčevu ba zavila ob pobočju strmega hriba proti jugozahodu in bo prišla nato na staro cesto. Cesta bo v glavnem speljana tako, da ne bo treba graditi preveč nasipov. Velike nasipe in izkope bo imela ob serpentinah in v zadnjih 600 m, preden se bo za vasio Fara zopet priključila na staro cesto. Imela bo tudi nov železobetonski most, ki bo imel 30 m razpetine. Ta nova cesta je speljana po izredno alikovitih pokrajini, njena lega je solčna in bo voznja po novi cesti vse drugačen užitek, kakor pa potovanje po dosedanjem vprav neverjetno strmem klancu.

Upamo, da bodo pristojna ministarstva odobrila uspele licitacije. To moremo pričakovati še v tem mesecu in je zato popolnoma upravičeno upanje, da bomo tudi na tej cesti v mesecu avgustu začeli z gradbenimi deli, ki bodo prav tako zanimiva, kakor cestna dela v smeri Ljubljana-Kranj. Ta dela pa bodo hkrati lep vir dohodkov za tamošnje tako skromno prebivalstvo, ki težko živi na neumljenem kraškem svetu.

Štiridesetletnica mature

Maturanti l. 1896. VIII. b oddelka stare gimnazije na Vodnikovem trgu so obhajali 40 letnico 15. julija t. l. Dopoldne je bila pri Sv. Križu maša zadušnica za pokojne profesorje in sošolce. Takratni dež. šolski nadzornik Josip Šuman, ravnatelj Andrej Senekovič, razrednik Avguštin Wester in profesor Karel Šega ter trije sošolci (dr. Hinko Dolenc, Makso Pirnat in Josip Zupan) so pokopani na ljubljanskem pokopališču. Drugi pokopni tovariši (Franc Cerar, Franc Korošec, dr.

Avugst Levičnik, Ivan Plahutnik, Franc Rebol, Malež Sušnik, Pavel Svetec, Anton Vadal, dr. Leopold Žužek) počivajo v domači slovenski zemlji, eden (Mesar) pa v Slavoniji. — Po obisku grobov in ogledu pokopališča so se jubilarji zbrali v prijazni gostilni pri »Alešu« na Posavju, kjer so bili vzorno postreženi. Prinašamo sliko jubilaritov, ki so se udeležili sestanka, ter jim kličemo: Ad multos annos!

V 1. vrsti (od leve proti desni) sede: Jožef Osepeč župnik, Ovišič; Josip Bučar, gimn. prof. v p., Ljubljana; Stefan Terškan, kanonik, Novo mesto; Karel Čerin, prošt, Novo mesto; Anton Skubic, dekan, Ribnica; dr. Stanko Lapajne, vseučiliški prof., Ljubljana; Ignacij Perno, žel. inšp. v pok., Ljubljana; Josip Rasp, vladni svetnik, Dunaj.

V 2. vrsti stoje: Evgen Legat, upravitelj, Sv. Križ; Franc Majdič, župnik, Sodražica; Oton Zu-

pančič, upravnik Narodnega gled. v Ljubljani; Ivan Soklič, postajenačelnik v p., Ljubljana; Valentin Zabret, dekan, St. Vid nad Ljubljano; Franc Wilmer, podpolkovnik, Potsdam; Karel Gruber, šef mestne kontrole v p., Ljubljana; Franc Kralj, župnik v p., Uršna sela; dr. Vladislav Pegan, odvetnik, Ljubljana. — V 3. vrsti stoje: Jakob Ogrižek, duh. svetnik, Peče; Ivo Tome, ravnatelj tob. tov. v p., Ljubljana; Peter Jane, župnik, Vodice; dr. Emil Stare, odvetnik, Ljubljana.

Delo mariborske Tujsko-prometne zveze

Maribor, 17. julija. Tujskoprometna zveza za bivšo mariborsko oblast je imela v sredo 15. t. m. prvo sejo po izrednem običnem zboru pod predsedstvom novega predsednika g. ing. Vladimirja Slajmerja in na kateri se je odbor konstituiral takole: predsednik ing. Vladimir Slajmer (SPD Maribor); 1. podpredsednik mag. dir. Ivo Subic (mestna občina in olepš. društvo Celje); 2. podpredsednik ravnatelj Ivan Gračner (Rogaška Slatina); odborniki: Franjo Zebot (mestna občina Maribor); dr. Franjo Lipold (olepš. dr. in tujskoprometno društvo Ptuj); dr. Milko Hrašovec, odvetnik (SPD Celje); Martin Ule (SPD Crna); Ferdo Pinter (zdr. trgovcev Maribor); Aleksander Klešič (zdr. gostilničarjev Maribor); Miloš Oset, veletrgovec (Avtoklub kr. jugosl. Maribor); dr. Josip Tomineš, gimn. dir. v p. (Aeroklub »Naša kralja« Maribor); Miloš Gnuš, kap. v p. (Zimskošportna podzveza Maribor); kr. banska uprava, Zbornica za TOI in dir. drž. žel. v Ljubljani delegatov še niso imenovali.

Naša neumorna Zveza se je na tej prvi seji bavila z vsemi problemi našega tujskega prometa. Pretresala je oba pravilnika, ki ju je predložila banska uprava, in sicer: pravilnik o sestavi banovinskega turističnega odbora in pravilnik o sestavi krajevnih turističnih odborov v smislu tozadevnih določil uredbe o pospeševanju turizma.

Dalje je sklenjeno začeti takoj okcijo za usta-

novitev lokalnih tujskoprometnih in olepševalnih društev v onih krajih, ki so že danes priljubljena letovišča in kjer bi se s sistematičnim delom na tem polju moglo še veliko doseči. To so predvsem kraji: Muta, Dravograd, Prevalje, Guštanj, Braslovče, Poljčane, Slov. Konjice, Soštanj, Sv. Jurij, Slov. Bistrica, Slovenjgradec, Gornja Radgona, Ormož in Murska Sobota.

Sklenjeno je bilo tudi pristopiti, sedaj ko so že vse ekspozitive Zveze urejene na način, da niso v korist le potujočim, ampak tudi v čast celokupnega turizma, še k ureditvi poslovnih prostorov centrale v Mariboru, ki v sedanjem stanju nikakor ne odgovarja ne ugledu in ne potrebam našega turizma, kakor tudi na ugledu mesta Maribora, kot važnega središča tujskega prometa v jugoslaviji.

Dalje se je razpravljalo o številnih ovirah in težkočah, predvsem, ker še vedno ni rešena uvrstitve Logarske doline in novih-Pohorskih postojank v kraje, katerih obiskovalci uživajo po sedemdesetnem bivanju popust na železnici, ter o stanju cest, predvsem glavne prometne arterije iz St. Ilje preko Maribora, dalje z nevdržnim stanjem ceste v Logarsko dolino ter z dovršitvijo prvega dela pohor-ke ceste iz Reke do Mariborske koče. O vseh teh vprašanjih bo Zveza predložila banski upravi ter min. trgovine in industrije tozadevne resolucije.

Za propagandne edicije je bil izvoljen sledeči redakcijski odbor: člani: ing. Slajmer, direktor Su-

Zopet lepo —
res varovano po
vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
GTJ 4-35
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

Stična nas vabi

Le še štirje tedni nas ločijo od jubilejnega evharističnega romanja k Zalostni Materi božji v Stično. Vsa katoliška Slovenija, posebej pa še ljubljanska škofija, je na to romanje povabljena.

Povabljeni ste možje! Vaša vera naj ob stiških dneh najde novih potov v globine Kristusovih naukov. Sredi vsakdanjega trpljenja in skrbi postaja naše krščanstvo preveč zunanje, preveč le izpolnitev tradicionalnih dolžnosti. Naš pogled na življenje, svet, družbo se rad odmika večnim božjim perspektivam in podlega vplivom zmot in hrepenenj tega sveta. V Stični naj bi postali bolj Kristusovi, tam naj bi iznova vzrasla zavest, da je le življenje in delo ob Kristusu zdaj in vselej vredno življenja in dela.

Povabljeni ste fantje! Če koga, potem je Kristus poleg nedolžnih otrok vas vesel. Kaj pa more tudi biti lepšega, kot videti vas, korenike naroda in bodočnosti, zbrane ob tabernaklju! Katera častna straža more opravljati vzvišenejšo službo, kot jo opravlja slovenski fant v evharistični armadi! Ali mislite že danes na to, kako močno bo lahko v Stični vaša vrneta za vse leto in plemenito zrasla? In za kaj drugača pa naj bi se slovenski fant vnel, če ne za lepoto in plemenitost!

Povabljeni ste žene in matere! Ve v svojem tihem trpljenju pač najbolj čutite tolažbo, ki nam lije iz tabernaklja. Zato vas nikjer ne manjka, kjer je treba evharističnega Gospoda hvaliti in se Mu zahvaljevati. Tudi v Stični ne boste manjkale. S svojo plemenito ponižnostjo in zbrano pobožnostjo boste Mariji Prežalostni posebno dobrodošli.

Povabljeni ste dekleta! Ze enkrat ste letos po hite v Stično ter močno povedale, da hočete skozi življenje pod Marijinim praporom. 16. avgusta pa ste povabljeni, da poveljate skupno manifestacijo slovenskega ljudstva za krščanske vzore. Saj se spominjate, s kako vzvišenimi čustvi ste ob zadnji prireditvi Marijinih družb zapuščale Stično. 16. avgust pa bo še vse močnejši dan. Zato pridite vse!

Kdaj gremo v Stično? Fantje in možje vsekakor tako, da bodo na Marijin praznik 15. avgusta popoldne ali vsaj do šestih zvečer v Stični. Za nje je predvsem določena nočna pobožnost s sprevedom na hrib Vinograd in sv. maša na hribu. Ker pa bo ob šestih zvečer slovesna otvoritev jubilejnih svečanosti, ob osmih zvečer pa uprizaritev silno zanimive slavnostne fantovske igre »Jurij Kozjak«, je prav, da se vsi možki že v zgodnjih večernih urah nahajamo v Stični. S tem pa nikakor ni rečeno, da naj žensstvo ne pride istočasno v Stično. Prav nasprotno! Tudi žensstvo je vabljeno, da se udeleži že prvih jubilejnih svečanosti. In če bi bila udeležba s strani žensstva že prvi dan močna, bo zanj posebna polnočnica v lepi stiški cerkvi. Na vsak način pa naj bi se žensstvo polnoštevilno udeležilo slovesnosti na glavni jubilejni dan, t. j. 16. avgusta.

Kako bomo potovali v Stično? Kdor bo potoval z vlakom, se bo poslužil ugodnosti nedeljskih vozovnih listov. Pri domači postaji mora zahtevati nedeljski vozni listek, ki velja brez posebnega potrdila tudi za brezplačno vožnjo nazaj. — Bližnji udeleženci pridite peš in z vozovi. Za vozove bo preskrbljen prostor. — Kdor pa ima kolo, naj pride vsekakor na okrašenem kolesu. Tudi za shranitev koles bo poskrbljeno. Udeleženci na kolesih bodo v soboto 15. avgusta po svečanem sprejemu ob 5 popoldne spremljali cerkevne in svetne dostojanstvenike od stiškega kolodvora do cerkve. — Ker je naš pohod v Stično pravo romanje, naj bi zlasti v nedeljo jutraj prišli udeleženci v Stično tudi v strnjениh procesijah med molitvijo in petjem.

Kako je za narodnimi nošami? Tako je, da ne sme ostati nobena doma. Ker je na Dolenjskem bolj malo pristnih narodnih noš, ste vabljene predvsem iz krajev, kjer take narodne noše imate, t. j. predvsem ljubljanska okolica in vsa Gorenjska.

Kako bo s prehrano v Stični? Redno kosilo bo v Stični težko dobiti. Pač pa bodo za izredno nizko ceno na razpolago razni prigrizki ter hladilne pi-jace. Dobro bo, da vzamete s seboj nekaj kruha. Tako boste izhajali lahko tudi v najmanjšo vsoto.

Jubilejni znak. Akademski kipar g. Pengov Slavko je za stiške svečanosti izdelal zelo okusno plaketo za jubilejni znak. Plaketa predstavlja staroslavni stiški grb. Znak bo veljal za osebo 3 din ter bo upravičeval k dostopu k vsem jubilejnim slavnostim, tudi k slavnostni igri.

Nunja prošnja preč. župnim uradom. Prosimo vse preč. župne urade, da še tokom tega meseca sporočijo Prosvetni zvezi v Ljubljani, koliko jubilejnih znakov za stiške svečanosti naj jim pošljemo. Ker bo prodaja znakov predstavljal precejšnjo skrb in delo, svetujemo, da k temu delu pritegnete agilne delavce iz KA in prosvete. To delo je pa nujno potrebno, da se pravočasno ugotovi približna udeležba iz posameznih župij.

bič in dr. Tomineš; namestniki: direktor Gračner in dr. Hrašovec.

Dalje je bilo sklenjeno obhajati v jeseni na primeren način desetletnico plodonosnega in nadvse uspešnega obstoja Tujsko prometne zveze v Mariboru.

Drobne novice

V Berlin in Hamburg

Kolektivni potni list je sestavljen in bo v sredo 22. t. m. predložen državnim oblastem v obdobju.

Zamudniki se zaradi tega opozarjajo, da nam najkasneje do torka, t. j. 21. t. m. pošljejo predpisano potni list v zadnjo okrožnico, sicer si bodo morali nabaviti na lastne, precej visoke stroške svoj osebni potni list z vsemi vizumi, ker drugače ne bodo mogli z nami.

Vse one, ki nam uradni (oblastvenih) dovoljenj v smislu zadnje okrožnice še niso predložili in imajo svoje osebne potne liste (veljavne), pa prosimo, da nam takoj sporoče številko potnega lista ter dan, število in naslov oblasti, ki je potni list izdala (srez, ozir. polic. uprava).

Menjava razreda v vlaku iz III. v II. razred, ali obratno, je od danes dalje absolutno nemogoča, ker so posamezni vozovi vlaka že dodeljeni in udeleženci porazdeljeni.

Knjžica (legitimacija) z vsemi navodili za ekscurzijo ter imenikom izletnikov je že v tisku. Proti koncu tedna jo bomo začeli razpisovati. Event. spremembo naslova nam takoj javite.

Vse govornice in časopisne vesti glede odpovedi posebnega vlaka v Nemčijo se ne tičejo naše ekscurzije, temveč drugih, za katere se ni prijavilo dovolj udeležencev. Za 700 udeležencev svoje obveznosti ter nam je poseben, udoben vlak, ki gre z nami tja in nazaj, zagotovljen in tudi že dovoljen.

Končno sporočamo, da je vsak naš udeleženec zavarovan za slučaj nezgode za 10.000 dinarjev, ki se takoj izplačajo svojim.

Event. informacije daje gosp. Jože Hvale, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10-III., vsak delavnik od 10-11 dopoldne. — Vodstvo.

Clio

šumeča limonada

v tabletah po 50 p.
izvrstna brezalkoholna
osvežujoča
pijača

Dobi se v slaščičarnah
in trg. z meš. blago

Koledar

Nedelja, dne 19. julija: 7. pobinkoština nedelja. Vincenčij Pavlanski, spoznavalec; Avrea (Zlata), devica mučenica.

Ponedeljek, 20. julija: Marjeta, devica mučenica; Hieronim Emil, spoznavalec; Elija, prerok.

Novi grobovi

† Franc Predalič. V Salzburgu je v sredo dne 15. t. m. umrl po daljši bolezni dolgoletni zvesti naročnik našega lista, gospod Franc Predalič, vpok. davčni ravnatelj, v 88. letu življenja. Pred leti je bilo njegovo stalno bivališče v Ljubljani, poletne mesece je pa redno preživel pri svoji omožni hčerki, gospe Miri Kozakowski, soprogi lastnika hotela »Goldener Hirsch«. V zadnjih letih pa se je stalno preselil v Salzburg, kjer je v krogu svojih dragih mirno čakal zadnjega večera svojega življenja. Naj počiva v miru!

† Anica Bukovec. Jugoslov. zimsko športna zvezja javila svojim p. n. članom, da je večer ob pol 12 umrla marljiva in vestna njegova uradnica gospodična Anica Bukovec. Pogrebni sprevid pojde v ponedeljek, dne 20. t. m. ob pol 16 iz mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

† Begunje pri Lescah. Umrl je na svojem domu v Poličah geometer g. Grom Alojzij. Bil je žrtev svojega poklica. V težavni službi v Bosni si je nakopal kal bolezni, ki je uničila mlado življenje. Letos meseca marca je bil prestavljen v Kranj, odkoder je šel na bolezenski dopust. Zaprta žena in hčer in užaloščene starše. Pogreb bo v Begunjah v ponedeljek, 20. julija ob pol 11. Naj v miru počival Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Spremembe pri okrajnem sodišču v Ljubljani. Ze sedaj so in s 1. avgustom bodo izvedene še nekatere osebnosti spremembe pri okrajnem sodišču v Ljubljani. K okrajnemu sodišču v Ljubljani sta premeščena starešina okrajnega sodišča v Radovljici dr. Josip Stular in iz Kranja sodnik dr. Valentin Benedik. Sodnik Valentin Bidovec, ki je doslej vodil izvršilni oddelek V, je imenovan za starešino okrajnega sodišča v Radovljici. Sodnik dr. Valentin Benedik prevzame kazenski oddelek namestnika sodnika Leopolda Šmalca, ki prevzame IV. civilnosporni oddelek. Dr. Stojan Bajič, ki je doslej vodil ta oddelek, prevzame izvršilni oddelek V. Za preiskovalnega sodnika je sedaj določen sodnik okrož. sodišča dr. Al. Grobelnik.

— Poročil se je 11. t. m. g. Emil Hamersak, učitelj na Dolu pri Hrastniku, z gospodično Olgo Drakaler. Iskreno čestitamo!

Kozarec Rogaške, Tempel's sadnim sokom je zdravo okrepčilo, ki osveži človeka na telesu in duhu!

— Obžalovanja vreden slučaj. Dne 17. t. m. so na cesti med Kalcami in Logatcem otroci v starosti deset do dvajset let obmetavali avtomobil, v katerem je bil ujet francoski dostojanstvenik, ki prvič potuje po Jugoslaviji, in sicer na Bled, privabljen po upravičenem slovesu naše dežele in njenega prijaznega prebivalstva, z debelim kamenjem, od katerih bi mu bil eden kmalu prišel na glavo. Poškodovali so tudi karoserijo. Iste se je zgodilo v istem hipu dvema avtobusoma, ki sta istotako prišla iz Italije in v katerih so bili češko-

slovaški potniki. Razume se, da je vse ta dogodek ekrajno presenetil in da preseneča tudi nas ter je po pravici vzbudil ogorčenje. Hvala Bogu, da smo mogli uglednemu Francozu, ki je general, pojasniti in ga prepričati, da je to naravnost izreden slučaj in da se bo gledalo na to, da se kaj takega ni več ne primeri. Poklicana oblast bo gotovo opomnila prebivalstvo tistega okraja, pa tudi vsi vzgojni činitelji na deželi naj ne zamude večkrat zabičevati mladini, da tako postopanje silno škoduje ugledu našega naroda in države, pa tudi nekemu prometu, ki donša naši deželi blagostanje. Tudi tem potom naj bodo ljudje opomnjeni, da vse stori, da bi se taki slučaj ne dogajali in da bi se čast naše dežele ne omadeževala.

JAČI KRI, ŽIVCE IN APETIT
odraslim in otrokom

»Energin« se dobiva v lekarnah v steklenicah od pol litra za Din 35.— po pošti pošilja laboratorij »Alga«, Sušak

— Predsedstvo Hrv. kul. društva »Napredak«, podružnica v Ljubljani objavlja, da je osrednja uprava Hrv. kul. društva »Napredak« v Sarajevu razglasila z okrožnico z dne 8. t. m. št. 1876/36, da bo za šolsko leto 1936/37 dovoljenih: 135 mest v konviktu v Sarajevu, 35 v konviktu v Mostju, 20 v Banja Luki, 22 za ženske konvikte v Sarajevu ter mimo tega štipendije za visokošolce in srednješolce v skupnem iznosu 180.000 Din letno. Odobrena proračunska vsota znaša skupno 2 milijona 452.000 Din. Po odobrenju ministrstva prosveče z dne 19. aprila 1934, št. 10563 se bodo sprejemali dijaki iz vseh banovin. Prednost imajo oni, ki so štipendije »Napredka« že uživali. Prošnje je treba predložiti potom podružnice na predpisnem obrazcu. Na osrednjo upravo »Napredka«, neposredno poslane prošnje ne bodo upoštevane. Prošnji, ki je ni treba kolkovati, je priložiti: šolsko spričevalo, kršni list in izkaz o siromaštvu, vse v prepisu. Prepis bo overgla podružnica. Prošnje je treba predložiti podružnici »Napredka« najkasneje do 1. avgusta t. l. Kasneje izročene prošnje se ne bodo moge upoštevati v nobenem primeru. Posebno se bo polagala pažnja na to in o tem obvestila osrednja uprava, ako je prošilec, odnosno njegovi roditelji član »Napredka«, ako deluje kdo od njih za »Napredak« in kakšno je njih premoženjsko stanje. — Hrvatsko kulturno društvo »Napredak«, podružnica Ljubljana. Predsednik: Harazim I. r. Tajnik: v. z. Dr. J. Kallay I. r.

Preizkušena specialna kozmetična tekočina z zamenljivim uspehom in prijetnim in nežnim vonjem, za katere dobivamo dnevno zahvalo. Takoj ustavi izpadanje las in jaci korenine. Lase zrastejo tudi na pleši. Temeljito odstrani prhut in vse neugodnosti. Pošiljamo po povzetju steklenice Din 40.— omot in poština Din 7.—
MODERNA KOZMETIKA - SPLIT
Ako ne boste zadovoljni z rezultatom, povrnemo denar.

— Šolsko leto državne nižje gozdarske šole v Mariboru se bo pričelo dne 1. oktobra 1936. Novo vstopajoči gojenci se bodo sprejemali le v enoletni tečaj. Sprejetih bo do 12 (dvanaes) gojencev. Pouk bo v tem tečaju trajal od 1. oktobra 1936 do 31. julija 1937. Za sprejem v ta tečaj se zahteva z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prošilci za osnovno-šolsko izobrazbo bodo morali s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V navodeni tečaj se bodo sprejemali predvsem oni kandidati, ki imajo že nekaj gozdarске prakse, nadalje sinovi malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednji ostali, ki imajo veselje do gozdarске stroke. Kandidati, stari pod 16 in nad 24 let, se ne bodo sprejemali. Šola je združena z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno 500 dinarjev. Pridnim, siromašnim prošilec se bodo dovolila po možnosti do polovice prosta mesta, toda ne pred koncem prvega polletja šolskega leta. Prošnje je vložiti najkasneje do 20. avgusta 1936 pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Po tem roku vložene prošnje se ne bodo upoštevale. Pravilno kolkovanjem, lastnorčno pisanim prošnjam je priložiti: 1. kršni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko izpisevalo odnosno dopustnico, 4. navrstveno spričevalo, ki je obvezno za prošilce, ki ne prestopajo neposredno iz kake šole, 5. zdravniško spričevalo, s katerim je dokazano, da je prošilec telesno in duševno zdrav in 6. izjavo staršev odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja.

Še k obrtni, umetniško-zgodovinski razstavi v Novem mestu. O obisku in uspehu te razstave smo v kratkih potezih že poročali. Naše poročilo pa ne bi bilo popolno, ako ne bi omenili še tukajšnjega fototeleja »Guido«, katerega lastnik je gospod Dolenc. Razstavil je večje število svojih del, ki so vzbujali med obiskovalci veliko zanimanje, a tudi zasluženo pohvalo. Razstavljeni so bili portreti, pokrajina, motivi iz življenja (šport, delo itd.) in razne študije. Celo reprodukciska tehnika v raznih fazah je bila prikazana. Razstava nas je prepričala, da je lastnik ateleja g. Gvidon Dolenc mojster v vseh omenjenih področjih in da so številna dela, ko dvomiš ali imaš pred seboj mojstra-obrtnika ali umetnika. Saj so nekatera dela po svoji zasnovi, doživljenju in gledanju stvaritelja na subjekt tako lepi in splošno zanimivi motivi življenjske pesmi človekove, da bi pristojali na vsako

strokovno razstavo in ki bi po naši sodbi bili povsod ugodno sprejeti in laskavo ocenjeni. Upamo, da bomo ob prvi dani priložnosti zopet imeli priliko videti razstavljalec in priporočali bi mu, da razstavlja v bodoče tudi drugod — ne samo doma.

— Druga skupina ameriških Slovencev se je vkrčala dne 15. t. m. v New Yorku na največji in najhitrejši ekspres-parnik sveta »Normandie«. — Slovenci, po številu 35, prispejo v Ljubljano v sredo, dne 22. julija jutraj z brzovlakom čez Jesenice. Izlet je organiziral ter spremlja izletnike do Ljubljane znani zastopnik v Clevelandu g. Avgust Kollander. Za pojasnila se obrnite na Francosko linijo, Masarykova cesta 14, Ljubljana.

— Škoda po toči. V članku dne 11. julija je bilo omenjeno, da je v slovenigraškem okraju po toči povzročene škode skupno le za din 14.000. — Poročajo nam, da je bila škoda uračno cenjena samo v občini Šmarino pri Slovenigrašču na dinarjev 993.500, prizačete so pa še sosednje občine, posebno Podgorje-St. Miklavž.

Danes nepreklčno tombola v Kamniku

— Velikodušen dar šmihelski sirotinici. Prejšnji teden je nebo naklonilo naši akciji novega ustanovnega člana iz Ljubljane — Zbornico za trgovino, obrt in industrijo z vplačano pristopnino 1000 dinarjev. Za velikodušen dar se akcijski odbor za zgradbo sirotinice tudi tem potom zbornici TOI najiskreneje zahvaljuje. Nadalje so prispevali: Samec Boža, Ljubljana 100 din, dr. Erik Zeschko, Ljubljana 100 din, tt. Mikuš, Ljubljana 50 din, Jančko Baloh, Ljubljana 25 din, Radiofonska oddajna postaja Ljubljana 100 din, Mici Hübl, Ljubljana 100 din, Viktor Šober, Ljubljana 50 din, Mara Hude. Mirna peč 100 din, Minka Stegnar, Ljubljana 10 din, Turk Terezija, Stalcarji pri Kočevju 70 dinarjev, Marija Potokar, Brod na Kolpi 100 din, Elma Zupanc, Toplice 50 din, nekaj neimenovanih po 10 din. Vsem imenovanim darovalcem najpriskrenejša zahvala. Naša »fehtarska sezona« traja dalje in prosimo naklonjenih src. Zlati jubilej naših učitelje je blizu. Kot pripravlo na jubilejne dneve je društvo preskrbelo v sporazumu z vodstvom zavoda tridnevne zaprte duhovne vaje za bivše gojenke in učenke šmihelskega zavoda, ki bodo v zavodu de Notre Dame v Šmihelu v dneh od 16. do 20. avgusta t. l. in jih bo vodil gospod dr. Ciril Potočnik, semenikiški špirtual iz Ljubljane. Kot vigilija pred prazniki naj bi nam bili ti dnevi. — Zlati sirotinski odbor, ki mora prednačiti z dobrimi zgledi, iskreno vabljen, da se potopimo v duhovne globine iskat moči za nadaljno težko in odgovorno delo. Prijavite se takoj.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna

Franz-Josefova

grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. Franz-Josefova voda milo deluje in zanesljivo odpravlja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže nečinkovitost.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— V prilogi Službenih novih št. 162 je objavljena Uredba o frasiiranju in graditvi novih železniških prog in o načinu financiranja istih.

— Sekcija za gradnjo drž. ceste Ljubljana—Kranj prične preurejati državno cesto št. 2 Ljubljana—Kranj na progi št. Vid—Jeperca. Izvršile se bodo večje korekcije in priprave planuma za gradnjo sodobnega cestišča, zaradi česar je potrebno, da se na tej progi, pričeni dne 27. julija t. l., začasno ukine promet z vozili ter spelle na sosedne javne ceste tako-le: iz Ljubljane do št. Vida po državni cesti, potem po banovinskih cestah št. Vid — Vižmarje — Tacen — Vkrče — Smlednik — Jeperca ter naprej zopet po državni cesti.

— Zobozdravnik v Kranju dr. Eržen Ivan ne ordinira od 21. julija do 5. avgusta 1936.

— Avtoizlet: 25.—30. julija Dolomiti in Milano, 29. julija do 6. avgusta v Berlin, 3.—7. avg. na Dunaj, 7.—9. avg. na Grossglockner. Prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon. Telefon 26-45.

— Trvdka Mlinek i Šlegl, tovarna mesnih izdelkov v Zagrebu, obvešča vse svoje cenjene odjemalce, da jih bo tudi v bodoče obiskovala kakor doslej, ter jih naproša, da ji ohranijo svojo naklonjenost.

— Našim gospodinjam je namenjena knjiga »Naši gostje«, kako jim strežemo, ki jo je spisal S. M. Kump, učiteljica gospodinske šole. Ima 63 strani in 66 slik in stane v platno vezana 45 din. Založila jo je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1932. To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v gospodinski literaturi vsake gospodinje, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravi za razne pojedine — banketih, čajankah ali v domačem krogu med prijatelji in znanci. Knjiga je razdeljena v dva dela: a) v splošni in b) v posebni. V splošnem delu obravnava pisateljica vse, kar je treba vedeti o obednici, mizi, namiznem perilu, posodi, priboru, stekleni posodi, krašenju miz. Poleg tega pa še nekaj prav dragocenih nasvetov kuharicam glede priprave jedil. V posebnem delu pa obravnava poglavja o pogrnjenih mizah, strežbi pri zajtrku, mali južini (malici), obedu (kosilu), popoldanski južini, večerji, routu. Posebno še obravnava strežbo pri mizi sploh in o razvrstitvi prostorov pri mizi. — Knjigo toplo priporočamo tudi kuharicam, gospodinskim pomočnicam in bivšim učenkam gospodinskih šol in tečajev ter natakarcam in natakarcem.

ČATEŠKE TOPLICE

Najbolj vroči (54° C) radioaktivni vrelc v dravski banovini. Krasi uspehi zoper reumo, išias, otrplost, žledolice in ženske bolezni. Odprte od 1. V. do 30. IX. V pred- in po-sezoni: zdravljenje 10 dni Din 600.—, 20 dni Din 1100.— (stanovanje, hrana, kopel, zdravniški pregled, vožnja, takse). — Zel. postaja Brežice in Dobova. Prospekte pošlje Uprava Čateških toplic.

— Pozor gg. zdravniki in medicinci! V zadnji številki Zdravniškega vestnika str. 273 je objavljen podroben spored vseslovenskega zdravniškega kongresa v Solliji od 11. do 15. septembra t. l. kakor tudi program poedinih ekskurzij itd. O nadaljnjih ukrepih bo takoj sledilo, javno opozorilo, čim jih prejme uprava Slov. zdravniškega društva v Ljubljani iz Belgrade. Hkrati opozarjamo ponovno vse gg. tovariše, ki se do sedaj še niso prijavili za kongres, pa se istega želijo udeležiti, da nemu-

HUBERTUS-milo

res domače,
slovensko milo!

doma (najkasneje do 25. julija) pisмено prijavijo ime, službeni čin, bivališče, zase kakor tudi za rod-binske udeležence Uprava Slov. zdravniškega društva v Ljubljani.

— Izlet v Postojnsko jamo v nedeljo, 26. julija. Prijave in vplačila sprejema in pojasnila daje do 20. julija pisarna »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpetrska vojašnica.

— Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte vam brez bolečin odstranim ter nohe strokov-njasko zmasiramo v naši pedikuri. Obiščite nas, prepričajte se! Nega nog 10 Din! Ljubljana, Selenburgova 7.

— V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 18. t. m. je objavljen »Predpis o izpremembi v čl. 8. pravilnika o postopku za volitev likvidatorjev po upnikih denarnih zavodov«, dalje »Navodilo o ureditvi državnega nadzora nad karteli«, »Dopolnitev v pravilniku za izvrševanje zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili«, »Navodila za sestavo proračuna mestnih občin za proračunsko leto 1937-38«, »Razglas o razpisu občinskih volitev v občinah Bučka in Studenec, Čatež, Cerklje in Sv. Križ, Mengeš, Mokronog, Raka in Škocjan in Sv. Lovrenca na Dravskem polju«, »Odločba o sejmiskih in tržnih pravicah v ljubljanskem in ptujskem okraju« in »Objava banske uprave o pobiranju obč. davščin v občini Ribnica«.

— Marsikaj važnega se prezre, to-le obvestilo pa nikar ne prezrite! 25. julija pošljemo vsakomur brezplačno pojasnila za potovanje v sončno Dal-macijo (od 24. do 29. VIII. in od 21. do 26. IX.) in za romanje k Mariji Bistriški ter Mariji Lurški v Rajhenburg (izlet v Zagreb) o Malem Šmarnu, če javi svoj naslov pisarni »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpetrska vojašnica.

Elektroinstalacija, konc. električno podjetje v Mariboru, Vetrinjska 22, telef. 27-14, na dvorišču, izvršuje instalacije in popravila. Zaloge elektro-materijala, žarnic, motorjev itd. Po brezkonkurenčnih cenah.

— Izvrstna osvežujoča pijača za vroče poletne dne je povsod znana šumeča limonada Clio v tabletah (maline in citrona). Otroci, pa tudi odrasli so kar navdušeni za to izvrstno šumečo pijačo ki-selkaste okusa, ki je na svetovnih razstavah v Parizu, Berlinu, Rimu, na Dunaju itd., dosegla naj-višja odlikovanja in o kateri so tudi številni zdrav-niki dali zelo povoljne izjave.

— Pelikan terpentinov milo za pranje v trdi vodi je nazvestejši pomočnik slovenskih gospodinj.

— Opozarjamo na današnji oglas trdke Fri-dolin Bischof v Mariboru, Melje, Kacijanerjeva uli-ca 6, ki zbira polže za izvoz v inozemstvo. Na željo pošlje trdka resnim interesentom brošuro za obširni navodili za zbiranje polžev in za na-pravo zbiralšč. Z nabiranjem polžev, ki se naj vrši do konca oktobra, si more vsakdo zaslužiti brez posebnega truda lep denar.

— Pri zaprtju, molnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-josef grenčice«.

— Ko bi možki vedeli... tedaj bi pravočasno začeli negovati svoje zobe. Zobni kamen se ne vidi, ker tiči za zobnim Zato čistite Vaše zobe vedno z zobno kremo Sargov KALODONT, ki ima v sebi učinkoviti dodatek sulfurokinolet dr. Bräunlich. S tem odpravite polagoma, vendar zanesljivo zob-ni kamen in preprečite, da se naredi drug. Za iz-piranje in razkuževanje je ustna voda Kalodont. —

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

TEL. 22-21 KINO UNION TEL. 22-21

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri poje slaviti kon-certni in radijski pevec Joseph Schmidt v pevskem vefilimu

Zvezdni utrinki (Ein Stern fällt vom Himmel).

Krasen nepozaben pevski užitek: — Nov Foxov zvočni tednik

V slučaju lepega poletnega vremena odpade predstava ob 15. uri

Za razstavo bratov Subicev

V slovenski umetnosti kesnejšega 19. stoletja se blestita dve imeni, ki sta nam v visoko čast; to sta slikarja Janez in Jurij Subic. Izvirajoč iz rodovine, v kateri je bilo obilo umetniškega daru, sta izvršila naloženo jima poslanstvo ter ustvarila delo, ki mu pripada osrednja važnost v naši no-vejši umetnosti. Po neposrednih stikih z Janezom Wolfom in živeč sredi miljeja njegove umetnosti, sta v svojih delih zvežala sodobnost z zadnjimi odmevi naše romantike. Na drugi strani pa so se-gle težnje njune umetnosti globoko v osrčje mo-derne in bi bilo brez poznanja prve tudi vse delo Ažbeta in njegovega rodu, nič manj pa naših im-presionistov, nerazumljivo. Kljub tej važnosti, pa še nismo imeli prilike spoznati delo Subicev v ce-losti, temveč poznamo le drobce, ki pa niti od da-leč ne dajejo prave podobe njune umetnosti in plodovitosti.

Narodna galerija je sklenila prirediti razstave umetnosti bratov Subicev, ki naj bi se vršila spom-ladi leta 1937. Namen razstave je dvojen: prvič hoče NG z njo prikazati delo dveh naših genialnih slikarjev, ki bi ga moral poznati vsak Slovenec; drugič pa zasleduje NG z razstavo tudi ožje znan-stvene cilje ter želi položiti temelje ne le za umet-nostno zgodovinsko podobo obeh najbolj znanih bratov Janeza in Jurija Subice, temveč tudi ostale rodovine. Znano je, da so poleg obeh delovali tudi oče Stefan in brata Alojzij in Valentin; razstava naj odkrije tudi njihovo delo.

Narodna galerija tem potom prosi vse pozna-valce in lastnike del kateregakoli izmed bratov Subicev, da ji blagovolijo javiti njih nahajališča, po možnosti navesti avtorja slike, velikost slike, je li oljnata, na platnu in podobno. Razstava bo tem popolnejša in izbrpnejša, čim bolj bo vsa jav-nost sodelovala s podatki: tako bo zadovoljnost i-naši narodni dolžnosti i zahtevam umetnostno-zgodovinske vede. — Obvestila je nasloviti: Na-rodna galerija, Ljubljana. — Narodna galerija.

Resolucije katehetskega kongresa

Natančno poročilo o zelo dobro obiskanem katehetskem kongresu, ki je bil od 2.—4. julija t. l. v Splitu, je že priobčilo »Slovenec« dne 5. in 7. julija. Istotako je informiral naš list dne 14. t. m. javnost o liturgičnem tečaju na Hvaru, ki se je vršil po končanem kongresu. V zvezi s temi poročili objavljamo končno še za javnost najbolj važne, na katehetskem kongresu sprejete

RESOLUCIJE

I. Strokovno pedagoška vprašanja

1. Katoliški kateheti iz vse države, zbrani na kongresu v Splitu, ugotavljajo, da se še vedno dvigajo glasovi, ki zahtevajo ukinitve verouka v višjih razredih srednjih šol. Ta zahteva je neupravičena in škodljiva. Naučni in vzgojni razlogi celo zahtevajo, da se daje versko-moralni pouk mladini v vsej srednji šoli, kajti

a) vsak normalno duševno razvit človek more zlahka na temelju najbolj osnovnih načel razmišljanja in znanstvenega raziskovanja spoznati, da je teistični svetovni nazor znanstveno izpričan in neodlokljiv za vsakega človeka;

b) z zgodovinsko-kritičnimi metodami je možno znanstveno potrditi ne samo največjo dovršenost krščanstva, nego tudi njegov božanski izvor.

Zdravo sodobno vzgojstvo naglašja, da mora biti cilj vsake vzgoje zavrnila zgraditev značaja. Tega cilja pa ni mogoče doseči brez teističnega svetovnega nazona, najbolj dovršeno pa se doseže v strukturi ureditvi in v dinamičnem oživitvorenju človeka, kakor ga oblikuje krščanstvo. Krščanska religija daje vzgojnemu delu upravičen cilj, psihološko diagnozo, uspešna vzgojna sredstva, usposablja vzgojitelje, da pravilno rešujejo vzgojna vprašanja. Zato je krščanstvo, posebno pa katoliška vera, nenadomestljiva vzgojna sila. Omejevanje in oviranje vzgojnega dela religije, posebno katoliške, nujno vodi do nevarne današnje pedagoške neplodnosti, ki odpira pot vzgojni anarhiji.

2. Da se bo versko-moralni pouk v srednjih šolah mogel pravilno podajati, zahtevamo:

a) da se za državne cenzorije učbenikov verouka postavijo kateheti srednjih šol, ker morajo oni imeti poleg strokovne, tudi isto pedagoško in jezikovno usposobljenost, ki se zahteva od vseh profesorjev srednjih šol. Tem bolj, ker je izkušnja pokazala, da državni cenzorji zaradi nepoznavanja teološke znanosti delajo pri ocenjevanju učbenikov meosnovane zapreke znanstveno,metodične narave, ki znatno škodujejo versko-moralnemu pouku v srednjih šolah.

b) Da se z ozirom na veliko važnost verouka v 7. in 8. razredu poučujeta obe uri verouka v normalnem času, ne pa še šestu uro, ko so učenci utrujeni, ali pa celo izven rednega pouka.

3. Opazujoč, da je otrok v najbolj rani dobi izpostavljen velikim nevarnostim, in vedoč na drugi strani, da predstavlja sv. obhajilo močan odpor proti grehu in najboljše vzgojno sredstvo, smatrajo veroučitelji, da je danes bolj kakor kdaj prej

potrebno in koristno izvajati odloke dekreta »Quam singulari« iz leta 1910. Zato so enoglasno sklenili, da si bodo z vsemi silami prizadevali, da bodo otroci redno že ob veliki noči prvega školskega leta pristopili k sv. obhajilu. Ko bodo tako že v prvem razredu položili temelj evharistične vzgoje mladine, bodo kateheti skozi ves čas nadaljnjega šolanja vplivali na mladino, da bo čim bolj pogosto prejemala sv. obhajilo.

4. Katehetski kongres v Splitu smatra, da je izvenšolsko delo za versko-moralno vzgojo šolske mladine sodobna potreba in zaradi tega poziva katehete, da se le-tega primerejo v duhu sodobnih prizadevanj Cerkve. Pri tem jim polaga na srce, da vzgajajo mladino v katoliških društvih v duhu krščanske ljubezni, da se bodo tako vsi katoliški dijakji mogli zmerom znajti v isti vrsti z onimi, ki se bojujejo za iste katoliške ideale.

5. Ob 1050 letnici smrti sv. Metoda se hrvatski in slovenski kateheti posebno spominjajo svetlega vzora sv. bratov blagovestnikov. Sledeč stopinjam naših velikih veroučiteljev in vzgojiteljev hočemo nadaljevati njuno delo in čuvati svetinje, ki sta nam jih z velikimi žrtvami pridobila.

II. Stanovska vprašanja

Katehetski kongres v Splitu zahteva:

1. da se katoliškim bogoslovcem prizna fakultetni rang v pogledu strokovne usposobljenosti za sprejem v državno službo.

2. Da se veroučiteljem vseh šol priznao duhovniška leta za napredovanje v skupini in za pokojnino, kakor je to priznано vojaškim duhovnikom po čl. 35 zakona o ustroju vojske in mornarice ali duhovnikom sodnikom in kanonikom po uradniškem zakonu čl. 342, 3, ker ne vidimo razloga za neenako postopanje napram duhovnikom, državnim uslužbencem.

3. Da se že v bodočem školskem letu izplačajo honorarji katehetom osnovnih šol iz banovanskih budžetov, na področju Belgrade, Zemuna in Pančeva pa iz budžeta prosvetnega ministristva v smislu finančnega zakona za leto 1936-37. Honorar naj bo 20 din na uro. Da pa se bo utegnil opravljati verouk v filijalnih šolah, naj se odredi obvezen prevoz v naravi ali z odškodnino po krajevnih razmerah.

4. Da se izmed aktivnih katehetov postavi poseben referent pri ministristvu prosvete za katoliški verouk, ki se more eventualno dodeliti tudi referat o katoliških konfesionalnih šolah.

5. Da v državni prosvetni svet vstopijo kot stalni člani izvršilnega ožjega odbora po en katehet srednjih, meščanskih in osnovnih šol.

III. Organizacijska vprašanja

Katehetski kongres sklene, da se osnuje za hrvatske in slovenske katehete skupno strokovno periodično glasilo, ki bo vse katehete povezovalo v strokovnih in stanovskih interesih. Organizacija in izvedba tega se poverja predsedniku katehetskega kongresa.

Slovenke perejo z najbolj trdo vodo v državi. Zato rabijo naše gospodinje posebno milo

Pelikan *terpentino milo posebno za pranje v trdi vodi*

Zdravilišče Rogaška Slatina

Potniku, ki pride z Balkana in južnih ter severovzhodnih krajev naše države preko Zagreba in Hrvatskega Zagorja, se odpre nov svet, ko izstopi na postaji v Rogaški Slatini. A tudi potnik, ki se pripelje iz severnih krajev inozemstva ali iz severnih krajev naše domovine, ali iz zapadne Evrope, preko Grobelnega obstane očaran od prvega vtisa, ki ga napravi nanj zdravilišče, ko se dobesedno par minut po izstopu iz vlaka znajde v sredini zdravilišča, sredi modernega angleškega parka, obdanega od svežega zelenja in impozantnih stavb. Gost, ki prihaja že desetletje let v Rogaško Slatino, doživlja vsako leto na novo isti vtis gospodskosti. Takoj je obdan od nosačev zdravilišča, ki nosijo letos posebno uniformo, ki mu nudijo prvo gostoljubje in ga po nalogu nastanjalnega urada odvedejo v enega izmed 15 hotelov. Gost spozna že po prvih vtisih enodnevnega bivanja, da je res v svetovnem zdravilišču.

Prva pot seveda vede gosta k enemu izmed 7 zdravnikov specializistov za bolezni, za katere je zdravilišče določeno. Če bolehaš na želodcu, črevesu, jetrah, protinu, sladkorni bolezni, krvnih boleznih (kloroz ali anemiji), ledvicah, mehurju, periferičnih živcih ali na boleznih presnavljanja — ti predpiše zdravnik specialno zdravljenje s pitjem vode na izvirku mineralnih vrelcev »Tempele«, »Styria« ali »Donat«, dalje s posebnimi procedurami v hidroterapiji, ali čiščenjem črevesa z najnovejšim »Enterocleaner«-aparatom. Seveda vse to je združeno s posebnimi kopelmi, kakor: ogljikovo, slano, smrečno, parno, električno-vročeečno, štiricelično ali z zdravilno gimnastiko na posebnih aparatih, inhalacijah itd. Vsakega pacienta tretira zdravnik-specialist individualno na podlagi diagnoze. Vse kopelji in vse zdravilne procedure nadzira zdraviliški zdravnik dnevno. Istotako je izučeno osebje, ki ima večletno prakso, stalno pod kontrolo zdraviliškega zdravnika. Iz vsega tega tedaj vidimo, da je Rogaška Slatina res in v pravem pomenu besede zdravilišče in se tedaj ne more primerjati z drugimi slimi zdravilišči v naši državi, ki so po večini dobila svoje zvočno ime »zdravilišče« za vse bolezni »vsled barunskih reklame. Če se pomislimo, da je zdravilišče Rogaška Slatina last dravske banovine in ko tako tudi eminentno socialna institucija in ne samo pridobitno podjetje, potem nam je jasno, kako more privabiti Rogaško Slatino vsako leto 6—7000 gostov in to tako rekoč skoro brez posebno vidne reklame. Res je pa, da se temu ne smemo čuditi, če pomislimo, da zdraviliška uprava stalno skrbi za čim večjo ugodje gostov v vsakem oziru. Bolehen gost najde tu razen zdravilnih pripomočkov, razen zdravnikov, ki se za svoje paciente zavzamejo in ki znajo vplivati tudi na njegovo duševno razpoloženje, razen strokovne bolniške posrežbe v zdravstvenih domovih, razen postrežbe v hotelu po sestrh bolničarkah, razen dietične hrane, tudi vso drugo strokovno prvovrstno postrežbo v hotelih, restavracijah in kavarni. Da, restavracije! Te nudijo prvovrstno hrano po različnih cenah. Tako da vprašanje prehrane ne bi

smelo glede cen prav nikogar plašiti. Celodnevno hrano dobiš v Rogaški Slatini že za 25 dinarjev dnevno.

Duševnega razvedrila pa dobiš za mal denar toliko kakor v nobenem drugem zdravilišču Jugoslavije. Dnevno jutraj, popoldne in zvečer koncertira v parku orkester ljubljanske opere, broječ 27 godbenikov pod vodstvom opernega kapelnika g. Neffata. Posebnost je večerna promenada, kjer se zberejo ob zvokih orkestra skoro vsi gosti. Tu vidiš goste oblečene v priprosto promenadno obleko, druge v najmodernejši promenadni kostum in tudi naše narodne noše niso redek pojav na velikomestni promeni. Tu se ti tudi vsak večer peštra velikomestna slika. V veliki dvorani zdraviliškega doma pa se vrti mladina pod vodstvom plesnega učitelja ob sviranju znamenitega ljubljanskega »Ronnyjazz«. Po dvakrat do trikrat na teden se vrše v veliki dvorani izmenično ali simfonični koncerti opernega orkestra (40 godbenikov), ki jih oddaja tudi ljubljanski radio, ali koncerti znamenitih pevcev, dalje baletni večeri, elitni plesni večeri, gledališke dramske in operne predstave itd. Športniki se zabavajo na tenisigrišču, v najmodernejšem plavalnem športnem bazenu, v jahalni šoli, pri table-tenisu itd. Moreš pa tudi po volji na izlete z modernim in udobnim Mercedes-Benz-avtomobusom na divno Pohorje in druge kraje zelene Štajerske. Najbližja okolica Rogaške Slatine nudi tudi turistu zaželjeni užitek. Tedaj se res ne moremo čuditi, če prihaja v Rogaško Slatino poleg bolehnih gostov, toliko zdravih, počitka in razvedrila potrebnih.

Pisani in veseli utrip življenja v zdravilišču poleg živih nešteti dokazov temeljitega ozdravljenja navdaja tudi bolehnega gosta z optimizmom in veseljem do življenja. Kaj naj bi rekli k dnevnemu vrvenju okoli vrelcev, kjer vidiš različne tipe evropskih plemen in kjer slišiš zaboreti govorico skoro v vseh evropskih jezikih! Ali naj še posebno poudarjamo, da je v sredini zdravilišča dana možnost tudi, da opraviš dnevno svoje verske dolžnosti. Ljubko te opominja dnevno zvonček zdraviliške kapele, da ne pozabiš, da si — človek, ki potrebuješ poleg zunanje življenja tudi notranjo uteho. A tudi bratje Srbi imajo tu svojo kapelico.

Mirnim srcem moremo tedaj trditi, da ga ni zdravilišča v naši državi, ki bi se moglo meriti z Rogaško Slatino. Gostje, med katerimi je mnogo takih, ki so že posestili velika svetovna zdravilišča v inozemstvu, ti na vprašanje, kako se počutiš v Rogaški Slatini, sami povedo, da le-ta ne zaostaja v ničemer za onimi.

Vsako leto pa stoji zdraviliška uprava pred novimi vprašanji, kako napredovati v duhu časa in kako zadovoljiti vsestransko vse goste, kako stalno spraviti v sklad utile cum dulce. Velike narte ima uprava zdravilišča, kateri stoji na čelu ravnatelj banški svetnik Ivan Gračnar, se uresničiti. Če se bodo gospodarske razmere izboljšale in bo tedaj te narte mogoče uresničiti, potem bo mogoče, po teh načrtih sodeč, postaviti Rogaško Slatino na prvo mesto svetovnih zdravilišč.

Župnik H. Povše - 70 letnik

Catež pod Zaplazo. 17. julija.

Zopet se je prijazna škotska fara odela v veselo in slavnostno razpoloženje; doživela je namreč sedemdesetletnico rojstva svojega priljubljenega dušnega pastirja, g. župnika Henrika Povšeta. — Kdor slavljenca pozna, ne more verjeti, da ima že 7 križev, tako mladosten še izgleda in tako živahen je še v vsem svojem delovanju. In prav to je vzrok, da mu vsi še toliko bolj iz srca čestitamo k njegovemu jubileju.

Naš g. sedemdesetletnik je bil rojen na Dolih pri Litiji dne 15. julija 1866.; v mašnika je bil posvečen 23. julija 1891. Kaplansko službo je opravljal na Krki, Žužemberku in v Kamniku. V vseh teh krajih se živahnega in veseliga gospoda Hinkota še sedaj radi in s hvaležnostjo spominjajo; saj je povsod dušnopastirsko in izobraževalno naš vse goreče deloval, tako da se sledovi njegovega dela še sedaj poznajo in se jih ljudje s hvaležnostjo spominjajo. Vso svojo gorečnost, ljubezen in svoje velike, vsestranske zmožnosti je naš jubilan posvetil svoji fari, Catežu pod Zaplazo, kamor je prišel kot župnik leta 1902. Ze 34 let torej deluje v lepi škotski fari; dokazi njegovega velikega in nesebičnega dela so neizbrisni in trajni. Z zaplasko božjepotno cerkvi in z domačo farno, s svojim prosvetnim domom, s svojim gorečim cerkvenim in izven-cerkvenim delom si je postavil v dušah faranov, zaplaskih romarjev in vseh njegovih častilcev trajne spomenike. Koliko dobrega in koristnega je storil za bližnjo in daljno okolico s svojim izrednim tehničnim talentom, vedo le tisti, ki so bližje posvečeni v njegovo življenje in delo.

Vem, da bi naš jubilan, če bi le mogel, v svoji veliki skromnosti preprečil te vrstice. Pa naj nam jih oprostijo in še dovolijo, da ob tem pomembnem življenjskem jubileju omenimo njegove izredne osebnostne in duhovniške lastnosti.

Njegova pridnost in ustrežljivost je tako velika, da bo že kmalu prišla v pregovor. Njegov dan se prične zgodaj zjutraj in traja pozno v noč, največkrat do 11. Mine pa v neprestanem delu, bodisi v pisarni, bodisi v njegovi mali delavnici, bodisi med ljudmi v cerkvi, dvorani, vasi in na potu. Sirom naše dežele je znana gostoljubnost škotskega gospoda. Saj skoraj ne mine dan, da ne bi pod svojo gostoljubno streho sprejel gostov; pa vse z isto prijaznostjo in veseljem. Seveda, z največjim veseljem so vselej sprejeti duhovni sobratji, katerikoli in kolikorkoli. Ne smemo pozabiti njegovega dušnopastirskega prizadevanja za svoje farane. Kljub svoji starosti že toliko let vsako nedeljo dvakrat mašuje in pridiga, kar je še za mlajšega precejšnja žrtve in napor. V svoji pevski vnuem rad pospešuje petje in tudi sam še s svojim lepim tenorjem rad zapoje. Zanimivi so njegovi spomini iz pevskega življenja, ki jih rad pripoveduje. Veliko bi manjkalo njegovemu opisu, če ne bi omenili še izredne skromnosti, v kateri odklanja vse zunanje časti in zunanje izraze hvaležnosti za vse njegove zasluge in velike lastnosti.

Če ne mara odlikovanja in zunanjih časti od ljudi, pa vsi njegovi častilci te dni prosimo, naj mu Vsemogočni obilno povrne za vse z večnimi darovi, njegovemu delu da svoj nebeški blagoslov, njemu samemu pa še več jubilejev med nami!

Zvečer pred žejto pa namakajte z

Radosi peric

Pri jadralcih v Ptuj

Tovariši Cvetko me je povabil že pred dnevi, naj pridem kaj k njim v delavnico, kjer grade jadralno letalo. Odlasla sem nekaj časa, toda včeraj sem šel! Na ulici sem zvedel še novico o letalski nesreči in z njo vstopil v delavnico v meščanski šoli.

»Pozdravljeni!«

»Živio!« mi odzdravi šest postav, ki se sklanjajo vsaka nad svojim skobelnikom ali mizo pri delu.

»Nesrečno novico vam prinašam! Hotel sem vas predvsem obiskati, pa moram gotovo preje biti glasnik nesreče! »Spartan« je padel pri Ljubljani! Sedem mrtvih!« sem povedal v kratkih besedah, ker me je samega nesreča precej potrla.

»Nič novega za nas!« pravi Gustek, ko pristopa k meni in mi proži svojo hrapavo in zaprašeno roko. On z najfinejšim steklenim papirjem snaži vse predmete, ki jih izdelajo, zato je posut z lesno moko, kakor mlinar. »Smo že izvedeli!« Res hudo je to, toda le z žrtvami bomo zavojevali zrak in značne višave! Sicer pa se jadralno letenje precej razlikuje od motornega; zdi se mi, da ni takšne nevarnosti, če o nevarnosti sploh smem govoriti! Na splošno mi pa lahko mirno verujem, da se sorazmerno pripeti mnogo manj nesreč z letali, kakor na primer z avtomobili! — Toda pustiva to! Tebe bo gotovo zanimalo naše delo! Nekaj bom jaz razložil, česar pa jaz ne vem tako podrobno, ti bo pa povedal Drago, ki sedaj vrši dolžnosti našega tehničnega referenta. No, kar pojdiva od kosa do kosa. pa si bova kaj ogledala!«

Vodil me je od skobelnika do skobelnika (povem naj, da je Gustek vršil ta teden dežurno službo in dežurni edini sme od dela, prečno izvrši do ločeno mo delo. Kakor v tovarni!) in mi razlagal: »Zgraditi hočemo še te počitniške šolske letalo tipa »Zögling«, ki nam bo služilo predvsem v šolske namene, ker za druge namene skoraj ni sposobno. Vse gradimo popolnoma sami po natančnih načrtih, ki nam jih izdela naša skupina v Mariboru. Delo mora biti izvršeno zelo precizno in natančno, kajti od najmanjše napake je odvisna lahko življenje letalca.« Tako sva hodila po dolgi delavnici, srečavala same mlade, po večini dijaške obraze, ki so pozorno sledili delu rok in z vso ljubeznijo in podrobnostjo opravljali svoje delo. Tu pa tam je priskočil na pomoč s kakšnimi strogo tehničnimi podatki Drago ali pa nama je razložil to ali ono podrobnost ta ali oni član.

»Kdaj mislite stopiti prvič pred javnost s svojim delom?«

»Na letošnji razstavi jadralnega letalstva na Mariborskem tednu, kjer bomo po možnosti razstavili kakšne dele aparata, ki ga sedaj gradimo in

Lepo delo mariborskega obrtnika

Mariborski pozlatar in strokovnjak za izdelovanje cerkvenega orodja g. Karel Trautnik je pred kratkim izdelal krasno škofovsko palico, katero je duhovščina bačke škofije poklonila svojemu škofu L. Budanoviču. Škofovska palica je krasno

umetniško delo, izvršeno po načrtih inž. Petrovaca. V palico je vdolgnih 96 briljantov, 11 smaragdov in 18 rubinov. Slika nam kaže vrh palice s kipom sv. Pavla. Duhovniki, ki so delo naročili, so bili z njim nadvse zadovoljni in izrekli mariborskemu obrtniku popolno priznanje. Moštrovina je dokaz, da se mariborska obrt lepo razvija in da vsled tega dobiva odmevalec po vseh delih naše države, kar je za Maribor velika gospodarska korist.

pa nekaj letelih jadralnih modelov, ki so ali pa bodo vsi izdelani v naši delavnici. Pozneje seveda, kadar se nam bo nudila prilika. Kajti polovica našega uspeha je odvisna od dobre reklame in pa propagande, a najboljša propaganda je delo!«

Obšla sva fante, ki so snažili fino izdelana rebra, jih sestavljali v posebno šablono ali jih pa lepili. Drugi so zopet sestavljali leteče modele, ki morajo prav tako lepo startati in leteti, kakor aparati sami. Tako sva prišla zopet do vrat, kjer me je že čakala vpisna knjiga, ki dokazuje, da mlade delavce obiskujejo kaj radi ljudje in se zanimajo za njihovo delo — zraven vpisne knjige pa seveda — »kasa«, ki prosi za podporo! Saj so je potrebni, pa tudi vredni! Z veseljem človek pogleda mlade postavke, ki se resno sklanjajo k delu, merijo, študirajo, primerjajo in potem izvrše, kar jim je določeno! Tudi to je lepa priprava za življenje — znali bodo vsaj ceniti delo človeških rok! Dobro bi bilo, ko bi ga znali ceniti vsi!

Tovariši jadralci, naprej po poti, ki ste jo začrtali! Pozdravljeni!

ek Vitko.

Novo mesto

Trije novi zvonovi v šmihelski fari. Starodavna cerkva sv. Roka nad Regerčjo vasio pri Novem mestu bo dobila dva nova bronasta zvonova. Kupil ju je poganški graščak Jožef Langer pl. Podgorc. Večji zvon tehtal 150 kg, manjši pa 75 kg. Omenjena cerkva, ki stoji v idiličnem gozdičku, je že zelo stara. Sezidal jo je še v Valvasorjevih časih tedanji lastnik poganškega gradu Rudolf Paradaizar ob prikihi, ko je morila po mestu in njega okolici huda kuga. Tudi vsi poznejši gospodarji Pogancev vse do danes so to cerkvo, ki je prav za prav last poganškega gradu, popravljali in upravljali. Vsako leto po prazniku sv. Roka se vrši tu žeganje. Pred več desetletji let so k tej cerkvi zelo radi romali ljudje v procesijah od vseh krajev Dolenjske. V zvoniku je dolgo časa visel mal zvonček iz nekdanje grajske kapele poganške graščine, po katerem pa so otroci ob žeganjih na vse pretege razbijali tako dolgo, da so ga končno ubili. Sedanji poganški gospod pa je dal ta zvon sneti, postal ga je v zvonarno v Maribor, kjer ga bodo prelili. Na njegovo mesto pa bosta stopila dva nova zvona, ki bosta blagoslovljena najbrž 5. avgusta ob prikihi velikega tabora otroških vrčev. Slišati je, da bo tedaj prišel k nam sam g. knezoškof dr. Gregorij Rožman. Ob tej priliki bo blagoslovljen tudi novi zvon šmihelske fare, ki je kupljen za cerkvo sv. Ane, v bližini gradu Graben. Vse tri zvonove je vliha in izdelala mariborska livarna in zvonarna Bühl.

Ljubljanske vesti

Davčni odbori

Pred davčnimi odbori se bodo obravnavali predlogi davčne uprave za sledeče pridobitne stroške in sicer:

1. Dne 3. avgusta 1936 od pol 9 dalje ključavničarji, kleparji, kotlarji, vodovodni instalaterji, kovači, mehaniki.

2. Dne 4. avgusta 1936 od pol 9 elektroinstalaterji, zidarji, mojstri, sedlarji, torbarji, ščetarji, tapetniki, peki, slaščičarji in medicinarji.

3. Dne 5. avgusta 1936 od pol 9 mesarji in prekajevalci.

4. Dne 6. avgusta 1936 od pol 9 dimnikarji, borzni senzali, carinski posredniki, steklarji, brusilci stekla, popraviljanje in ugaševanje glasbenih instrumentov, izdelovanje cementnih izdelkov, tessenin, harmonik, pogreb, potrebnih, plomb, kemijskih produktov, dežnikov, tehničnega olja, luga, mila, keramike, kozmet, potrebnih, štukaterji, vulkanizerji, kamnoseki, akcidenčne tiskarne, barvanje usnjatih predmetov, grafič, umet, atelje, pokončevanje mrtvega, preparatorji.

Iste dne ob pol 12 inženjerji, arhitekti, civil, geometri.

5. Dne 7. avgusta 1936 od pol 9 notarji.

Isti dan ob 9 odvjetniki.

6. Dne 8. avgusta 1936 od pol 9 zdravniki, zobozdravniki, dentisti.

Seznami davčnih zavezancev teh strok so razglašeni na vpogled v pisarni mestnega poglavarstva od 20. do 27. t. m.

280
naših
delavcev

Model št. 292

dela neprestano stole v vseh izbira, pohištvo in parkete. Zato Vam vsako še tako veliko dobavo lahko izvršimo v najkrajšem času in po najugodnejših cenah.

Remec-Co
Duplica - Kamnik.

Marija Keržičeva je umrla...

V soboto jutraj je bela žena pokosila v Jenkovi ulici št. 11 tri in tridesetletno Marijo Keržičevo, uradnico ljubljanske Poštnice hranilnice.

Naša skromna, dobra in Bogu vdana Mica je šla k Vsemogočnemu po plačilo.

Mi, tvoji tovariši in tovarišice, smo ti po skromnih močeh lajšali gorje med boleznijo, skušali smo ti v neznanih obrokih vrniti dobroto in ljubezen, ki si ju ti ves čas svojega širinašlečnega službovanja trosila med nas iz neusahljive zakladnice svojega plemenitega srca.

Mica, tvoje trpljenje ti bo poplačal On, ki bdi nad nami; v njegovem kraljestvu boš našla mir in uteh.

Ko ti homo v ponedeljek ob petih posodili poslednjo pot, bo v naših dušah trpka žalost. S svetjem homo pokrili tvoj poslednji domček — in nikoli, Mica, ne bo usahnil v naših srcih spomin nate

Z. D.

Hočete dober, naraven malinovec?

Potem ga naročite pri tvrdki: »Vitamins«, d. z o. z., Ljubljana, Masarykova cesta 46.

© Cerkev sv. Petra. Danes pri novi maši g. Dobovška: G. Fránek: Misa in hon. B. M. V. Griesbacher: Introitus, po recit. offert. Goller: Jubilate Deo alleluja, Goller: Tantum ergo. Pri darovanju razne slov. pesmi. Pred mašo dr. Kimovčev: Pridi sv. Duh.

© Nova maša na Kodeljevem. Danes ob 8 bo pel na Kodeljevem prvo sv. mašo salezijanec gosp. Lilija Melhijor, Pridigal bo g. St. Temlin. Narodne noše naj bodo že ob triletni na 8 zbrane v Domu.

© Družba sv. Vincencija Pavelskega. Ljubljanske in okoliške konference imajo danes na god sv. Vincencija Pavelskega v Marijanišču skupno zborovanje, ki bo po sv. maši ob pol 9 v

gledališki dvorani zavoda. Sobotanje in prijatelji, nujno sta vabljeni k sv. maši in zborovanju; proslavimo dostojno spomin našega velikega vzornika!

PO CENI CENEJŠI NAJCENEJŠI!

Fotofilmi prvih svetovnih znamenj Din 11-

25° Sch komad.

Panchromatske emulzije Din 15° — po komadu.

Razvijanje v najfinem razvijalcu za cel film

le Din 1°.

Kopije vso do formata 6×9, najbolje, po Vaši

izbiro vse jednako po 50 para

Drogerija ADRIJA, Selenburgova ulica

Drogerija GREGORIČ, Prešernova ul. 5

Drogerija HERMES, Miklošičeva cesta

Drogerija JANCIGAJ, Krekov trg 10

Drogerija Anton KANC, Zidovska ul.

Drogerija Ivan KANC, Nebotičnik

© **Gledališki večer** v proslavo 70 letnice zasluznega člana in pevca g. Franca Globelnika bo v nedeljo, dne 26. julija 1936 ob 8 na vrtu Rokodelskega doma. Spored: 1. Petje glasbenega društva »Ljubljana« in Kat. društva rokodel. pomočnikov: a) Društvena; b) B. Ipavec; Bodi zdrava domovina; c) Marolt; Vigred približa se. 2. Pozdravi. 3. Veselejša: Sijajne zamenjave. — Naše občinstvo, ki se je tokom 50 let z veseljem udeleževalo prireditel, pri katerih je poslušalo izbornega pevca gosp. Fr. Globelnika, bo gotovo danes teden prišlo v prav obilnem številu k njegovi proslavi. Počastimo zasluznega pevca in organizatorja pevskega zbora!

Dr. Ivan Pintar

zopet redno ordinira

© Ali je Bürglacherjeva identična? Tukajšnje oblasti so telegrafno vprašale rodbino pokojne Anny Bürglacherjeve v Berlinu, ali naj truplo pokopljejo v Ljubljani, ali pa naj ga dajo prepeljati v Berlin. Včeraj je dospel odgovor iz Berlina, v katerem pa neki Bürglacherjevi samo sprašujejo, ali je pokojnica res identična s pogrešano njeno sorodnico. Pogreb dr. Horna in Bürglacherjeve je zaradi tega zaenkrat še odložen.

© **Podrila za plačevanje šolnine.** Državni upokojenci kakor tudi aktivni državni uslužbenci, ki potrebujejo potrdila o višini neposrednih davkov pri vpisu svojih otrok v šole zaradi pravilne odmere šolnine, naj vložijo svoje prošnje za izdajo predmetnih potrdil čimprej pri pristojnih uradih. V zadnjih dneh pred začetkom šolskega leta pride običajno toliko vlog, da se delo ne more izvršiti pravočasno. Prošnjam, ki morajo biti kolekovane s 5 din, naj se priloži za potrdilo kolek za 20 din, za vsak uradni prepis potrdila pa kolek za 10 din.

Zobozdravnik - speciallist

Dr. Mirko Kambič
ne ordinira do 17. avgusta

© **Tečaj za popravne izpite** na šentjakobski šoli se prične v ponedeljek 20. t. m. Vpisovanje je vsak dan od 8. do 12. v prostorih osnovne šole na Sv. Jakoba trgu — Odbor DBPK.

Primarij Dr. Jenko

ne bo ordiniral od 22. julija do konca avgusta

© **Počitniški dom državne šolske poliklinike** na Rakitni pri Prešerju bo v nedeljo, dne 26. julija t. l. slovesno blagoslovljen in odvorjen. Svečanost se izvrši po sledečem sporedu: ob 10.30 sv. maša na prostem, po maši blagoslovljen in odvorjen, nato ogled doma. — Udeleženci, ki žele potovati z avtobusom, naj se prijavijo najkasneje do četrtka, dne 23. t. m. opoldne na naslov, Higijenski zavod, socijalno-medicinski oddelček, Zalaška cesta 4. V slučaju zadostne prijave bo vozil avtobus iz Ljubljane naravnost na Rakitno; odhod izpred nebotičnika ob 8. uri jutraj. Cena za vožnjo Ljubljana—Rakitna bo znašala 12 do 15 dinarjev za osebo.

Dr. Debevec

do 5. avgusta ne ordinira

© **Kemično čisti obleke** Simenc, Kolodvorska 8, in sprejemališče Knaflicja 2. (10524)

© **Pevci Rokodelskega doma** naj se v ponedeljek 20. t. m. zanesljivo udeležijo pevske vaje, ki bo ob 8. zvečer v dvorani.

© **Ljubljanskim somišljenikom JRZ!** Manifestacijske zborovanja, ki bo danes popoldne v Šmartnem pod Šmarno goro, se udeležimo v čim večjem številu. Ker nam Šmartinčani pripravljajo ob tacemskem mostu lep sprejem, je potrebno, da smo vsi točno ob 3 popoldne pred šentivško šolo, odkoder skupno odkorakamo proti Tacnu.

© **Kaj je na živilskem trgu zanimivega?** Na trgu se je pojavilo prvo grozdje, ki je bilo uvoženo iz Novega Sada. Cene od 10 do 16 Din za kg. Sada je bilo v izobilju, Hruške iz južnih krajev po 4 do 5 Din, deloma že tudi domače. Vedno več je jabolk na trgu po 3 do 5 Din kg po kakovošči. Marelice, ki je sedaj za nje že nekoliko pozna sezona, od 6—8 Din. V velikih izbiri so na prodaj: paradizniki, novosaški in drugi po 3—4 Din. Lepi domači iz bližnje okolice in predmestja po 5 Din. Borovnice je bilo na trgu polno. Po 1.50 Din liter. Tudi nekaj jagod je bilo, prav drago po 8 Din l. Malin ni bilo. Mnogo suhih gob je bilo prineljanih v Ljubljano. Gobarji se pritožujejo, da so cene suhih gobam padle. Poprej so bile po 22 Din kg, sedaj so pa ceneje. Prste imajo vmes spekulanti. Mnogi nabiraleci gob se pritožujejo, da so bili pri krajinah v svojih dogovorih s spekulanti. Pač bo o tem imelo besedo sodišče. Sveže gobe, jurčki so bili po 3 do 4 Din skopa merica. Letna za kumare je izborna. Druga leta je bilo 100 kumar za vlaganje po 10 Din, sedaj so že po 5 Din. Domači stročji fižol je bil po 2.50 Din do 4 Din

Zobozdravnik - speciallist

dr. Ivan Oblak
ne ordinira do 18. avgusta

© **Važno za turiste in izletnike!** — Ko se odpravljate na pot, ne pozabite na izborne Slamičeve konzerve in pastete!

© **Kino Kodeljevo** igra ob 5 in pol 9 »Ciganska rapsodija«.

© **Ambulanta in posvetovalnica** zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani — Dečji dom kraljice Marije — radi snavenja prostorov do nadaljnjega ne posluje.

© **Zobozdravnik med. univ. dr. Kraigher** — Beethovnova ulica 9 — do 1. avgusta ne ordinira.

FOTOMATERIJAL — LJUBITELJI LEPE

FOTOGRAFIJE, PRIPRAVILJI SMO VAM

posebno. Prinesite nam v izdelavo filme

in kopije, gotovo boste zadovoljni in veseli.

FOTOMATERIJAL FRANJO MAYEC

LJUBLJANA — nasproti hotela Union

© **Pojasnilo gđ. Justine Lukekove.** Pred dnevi smo poročali o nesreči trgovske potnice gđ. Justine Lukekove, ki jo je ponoči na Študentu pri Ljubljani zalotil naliv ter je skočila pod kap gostilne Janeza Gruma. Janez Grum jo je tedaj ustrelil.

Mariborske vesti

Slovenski tabor v Mariboru

V nedeljo, dne 9. avgusta, dopoldne ob 10 se vrši v Mariboru v ljudskem vrtu, na prostoru, kjer se je vršila igra »Naša apostola«.

VELIK TABOR J. R. Z.

Na taboru govorijo naši ministri in drugi govorniki iz Belgrade, zastopniki kmetov, delavcev, obrtnikov in drugi odlični govorniki.

Zbirališče za udeležence v bližini Glavnega kolodvora v Kolodvorski, Razlagovi ulici, Zrinjskega trgu in sosednjih ulicah. Ob 9 prihod ministrov in nato obhod z godbami na čelu po mariborskih ulicah na zborovališče.

Tabor je predvsem namenjen v proslavo 30 letnice političnega udejstvovanja našega velikega voditelja

g. dr. Antona Korošca.

Vabimo vse organizacije JRZ okrajev Maribor levi in desni breg, ter sosednjih okrajev in posebno Mariborčane, da se v velikem številu udeležijo tega pomembnega tabora. Posamezne organizacije bodo dobile navodila glede vrstnega reda. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. Udeleženci bodo dobili posebne taborske znake, ki jih imajo krajevne organizacije.

Organizacija JRZ v Mariboru.

Končna ureditev

Kralja Petra trga

Mariborska javnost, lastniki hiš na Kralja Petra trgu in vsi, ki so pri prometu na tem trgu prizadeti, se z začudenjem sprašujejo, kako je mogoče, da imamo na tem najpomembnejšem prometnem vozu že dve leti trajajoči provizorji, ki promet, mesto da bi ga olajševali, otežujejo. Trije s kamernim ograjeni otoki pa ozko in zverženim cestišče promet na trgu silno ovira. Lastniki velikih hiš, ki stoje na tem trgu, so vedno bolj ogorčeni, ker jim neprikladen urejen promet ovira dostop do hiš. Zlasti nezadovoljni pa so trgovci, ki upravičeno trdijo, da jim trgovski posel peša, ker okoličani, ki običajno prihajajo v mesto na vozovih, teh ne smejo pred trgovinami ustavljati, ker je sicer nevarnost, da se cestišče zamaši. Vozniki in avtomobilisti se kar boje, ko morajo pasirati trg in vedno z največjo pažnjo voziti, da se ne zgodi nesreča. Za Maribor je že itak velika prometna težava, ker ima le en most. Nesrečni provizorji pa to težavo zelo povečujejo.

Mariborski mestni svet je preko svojih zastopnikov podžupana Fr. Zebota in člana mestnega sveta dr. Milerja g. pomočniku bana dr. Majcenu predložil dobro utemeljeno spomenico, v kateri zahteva naslednje: 1. Cestišče na Kralja Petra trgu mora biti najmanj 10 metrov široko. 2. Napravi naj se le dva ozka otoka ali pa le en otok v obliki elipse. 3. Trotoarja ni treba prav nič razširiti, ker je sedanjí dosti širok in ker trg ni ugoden kraj za velikomestne eksperimente. 4. Na vsak način se mora dovoliti, da bodo pred hišami oziroma trgovinami smeli postajati vozovi.

Ta korak je mestni svet moral storiti, ker je doznal, da se nekni komisijski proti sklepu mestnega sveta odločila za čudno rešitev prometa na trgu v tem smislu, da je treba cestišče zožiti na 7 in pol metra, trotoar razširiti od sedanjih treh metrov na pet metrov in da je vsako postajanje vozil ob hišah prepovedati. Taka rešitev pa bi bila za ta najpomembnejši trg v Mariboru popolnoma neumestna in bi med prizadetimi vzbujala nezadovoljnost. Promet na tem eksponiranem mestu mora biti tako urejen, da bo odgovarjal potrebam prebivalstva, ki je pri prometu prizadeto, ne pa tako, da se bo dal spraviti v okvir nekih fikcij, ki si jih je zamislil tehnik-teoretik.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Prekrasen film! Prvič predvajamo!

Med dvema ognjema

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. (v slučaju lepaga poletnega vremena odpade predstava ob 15. uri)

lil s puško v trebuh. Gđ. Lukekova je bila včeraj odpuščena iz bolnišnice, kjer je prestala težko operacijo, vendar pa njeno stanje še vedno ni odgovarjajoče ter se mora ranjenka opirati na palico. Lukekova nas je prosila, naj predvsem ugotovimo, da reševalnega avta iz Ljubljane ni poklical gostilničar Janez Grum, ki je nasprotno po dogodku še grozil, temveč da je Lukekova s težavo odšla od bolnišnice za duševne bolzani, kjer so jo sprejeli stražarji, jo položili na posteljo ter poklicali reševalni avto iz Ljubljane. Lukekova je proti gostilničarju Janezu Grumu vložila civilno tožbo, orožnik iz Vevč pa se vložil proti njemu kazensko ovadbo.

© **Železničarji, železniški upokojenci** in vdove, pozor! Reziški premog se zopet lahko naroča po stari ceni. Na postaji Ljubljana, glavni kolodvor, v računski pisarni od 20. julija do 7. avgusta t. l.

NOVO

Parfume, zobne paste, pudre, kreme itd. prodajamo od jutri naprej po konkurenčnih cenah pri

JOSKO SMUC

FOTO TRGOVINA — SELENBURGOVA ULICA 6

FILMI pri nas od 10 Din

naprej — KOPIJE po istih cenah kot drugod

© **Nesnaga na obrežju Ljubljane.** Tudi po dovršeni regulaciji Ljubljane, v sredini mesta, Ljubljanci še vedno niso zadovoljni z ureditvijo obrežja. Ko je bilo med obrežji in betonsko strugo obrežje zravnano, bi bil čas, da bi dala mestna občina posejati tam drobno travo, mesto te pa se je razrastle gusen plevel. O zelenih obrežjih Ljubljane moramo sedaj govoriti le z ironijo. V načrtu je sicer, da bo na nabrežju posajeno plemenito grmičevje, toda do tedaj je še dolgo. Se bolj gusna navada pa je, da nekateri brezposelni potepuhi, ki se zbirajo na teh nabrežjih, opravljajo malo potrebo kar tu, nekateri mesarski mojstri pa imajo napravljene cele oddelčne kanale za svojo malo potrebo po nabrežju navzdol. Tržno nadzorstvo sicer preganja tako nedostojno vedenje, toda najstrožja kontrola ne zaleže dosti. Javna zahteva je, da se nabrežje Ljubljane takoj poseje in posadi z lepimi rastlinami in da se kjerkoli na živilskem trgu napravi javno stranišče. Potem šele bodo te pomanjkljivosti odpravljene.

□ **Poroka.** Na Brezju se bosta danes poročila gospod Albin Kepčevnikar, poslovođa tovarne »Karo«, in gospodična Marica Aljančič, učiteljica. Priči bosta ženinov brat Frano Kopravnikar in za nevesto njen brat Lambert Aljančič, član magiborskega mestnega sveta. Poročne obrede bo opravil nevestin brat P. dr. Stanko Aljančič. Novoporočenca obilo sreče!

□ **Umrla** sta 76 letni hišni posestnik v Studenih Ivan Niegler in Helena Hrzenjak, 73 letna prevzličarica. Naj počivata v miru!

□ **Smrtna nesreča znanega obrtnika.** V petek popoldne se je mesarski mojster Franc Smodej iz Nove vasi peljal na vozu v Rače nakupovati živilo. Ker je bil strasten lovec, si je vzel lovsko puško, da bi streljal rabe. Ko se je ponoči okoli poldvih vrtal proti Novi vasi, se je v Slivnici sprožila puška. Ker je z glavo slonel na ustju puške cevi, mu je izstrelile raznesel skoro polovico glave. Zraven njega sedeči pomočnik je dobil par šiber v obraz. Poklicani reševalci so Smodeja takoj prepeljali v bolnišnico, vendar je danes jutraj zadobljenim poškodbam podlegel. Pokojni je bil okoli 40 let star in zapušča užalošeno vdovo.

□ **Mestno poglavarstvo razglaš**, da se smejo do nadaljnjega psi voditi na vrvi ali pa morajo biti opremljeni z varnim nagobnikom. Vse ostale določbe prejšnjega razglasa ostanejo še dalje v veljavi.

□ **Prizad sporoča**, da je Nemčija Jugoslaviji dovolila, da sme do 24. septembra uvoziti 40.000 metrskih centov jabolk v razsutem stanju. Carina znaša 4.50 Rm. Za uvoz v Nemčijo je treba imeti potrdilo, da je sadovnjak, v katerem je zrastle uvoženo sadje popolnoma zdrav in da tudi v njegovi 10 kilometrske okolici ni kaparja.

□ **Zopet roparski umor.** Kakor smo včeraj poročali, so v Zgornji Voličini 54 v občini Sv. Barbara v Slov. gorah našli včeraj dopoldne umorjeno 65 letno posestnico Ottilijo Koebek. Morilec je prišel iz podstrešja v notranjost hiše. Svoj posel je moral opraviti v nočnem času, ko je pokojna trdno spala. Pokojna je bila popolnoma sama in živega pravcato samotarsko življenje. Živela je v samotni hišici in daleč naokoli ni imela sosedov. Ker je pokojna bila znana kot precej skopa in premožna, sumijo, da je morilec odnesel precejšen znesek denarja. Ni izključeno, da jo je umoril eden izmed številnih dolžnikov. V enem predalu omare so sicer našli 2.000 Din gotovine, vendar pa pravi ljudski glas, da je pokojna imela mnogo denarja, ki ga je morilec gotovo odnesel.

□ **Mestni deklški zavod »Vesna«** v Mariboru ima internat, gospodinjsko in žensko obrtno šolo. V internat se sprejemajo razen učen omenjenih šol tudi take, ki obiskujejo srednjo šolo izven zavoda. Gostkam se nudi prijeten dom, skrbna vzgoja in vestna pomoč pri učenju. Prospekti se dobe pri ravnateljstvu zavoda.

□ **Novi zdravnik-specialist za kožne in spolne bolezni DR. ZAVADILIK JOSKO**, se je nastanil v Mariboru, Trg Svobode št. 6, in ordinira od 9—12 in od 2—4. Dr. Zavadilik je promoviral v letu 1931 na univerzi v Pragi in se je nato specializiral za kožne in spolne bolezni na univerzitetnih klinikah pri profesorjih: dr. Kogoju (Zagreb), dr. Slambergerju (Praga), dr. Arztu (Wien), dr. Haucku (Erlangen), dr. Heucku (München), dr. Zumbuschu (München).

□ **Vlomi in tatvine.** Neznani storilec je ponoči iz skladišča trgovca Julija Crippe v Slov. ulici odnesel 20 salam v vrednosti 600 Din. — Nad salame se je spravil iz Volkmarjeve ulice. Zadržave Alojzija je prijavila policija, da ji je neznanec iz stanovanja odnesel zlato uro v vrednosti 500 Din. — Leopoldina Antle je prijavila policiji, da ji je neznanec uzmovil odnesel iz stanovanja novo perilo in nekaj drugih malenkosti v vrednosti 250 iDn.

Prijatelju Jerneju v spomin!

Tako hitro je prišlo, da si nas zapustil. Prav tedaj, ko pšenica dozoreva v lepih poletnih dnevih, si tudi ti v Bogu dozorel in smo te spremili na zadnjo pot. Tako rad bi še živel, si se izrazil, ko sem te v boleznih večkrat obiskal. — Če ni drugače, pa naj se zgodi božja volja, je bil tvoj odgovor. Imenjala eva misli o poteku življenja, daleč tja nazaj. Spomini so segali še v dobo, ko smo delali z Ivanom Poljanskim, kakor smo imenovali pokojnega Ivana Kregarja, ki nas je pred dobrimi tremi leti za vedno zapustil. Vse naše delo je bilo usmerjeno za napredek stranke, posebno pa še za napredek obrtništva. Kako lepo si nam pripovedoval o svojih doživljajih v tujini. Malo jih je, ki bi ti toliko prepotovali tujino kakor ti. Poznal si vse Srednjo Evropo. Mnogo si nam pripovedoval o tujini, kar si potem uveljavil za tukajšnje razmere. Ko smo pred par leti v družbi moje žene in sina Ivana potovali v kraje, ki si jih v mladosti obšel, si nam mnogo pripovedoval o njih, kaka čustva so te obhajala. Kako si bil radosten, ko nas je Ivan slika pred spomeniki tvojega najvišjega vzornika, pokojnega Kolpinga v Kölnu, ustanovitelja rokodelskih društev. Kako si nam s ponosom razkazoval v Kölnu domove rokodelskih mojstrov in pomočnikov in kako so bile te organizacije vse vzorno urejene.

Pozneje smo šli na jug, da malo pogledamo, kako se godi našim južnim bratom. Spominim se na kongres zbornic v Skoplju in na dneve, ki smo jih tam preživeli, na obisk turškega pokopališča na griču »Gazi Baba Sultan« in na predvečer kongresa. V Solunu smo ob zalivu uživali gostoljubnost Grkov in delali načrte za naše nadaljnje delo in organizacijo. Lepi so vsi ti spomini!

Ivan Ogrin.

Težavne naloge v Abesiniji

Kdaj jih bodo rešili

Za Italijo je Abesinija ko Indija za Anglijo. A dosti previdnosti bo morala uporabljati Italija, preden bo nova kolonija prežeta z redom in duhom prave države. Italija se zaveda odgovornosti in tudi težko novih nalog.

Abesinska mladenka iz Dhibutja.

Neguševo državo so Italijani ves čas vojne izpodkopavali s tajnim orožjem političnih agentov; delili in trgali so jo na notranjepolitične oddelke. Poedina plemena so hujskali drugo zoper drugega; umetno so podžigali verske strasti, kupovali so si poglavarje poedinih provinc in jih razpostavili v nasprotujoče si tabore na šahovnici političnih strasti in želja. Osvobodili so sužnje, jih nahujskali zoper gospodarje...

Mimo teh notranjepolitičnih zadev, ki jih more izvajati nekaj odločnih generalov, je pa treba obvladati še vse bujša vprašanja. Treba je tako rekoč odpreti to novo kolonijo in povzdigniti kupno moč ljudstva. To so stvari, ki zahtevajo mnogo bistromnosti, poznavanja ljudske duše in — veliko časa.

Deviško ozemlje

Dosti je bilo govora o abesinskih sužnjih. O resničnih sužnjih te države pa ni nihče govoril. To so pa tako zvani Garaši (garači?), milijoni najubožnejših kmetov sveta, ki so po svoji zaostalosti in revščini nekaj prav evojskega na zemlji. Povprečno imajo ti »garači« komaj štirideset dinarjev (v našem denarju) na leto dohodkov! A tudi te najbednejše izmed bednih izjemajo njih poglavarji do zadnje kapljice krvi! Ta množica sestranih ljudi je sklenjena fronta same neupljivosti sprčo sleherne nove postave, sprčo vsakega jezdeca na mulli, sprčo vsakega človeka, ki premore kaj več kot raztrgano in razčepano haljo. Tu čaka Italijo največje delo, težavna naloga, ki jo bo težje razrešiti, kakor je bilo zavzeti Ambo Arademo.

Na zahodu Abesinije so plemena, ki imajo le svojo goloto, sulico in prazno torbo za naboje. Ondi so pokrajine, velike ko Jugoslavija, kamor ni še nihče prišel. Tu so province, kjer so sami tihotapci železa, slonove kosti in kjer vladata le krvno maščevanje in malikovalstvo. Naloge, ki so v Mandžuriji čakale mikadovih generalov, so bile ko igračka sprčo nalog v Abesiniji, ki jih bodo morali premagati novi gospodarji.

Varnost na morju!

Nova iznajdba za rešilne čolne

Varnostni častnik ladje »Paris«, Henri Du-
dout, je iznašel neko pripravo, s katero je moči
rešilne čolne kakega parnika avtomatično spustiti
v morje in tudi kavlji, ki držijo čolne na ladji,
se sami od sebe (avtomatično) razklenijo.

Težkoča v ravnanju z rešilnimi čolni je ta, da
se oba konca čolna ne spustita istočasno v morje.
Zgodilo se je že, da so se čolni preklopili, ker
so se le na enem koncu sneli s kavljev.

Z novo iznajdbo pa se bo čoln sam od sebe
na obeh koncih snel s kavljev. Če bo morje vi-

Divji paradiz

V Adis Abebi sem govoril s farmarji, ki po-
znajo pokrajino med Kenjo in Hararjem, in de-
jali so mi, da je tu srce Abesinije, »obljubljena
dežela«, zlata jama, ki še ni nič razkrita in ki je
neizčrpna. Tu je: kalij, salpeter, sol, marmor, že-
lezo, žveplo, apno, premog, lignit, zlato, platina,
baker, kositer, svinec.

Kavo pridelujejo v obširnih pokrajinah na
zahodu, ponekod raste kar divji kavovec. Po dne-
ve dolgo moreš jezdi (v Mandžinu) skozi go-
zdove divjega kavovca in če taboriš, si moraš te
bogate plodove na kupe spraviti, da dobiš kaj
prostora za šator in spalno vrečo. Po strmih, ze-
lenih brdih visokih planot se pasejo nepregledne
črede goveje živine in po ravninah raste žito in
vinska trta v višavah 2000 metrov!

A te črede ugonablajo razne živinske kuge,
da pogine na deset tisoče glav na leto. Tu čaka
koloniste neskončno delo za leta in leta dolgo,
dokler ne bo živinoreja vsaj malo urejena! Kje so
še živinozdravniški ukrepi, kje mlekarne, sirarne!
Abesinec tudi ne pozna umnega poljedelstva in
še vedno uporablja predpotopne pluge, ki orje z
njimi le za nekaj centimetrov na globoko. Z gno-
jem živine pa kurijo. Moderno poljedelstvo bo do-
našalo štirikrat več.

Kulturna osvojitve Abesinije bo desetkrat
težja, dražja in delj časa trajajoča, kot je bila
vojaška. Zaeno si bo treba pridobiti zaupanje vseh
teh Galov, zamorcev in Gebarjev. Te črnce so
stoletja dolgo s peklensko zlobo zatirali razni
krvosei, pijavke in vampirji v podobi rasov in
poglavarjev. S tem so jih tiščali k tlom in jih
zametavali ko mrhovino, a zaeno so pobirali de-
selino od njih in jim pokrivali vsak tolar. Da bodo
tem preplašenim, izetim, trpinčnim ljudem po-
lagoma prisvojili zaupljivost in veselje do dela

Abesinski ropar,

ki jih vprav v teh časih po vojni nurgoli po deželi.

in jim tako dali tudi zmožnost za nakupovanje:
za to bo treba več let pametnega, treznega,
usmerjenega dela upravnega uradništva!

Galcu bo treba polagoma dopovedati, da
more mirno izkopati svoj skriti denar, ne da bi
se mu bilo treba bati, da ga bo moral pod udarci
z bičem in v železnih okovih oddati svojemu go-
spodarju. Divje pastirske narode, ko Aruse, Ka-
raje in Šankale pa bo treba navaditi na stalna
bivališča.

Sto nalog je in vsaka je težja. Vse čakajo raz-
rešitve!

Veliko ameriških potnikov je z vožnje iz Le
Havra v Njujork brzojavilo francoski parobrodni
družbi, da ji čestitajo, ker se »Normandie« ni
več ne trese. — To potrjujejo tudi ladijski tehniki.
Medtem ko je bilo lani posebno v tretjem razredu
občutiti neprijetno tresenje oceanskega orjaka
»Normandie«, je zdaj to tresenje odstranjeno. Lani
je imela ta ladja štiri vijake na troje kril; zdaj
so nadomestili te vijake s takimi, ki imajo štiri
krila in zato se ladja več ne trese. Hitrica vožnje
pa s tem ni nič zmanjšana.

Če hočete vedeti:

Konji šarci in belci dosežejo večjo starost ko
konji drugačnih barv.

Največji opal, ki ga dolej poznamo, je na Du-
naju v bivšem dvorskem muzeju. Tehta 600 gramov
in je bil svoj čas vreden 2 milijona kron.

Pravijo, da živijo plavalasi ljudje delj ko črno-
lasi.

Ko so se v davni Sparti, leta 71 pred Kristu-
som, uprli sužnji, so križali 6000 sužnje zaradi
upora.

Najbolj vroč kraj na svetu je Kauta v Srednji
Afriki, kjer je povprečna vročina 47 stopinj.

V južni Kitajski je ozračje tako vlažno, da so
perilo navzlic hudi vročini ne more posušiti na
soncu.

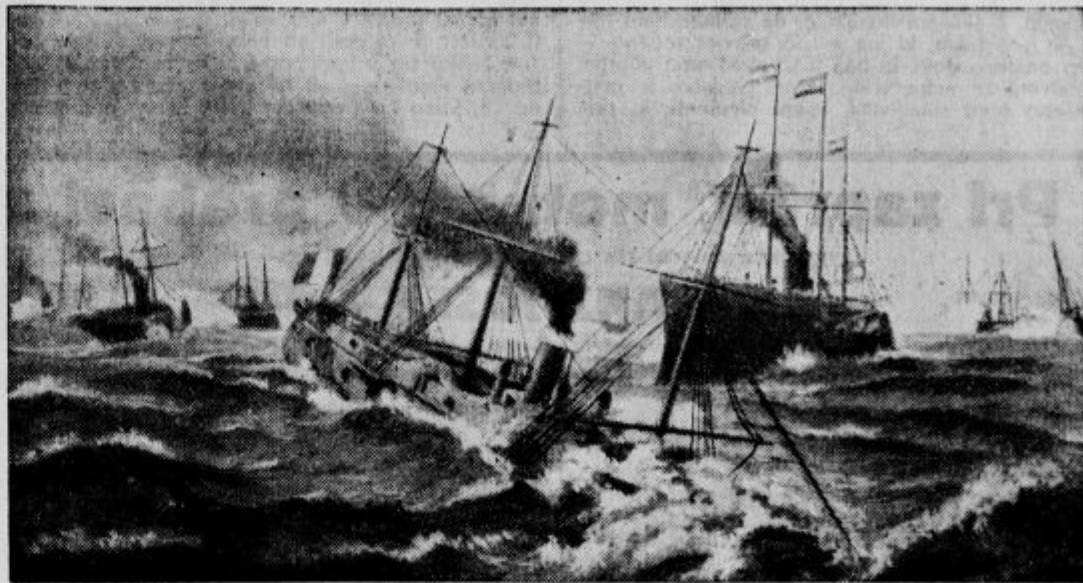
70 letnica bitke pri otoku Visu

Burno leto 1866

Morda ni še nikdar tako vrelo v srednji Ev-
ropi ko v letih od 1848 do 1870. Še živijo med
nami očanci, ki so bili v bitkah teh let. Še imamo
stare bojovnike, ki pripovedujejo o bitki pri Cu-
stozzi l. 1866. Tedaj je v Prusiji vladal mogočni
Bismarck in razmerje med Avstrijo in Prusko je
bilo napeto, vojna neizogibna. Slednjič sta Avstrija
in Prusija sklenili v Gasteinu konvencijo zaradi
Schleswig-Holsteinske. A Bismarck je že tedaj iz-

Prislo je do bitke pri otoku Visu, dne 20. ju-
lija 1866.

Otok Vis v Jadranskem morju je 100 km² ve-
lik. Ob času Rimljanov je imel otok ime Issa in je
bil rimsko pristanišče. Ko so bili Francozi v Dal-
maciji, se je na otoku Visu zasidralo angleško
brodovje, ki je l. 1811 popolnoma premagalo Fran-
coze. — Pred bitko na otoku Visu iz l. 1866, je
18. julija tega leta napadlo italijansko brodovje

javil, da so z »gasteinsko konvencijo le razpoke v
stavbi zamazali. Kmalu se je Prusija pritožila, da
Avstrija ščuva zoper njo. In zaradi Holsteinske,
kamor so zoper konvencijo prikorakale pruske
čete, je Avstrija smatrala to za prelom miru in
nastala je vojna. Vsa južna Nemčija se je pridru-
žila Avstriji, severnonemške države pa so pristo-
pile k Prusiji. (Tedaj Nemčija še ni bila enotna
država). Obenem pa je potegnila s Prusijo tudi
Italija. Sedaj se je vnela vojna.

Najprej je bila vojna v Italiji na suhem. Po
pruskem vojnem načrtu naj bi pruske vojne čete
napadle Avstrijo od severa, italijanske pa od juga.
Na Dunaju naj bi se obe vojski združili in zadeli
Avstrijo v srce. A poveljnik avstrijske vojske v
Italiji, nadvojvoda Albrecht (sin zmagovalca pri
Aspernu), je popolnoma porazil Italijane v bitki
pri Custozzi 24. maja 1866. Naši slovenski fantje
so bili seveda vsi v tej bitki in kasneje so radi
pripovedovali, kako so »zapodili Laha v beg«. —
Zaeno je bila vojna na nemškem ozemlju.

Kmalu pa je sledila vojna z Italijani na morju.
Tedaj avstrijsko mornarico je zlasti povzdignil
cesarjev brat Maksimilijan, a Italija je razpo-
laga z združenim ladjevjem Sardinije in Napolja
in je poleg tega izdala v zadnjih letih še 20 mili-
onov frankov za nadaljnje vojne priprave na
morju. Zato je bilo splošno mnenje, da bodo Itali-
jani zmagali.

pod poveljstvom Persana utrdbe na Visu. Dne
20. julija je hotel Persano izkrcati vojaštvo na
otoku. A tedaj je prihrumel junaški admiral
p.l. Tegetthoff (ki je bil rojen l. 1827 v Mari-
boru in je še do nedavnega časa stala ondi nje-
gova rojstna hiša. Studiral je v Benetkah v mor-
nariškem kolegiju in je l. 1845 postal častnik. V
letih 1857-58 je obdjral Rdeče morje. Po bitki
pri otoku Visu je l. 1867 odplul v Mehiko po tru-
plo umorjenega mehiškega cesarja Maksimilijana.
L. 1871 je umrl na Dunaju. Postavili so mu več
spomenikov, tako tudi v Mariboru.)

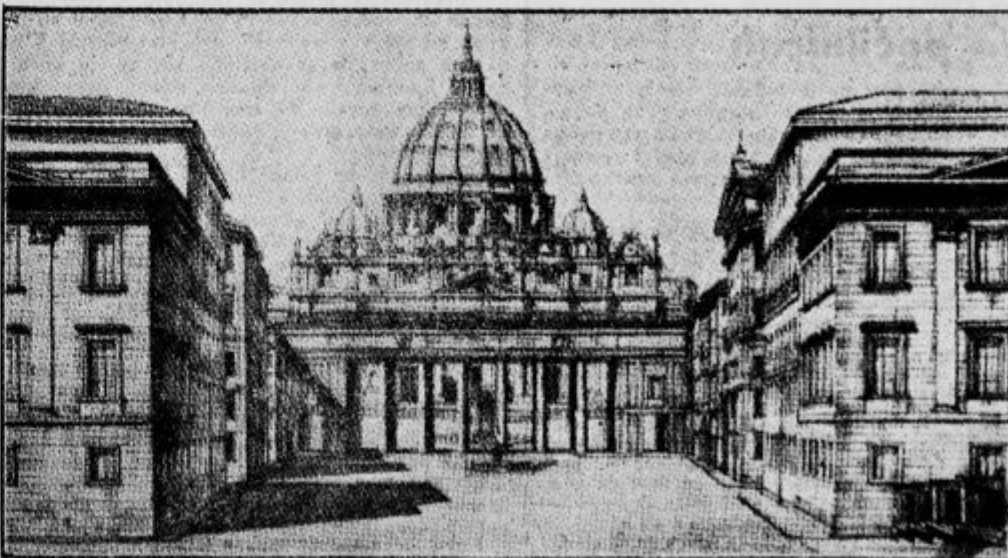
Persano se je postavil Tegetthoffu v bran.
Avstriji so imeli 7, Italijani pa 12 oklopnih. Le-
sene bojne ladje Italijanov pa so bile glede na
kakovost in število enake avstrijskim. Tegetthoff
se je zaril v bojno vrsto laškega brodovja in jo
razklenil. Vnela se je peklenska bitka. Laška
glavna vojna ladja se je vnela in s strahotnimi
plameni zgorela sredi morja. Tegetthoffova ladja
je naskočila troje laških oklopnih in je pri tem
dve močno poškodovala, tretjo pa je potopila. Nato
se je vojno brodovje obeh nasprotnikov umaknilo.
Italijansko je odplulo v Ancono, avstrijsko pa na
otok Vis, odtod pa v Pulj. — Tako je Tegetthoff
sijajno zmagal z manjšimi silami nad dosti moč-
nejšimi Italijani.

Bitka pri Visu je znamenita tudi zato, ker so
se tu prvičrat bojevale ladje oklopnice.

Preurejeni dohod na trg Sv. Petra

Dohod na trg Sv. Petra v Rimu, kakršen je zdaj. Ozke ulice in njih stavbe, tako zvani »borgi« —
zapirajo pogled na veličastni trg.

Preurejeni dohod na najlepši trg mesta, kakršen bo po odstranitvi ozkih ulic in hiš.

Nobena prezidava in prenovitev Rima ni v
zadnjem času toliko razburila duhov, ko tako
zvani »sventramento del borgo«, kar bi se reklo
»razparanje trebuha v Borgovem delu mesta«. —
Ta del mesta, ki leži pred vatikanskim mestom,
sestoji iz več borgov: Borgo Vecchio, Borgo Nu-
ovo, Borgo Santo Spirito in Borgo Sant'Angelo.
To so samo tezne ulice, ki tvorijo dohod na trg
Sv. Petra. Ob cerkvenih slavnostih je zaradi teh
ulic velika gneča in promet z vozovi morajo te-
daj sploh ukiniti. Zato so v Rimu sklenili, da
poderejo stavbe ob teh ulicah in napravijo veli-
časten dohod na trg Sv. Petra. Duhoviti stavbenik
moderne Rima Piacentini je dejal: »Dolgo smo
premišljali, kako bi dobila veličastna katedrala
sv. Petra, ki je prestolna dvorana katoliške sve-

tove Cerkve, njej primeren dohod«, in že l. 1934
so objavili razne načrte. Zdaj pa so sprejeli Pia-
centinijev načrt. Podrli bodo vse tiste hiše, ki
loči Borgo Nuovo od Borgia Vecchia, in ki zapir-
ajo pogled na prekrasno kupolo Sv. Petra. Z de-
lom prične 28. oktobra letos. Zaeno pa bodo spro-
stili srednjeveško zvezo med Vatikanom in An-
gelskim gradom. Angelski grad bo spet dobil na-
zaj prvotno trdnjavo obzidje, ki so ga bili krog
l. 1800 porušili radi regulacije reke Tibere. Tako
bo ves prostor od Angelskega gradu do cerkve
sv. Petra odprt in se bo obširni, veličastni trg pred
to največjo cerkvijo sveta začeljal prav za prav
že pri Angelskem gradu. (Na obeh slikah vidiš
dohod k sv. Petru, kakršen je zdaj in pa dohod,
ki ga bodo nanovo priredili.)

»Kakšen je pa tvoj hotel?«
»Tako za nič — niti dvigala nimajo.«

Brezposelnost v Posavju

Videm pri Krškem, 17. julija.

Zadnji čas preplavaljo brezposelnost naše Posavje v tolikem številu, da je to postalo za naše kraje že pereče vprašanje, ki ga bo treba na nek način rešiti. Treba je upoštevati, da vodi tod banovinska cesta prvega reda, ki veže Zagreb—Brežice—Novo mesto—Ljubljana in Zidani most—Celje—Maribor. Ne oziroma se na to, da imamo v teh krajih veliko domačih siromakov, prihajajo semkaj dnevno v nebrojnim številu razni tuji iz vseh kotov Slovenije, pri vsem tem nas pa obiskujejo še tuji iz Hrvaške. Prihajajo res pravi siromaki, ki jim človek po možnosti iz srca rad pomaga, a skušnja dokazuje, da prihaja med njimi še več takih, ki jim — po pravici rečeno — mrzi pošteno delo. In baš ti izvajajo nam ubogim ljudstvom že neke vrste teror. Ljudstvo je preplašeno pred sumljivimi, tuji elementi, ki pri-

hajajo prosičati čisto v skupinah, boji se groženj in maščevanja. Baš v teh krajih so se zgodili že težki zločini, ki so ostali za vedno zakriti v temi. O tatvinah, ki se pa redno dogajajo, celo pri belem dnevu, niti ne govorimo.

Znano je, da je ljudstvo v Posavju itak že samo po sebi ubogo, kar se bo letos še podvojilo, ko so vremenske katastrofe uničile glavni letošnji pridelek — vino in sadje.

Upravičena je zato želja prebivalstva, naj merodajni faktorji napravijo v tem oziru red, naj nekoliko ostreje nastopijo proti navideznim prosjakom — delamržečem, resnične siromake pa naj oblast pošlje v njihove pristojne občine. Kajti ljudstvo je postalo obupano in s strahom spravi, kako bo v bodočnosti, ako bo moralo skrbeti za množico tujih brezposelnih, ko še samo ne ve, kako bo preživel sebe in svoje družine.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Kdo je kriv?

»Slovenija« poroča:

»Spet se je, po razmeroma kratkem razdobju, pripetila v Ljubljani nesreča z letalom »Aeroputas«, zrakoplovne jugoslovanske družbe, ki dela tudi v Sloveniji, pa že kar v svojem imenu prezira slovensko besedo. Stoodstoletno je delovalo ta nesreča: uničila je letalo popolnoma, uničila tudi potnike docela, da jim je bilo komaj mogoče trupla prepoznati.

Kaj je pravi vzrok nesreče?

Megla, pravijo. Kakor prvič.

Toda če bi res megla mogla povzročiti take nesreče, bi v meglovitih krajih, kakor na primer v Londonu in vseh Angliji, letalstvo sploh ne bilo mogoče. Razen tega je pa že dovolj dognano, da je bila sicer megla, toda rahla in redka, tako da so lahko zasledovali gledalci letalo še dolgo časa.

Ne, megla popolnoma gotovo ni bila kriva.

Prav tako ne zadene po soglasni sodbi vseh nobena krivda letalskega osebja.

Krivi da more biti torej samo v stroju, zlasti v motorjih in v fistihi, ki so stroj preskrbeli, opravili in imeli nalogo, preskušati ga.

Govori se to in ono. Opazovalo se je to in ono. Vse govorice, vsa opazovanja so si enotna v tem, da motorji niso v redu delovali. Vsekar ima slovenska javnost po tej drugi neopravičljivi nesreči pravico, da se s stvar preide od konca do kraja, da se ta preiskava vrši v vsej javnosti in brez ozira na kogarkoli, da se takoj od vsega začetka izločijo od sodelovanja pri preiskavi vsi, ki bi utegnili biti prizadeti, da se štejajo marveč ti od vsega začetka za sumljive. Že skušajo razlagati, opravičevati, zabrisavati. »Jutro« govori že kar vnaprej o »nepreračunljivi usodi«. Nam se pa zdi, da se ta »usodna nepreračunljivost« le malo preveč iznenadljivo podobno ponavlja, tako da je ne bo težko razkriti od sicerne poslovne miselnosti.

Vsekako pa je dobro, če javnost čuje nad to zadevo, pa se bo nepreračunljiva usoda kmalu prelevila v precej preračunljive osebe.

Na obrtniško razstavo v Št. Vid

Smelemu stremljenju slovenskega obrtnika po uveljavljanju na domačem trgu načeljuje nedvomno Št. Vid, ki letos prireja že tretjo veliko obrtniško razstavo. Splošen opis razstave smo že objavili. Naša dolžnost pa je, da se spomnimo tudi nekoliko marljivih šentvidskih obrtnikov v podrobnem opisu. Št. Vid je za Ljubljance od nekdaj važna izletniška točka, kamor so Ljubljanci prejšnja leta hodili peš in od tam na Smarno goro, pozneje so se pričeli posluževati avtobusov, sedaj pa jim je na razpolago udoben tramvaj. Št. Vid se je zadnja desetletja razvil z lasno gorjo iz kmetijske v pravo obrtniško občino, saj je skoraj ni obrti, ki ne bi bila v tej občini zastopana. Šentvidski obrtniki so zadnja leta strnjeno organizirani ter med njimi ni nesloge.

Prva razstava leta 1934 je nad pričakovanje dobro uspela, kakor tudi druga leta 1935. Za obrtnike pa je pomembno leto 1936, ko je prišel na župansko mesto obrtnik, namreč g. Karel Eričev, pa tudi v občinskem odboru je obrtniški stan dobro zastopan, enako kakor delavski in kmet-

Boleslav Prus:

Na počitnicah

Kakor navadno me je obiskal zvečer moj sošolec. Oba sva o počitnicah stanovala na deželi, nekoliko vrst drug od drugega, videvala sva se pa skoraj vsaki dan. Bil je postaven plavalas, čigar sanjave oči so zmešale že marsikatero žensko. Na me je vplivala njegova mirnost in razsodnost.

Ta dan sem pa opazil, da ga nekaj teži; gledal je v tla in se mrzlično tolkel po nogah s palčico. Ni se mi zdelo prikladno, da bi ga spraševal po vzroku njegovih skrbi, pa je sam začel.

»Veš,« je rekel. »danes sem doživel neumen dogodek.«

Začutil sem se; bilo je skoro nekaj nemogočega, da bi se mogel pripetiti »neumen dogodek« človeku, ki se je znal tako obvladovati.

»Imeli smo,« je nadaljeval, »danes zjutraj v vasi požar. Zgorela je koča.«

»In ti si morda skočil v ogenj?« sem ga prekinil s tresočim glasom.

Skomignil je z rameni in zdelo se mi je, da je lahko zardel; sicer pa ga je morda obhajalo zahajajoče sonce.

»Vnela se je konoplja na podstrešju pri kmetu in kmalu nato streha. Ravno sem čital zanimivo poglavje »Say-a«, a ko sem zagledal oblake črne-ga dima, ki so se valili, in plamen, ki je švigal iz dimnika, me je prevzela radovednost, da sem šel gledat na lice mesta. Ljudje so bili pri delu, zato sem nalezel samo na nekaj oseb: dve baburi, ki sta jadjikovali nad nesrečo, organistovko, ki je s podobico sv. Florijana zagovarjala ogenj, in kmetu, ki je premišljeval in zdaval z obema rokama prazno golodro. Od njih sem zvedel, da je koča zaklenjena, ker je ošel gospodar z ženo na polje.

»To je naš način zidave!« sem si mislil. »Hša gori, kot bi jo napolnil s smodnikom.«

In res, v nekaj minutah je bila vsa streha v plamenih: dim je šilil v oči, ogenj je pa tako močno pripekal, da sem se v strahu za obleko mislil umakniti za nekaj korakov.

Medtem je prihitelo več ljudi s kaveljmi, sekirami in vodo; nekateri so začeli podirati plot, ki ni bil nič v nevarnosti, drugi so polival z vodo na tak način, da so namočili zbrane do kože, ne da bi kapljica vode dosegla ogenj, neko žensko so pa pomandrali. Bil sem tiho, dobro vedoč, da ostala poslopja niso v nevarnosti; koče pa ni bilo mogoče rešiti.

Naenkrat je nekdo kriknil: »Tam je otrok, mali Stanko!« — »Kje?« — so spraševali. »V koči, spi v neškat pod oknom. Naj vendar nekdo razbije okno, da se še živega dobi!«

Nihče se ne gane. Slama na strehi je že vsa zgorela, ogrožje pa je žarelo, kakor razbeljeno železo.

Ko sem to zaslišal, mi je srce zadrgetalo na nenavaden način.

»Ako nihče ne pojde,« sem si mislil, »bom šel pa jaz ... Pol minute zadošču, da rešim dečka. Časa zadosti, toda — kaka peklena vročina!«

No, zgani se vendar kdol!« so kričale ženske. »O vi, pasje duše, niste vredni, da nosite hlače!«

»Pa sama skoči v ogenj, ko si tako modra!« je zabrusil nekdo iz gruč. »Tam je gotova smrt, otrok pa, slaboten kot pišče, gotovo ni več živ!«

»Lepo!« sem si mislil, »nihče ne gre, jaz se pa še obotavljam! Razsodnost mi je zašepetala, čemu bi se podajal v brezuspešno pustolovščino? Ali mar vem, kje je otrok? Morda je padel iz neške?«

Trami so že zogleneli in se začeli nagibati v tihih tresku.

»Končno bo potrebno vdreti tja,« sem si mislil, »vsaka sekunda je dragocena. Deček vendar ne sme zgorjeti, kakor črv.« — Toda ako ni več živ? — je odgovorila razsodnost: — v takem primeru je pa škoda suknje ...

Od daleč se je razlegel strašen ženski krik: »Rešite otroka!« — »Držite jo!« — so odgovorili.

»V ogenj bo skočila in zgorela!«

Za seboj sem zaznal neko prerivanje in isti krik: »Pustite me!« to je moj otrok! ... moje dete!« — »Zadržite jo!« — so kričali drugi.

Nisem mogel vzdržati, zato sem skočil naprej. Objel me je plamen, dim, streha je zahreščala, kot

Celje

40-letni jubilej zvestega uslužbenca. Dne 15. julija je praznoval v krogu svojih prijateljev 40-letnico svojega poklicnega dela gospod Egon Kainer, skladiščnik veletrgovine F. Zangger. Pri vse trdkih, kjer je gospod jubilar služboval, je bil znan kot miren, zvest in priden delavec. K 40-letnemu poklicnemu jubileju naj sprejme g. Kainer tudi naše iskrene čestitke.

Pogreb nesrečne žrtve avionske katastrofe v Ljubljani dr. Adolfa Korčeta se je udeležilo tudi večje število Celjanov, med katerimi si je pokojnik v teku svojega službovanja pridobil veliko prijateljev in znancev. Med drugimi so bili pri pogrebu tudi bivši pokojnikov šef, odvetnik g. dr. Ogrizek, predsednik upravnega sodišča g. dr. Likar, prof. Bitenc, za SK Jugoslavijo, katere prejšnji predsednik je bil pokojni, g. Kocmur, gospa Hladinova itd.

Redna seja celjskega mestnega sveta bo zopet v petek, dne 24. julija ob 6 zvečer v posvetovalnici mestnega poglavarstva. Na dnevnem redu so tekoča poročila odborov.

Pogreb profesorja Ante Anzuloviča iz Čakovca, ki je umrl tragične smrti v petek popoldne v celjski bolnišnici, bo danes ob 17 izmrvašnice mestnega pokopališča. Pogreba se bodo udeležili aktivni in rezervni oficirji, profesorji celjske gimnazije in učiteljska v Čakovcu.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Celju opozarja starše reprobiranih dijakov, da ima na razpolago še nekaj izvežanih inštruktorjev za posamezne predmete. Pismene prijave je nasloviti na naslov DJA Celje, Vodnikova ulica 2.

Današnji nogomet. Danes bo ob 16.30 na Olimpu igraju Gaberju prijateljska tekma med SK Olimpom in SK Čakovcem.

Nesreče mizararskega pomočnika. V petek je zgrabil pri delu stroj za desno roko 48-letnega mizararskega pomočnika Ahačiča Antona s Sp. Hudi-nje, ki je bil zaposlen pri mizar. mojstru g. Skodniku v Razlagovi ulici. Stroj mu je odrglal na desni roki mezinec in poškodoval še dva prsta.

Lov za tatov. V petek popoldne se je pripeljala na kolesu z nekim moškim v Celje neka gos-pa z Ljubecne. Okrog njene hiše sta se klatala po-poldne neki moški z otrokom, ki je imel nahrbtnik. Ko je gospa nekoliko ogledala stanovanje, je opazila, da ji je zmanjkala večja vsota denarja. Domači so ji povedali, kdo se je mudil okrog hiše, nakar se je podala s kolesom takoj na lov za nepoznamim tatov in sicer proti Celju, ker sta se menda moški in fant napotila v tej smeri. Ko-liko je imela na lovu sreče, nam ni znano.

20% ceneje kupite od 15. t. m. do 15. avg. vse poletno blago za damsko in moške obleke v manufakturni in modni trgovini Miloš Pšenčnik, Celje. — Čistimo zalogo. — Priložnostni nakup!

Začelo se je zopet pometanje Stalno-barvni cefir 8 Din, potiskani krep 9 Din. — Stermecki, Celje. (9223)

Razstava perzijskih in bosanskih preprog Državne knalnice v Sarajevu je v hotelu Evropa danes, v nedeljo, v ponedeljek in torek. Prodaja na dolgoročno odplačila.

Zagorje

V začetku tega meseca je bil razrešen rav-natelj TPD v Trbovljah inž. Loskot. Po sklepu upravnega sveta TPD pa je bil postavljen za rav-natelja v Trbovljah inž. W. Biskupski, dosednji ravnatelj v Zagorju, ki bo odslej vodil oba rudni-ka. G. ravnatelju na tem imenovanju iskreno čes-tislimo. Znano je, da produkcija Trbovelj in Za-gorja znaša dobrih 70% celotne produkcije TPD. In s tem, da mu je poverjena uprava teh dveh največjih rudnikov, je gotovo najmočnejše poudo-rena njegova visoka kvalifikacija. Ker je inž. Bis-kupski že v Zagorju tudi v najtežjih časih pokazal svojo odločno nepristranost in pravičnost, sli-šimo, da ga v Trbovljah z velikim veseljem pričakujejo. Vodstvo Trboveljskega rudnika bo prevzel v ponedeljek 20. t. m. Upamo pa, da bo g. ravnate-lj z isto odločnostjo kot doslej varoval tudi živ-ljenjske interese zagorskega rudnika, za katere-ga se je doslej res nešteto krat zavzel.

Zagorski avtopodjetnik G. Govejšek si je pred kratkim nabavil nov, desetaesdežni avtobus znamke »Skoda«, ki bo posameznim izletniškim skupinam vedno in poceni na razpolago. Veliko ugodnost bo nudil s tem tudi kopalcem, ki se žele v poletni vročini odpočiti v prijaznem kopalšču v Mediji Izlakah.

Romanje na Brezje. Romarji pohitijo s prihaja-mi za romanje, kajti danes je zadnji dan za pri-glasitev. Zavedajo se, da boste s prepoznimi pri-javami delali vodstvu težkoče, ki so v zvezi s pri-pravami za posebni vlak. K romanju so, vabljeni tudi sosedni župljani.

Nesreča. Ko je šla v nedeljo popoldne iz laške cerkve proti domu 64 letna Minka Jan žena rud-niškega nameštence v pokoj, je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo v členku.

bi se podrla, z dimnika je padala opeka. Občutil sem, da se mi palijo lasje in sem se jezen umak-nil: »Kakšna neumna domišljavost!« sem si mislil. Zaradi peščice človeškega pepela, naj naredim iz sebe strašilo?... Potem bodo pa še rekli, da sem hotel prav poceni postati junak!

Tedaj me je odrinila neka mlada deklina, ki je hitela h koči. Zaslišal sem tresk razbitih šip in ko je veter odgnal oblak dima, sem jo opazil v oknu tako zelo nagnjeno v izbo, da so se videle njene neumite noge.

»Kaj delaš, neumnica?« — sem kriknil — »tam je samo še truplo, ne pa otrok!« — »Jana! pojdi nazaj!« — se je čulo iz gruč ljudi.

Strop se je zrušil, da so iskre švigale do ne-ba. Deklina je izginila v dimu, meni pa se je stem-nilo v očeh.

»Ja-na!« — se je oglasil tarnajoči glas.

»Precej, precej!« je odvrnila deklina in pohi-tela nazaj okrog mene.

Komaj je držala v roki dečka, ki se je prebu-dil in se drl na vse grlo.

»Deček je torej živ?« sem vprašal.

»Kot bi mu nič ne bilo.«

»A dekle ... je mar njegova sestra?«

»Kaj šel je odvrnil, »popolnoma tuj; služi pri drugem gospodarju in je stara šela petnajst let.«

»Pa se ji ni nič zgodilo?«

»Opazila si je malo robec in nekaj las. Ko sem šel semkaj, sem jo videl: na dvorišču je lupila krompir in nekaj godla pred se z napačnim glasom. Hotel sem ji izraziti svoje priznanje, pa mi je naenkrat padlo v glavo: njeno divje navdušenje, pa moje razsodno ravnanje vpriču tuje nesreče in postalo me je tako sram, da nisem mogel ziniti niti besedice ... Mi smo že takli! ... je pristavil in za-čel mahati s palico po plevelu ob cesti.

Na nebu so se začele prižigati zvezde in hla-den veter je prinesel iz mlake žabje ragljanje in vreščanje vodnih ptic. Navadno sva ob tej uri oba napravljala načrte za bodočnost, danes pa ni ob-beden črnil besede. Zato se mi je pa zdelo, da slišim krog in krog glasove:

»Vi ste že takli!«

Prev. V. Lovšin.

Ptuj

Iz sodne službe. Sodni kancelist Miroslav Kušar je službenim potom premeščen iz Ptuja k okraj-nemu sodišču v Slovenjgradu. Sodna kancelistka Leopoldina Mir pa je premeščena iz Slovenjgradca k okrajnemu sodišču v Ptuj.

Drzna tatvina. Neznani tat je ukradel iz ne-zaklenjenega stanovanja posestnice Ivane Kreber, stanujoče v Ptuj. Vseh Svetnikov ulica št. 11, 4.300 Din gotovine in sicer 24 bankovcev po 100 Din, ostalo pa v kovancih po 50 in 10 Din. Ver-jetno je, da je tatvino izvršil kak brezposelnost po-stopatelj ter izkoristil priliko, ko je prišel v stano-vanje prosit podpore. Po izvršeni tatvini pa je iz-ginil iz mesta. Kreberjeva je imela denar priprav-ljen za davek, ki ga je hotela naslednji dan izro-čiti davčni upravi.

Vajenci in nočno delo. Nekateri ptujski obtni-ki kršijo določbe zakona o zaščiti delavcev ter uporabljajo vajence v prostem nočnem času, ki je določen za počitek. Nujno potrebno je, da se me-rodajni krogi zanimajo za to stanje, da ne bodo ubogi vajenci izkoriščani od svojih delodajalcev.

Akcija za novo bolnišnico v Ljubljani priredi v nedeljo, 19. t. m. ob 10 na Tyrševem trgu ljudsko zborovanje, na katerem bodo člani Akcije iz Ljub-ljane poročali o razmerah v ljubljanski bolnišnici in o delu za zgraditev nove slovenske bolnišnice.

Kranjska gora

Letos nam precej dež nagaja, kakor drugje, a kmeti vremeniki preroki trdijo: takoj ko minejo Medardovi dnevi, bo lepo. Letoviščarji le pola-goma dobajajo, zdaj jih imamo približno isto število kot lani, števila nekaterih prejšnjih dobrih let pa še ne dosegajo.

Avtopromet čez Podkorensko sedlo v Avstrijo je velik, to leto že presega število 900. Tudi osebni promet je precejšen, posebno prihaja veliko rev-nih Avstrijcev semkaj po cenejša živila. Zda! po-stavljajo na sedlu novo carinarnico. Polagoma bo nastalo celo sedlo: Planinski hotel, karavla, več prodajalnih bud itd. je že gori.

Nov vodovod hoče zgraditi sedanji občinski odbor, kar je popolnoma prav. Vsak uvidi, da je posebno v zdravstvenem oziru nujno potreben. Stari je že defektan, ob neurju teče umazana voda. Določeni so prispevki za vse interese, ki so razdeljeni na sedem razredov od 3000—4500 Din, deloma v denarju, deloma v delu.

Moravče

Danes ob 9 zvečer bo zopet pred župno cerk-vijo sv. Martina v Moravčah farna igra »Sleher-nika«. Vsebinska igra same kakor tudi nastop morav-ških igralcev zasluži, da se vsak, kdor le more, udeleži te predstave, kjer bo žel mnogo lepih nau-kov za življenje in bo videl, da se tudi na deželi med največjim delom in trpljenjem da mnogo sto-riti za izobrazbo naših fantov in deklet ter vseh faranov. Zato naj nihče ne zamudi ugodne prilike!

Litija

Osebnost. Po kratkotrajnem službovanju na litijski osnovni šoli nas je zapustil g. učitelj Tone Šlibar, ki je bil imenovan za izseljenskega učitelja v Gladbecku v Nemčiji, kamor se je že odpeljal in nastopil novo službeno mesto, kjer bo svoje velike možnosti gotovo v polni meri znal uveljaviti. V tem kratkem času njegovega bivanja med nami je postal takoj »v naš, lotil se je neutrudljivo dela pri našem prosvetnem društvu, kjer je marljivo deloval pri dramatičnem odseku, cerkvenem petju, pri tem svojem javnem delova-nju pa se je zavedal, da je nastavljenec osnovne šole, kjer je bil nad vse vester in skrben učitelj svojim učencem. Kot zaveden katoliški Slovenec je bil kapadja za časa proslule JNS-arske stra-hovlade večkrat preganjan in prestavljen, tako so ga n. pr. vrgli iz Zagorja na Primskovo, od tam pa na Sveto goro, vse to pa ga ni premaknilo niti za las, ostal je klen značaj, zato pa priljubljen pri ljudstvu in učencih.

Strogo policijsko uro je odredilo okrajno gla-varstvo z ozirom na ponavljajoče se izgrede in vpitje nočnih razgrajevcev ponajveč ob koncu raz-nih narodnih veselic, ki z vpitjem motijo nočni mir po litijskih in grških ulicah. Pozdravljamo ta od-ločen korak g. okrajnega načelnika Želimo le, da bi se policijska ura res držala in bila za vse go-stilničarje enaka.

Po sklepu občinskega odbora se je moral ob-činski tajnik g. Peter Jereb iz občinske hiše iz-seliti ter se ti stanovanjski prostori sedaj preure-jajo za pisarne okrajnega cestnega odbora. Cestni odbor bo plačeval litijski občini 450 Din mesečno za najemninno. So to vsoto bodo plačevali: Jerebovo stanovanje v Gradcu, ker ima tajnik Jereb že od nekdaj naravno stanovanje. Če je taka rešitev pravilna, je seveda drugo vprašanje, mi smo pač mnenja, da bi bilo bolj umestno, da ostane ob-činski tajnik na občini v stanovanju, ker mora biti v občinskem uradu na deželi, kjer ima zraven se mostno tehnično oskrbovati, vedno kak uslužbenec na razpolago. Sicer pa je v Litiji na razpolago še več lokalov, ki bi bili za cestno pisarno bolj pri-merni.

Raka

Na praznik Sv. Vincencija v nedeljo, 19. ju-lija bo pel v naši župni cerkvi na Raki naš do-mačin g. Lojze Jože Zabkar, novomašnik križniškega reda, novo sveto mašo. Bog ga je iz-volil zase in ga je izbral iz naših vrst, iz verne kmečke družine in ga je postavil med delavce v svoj vinograd. Gospod novomašnik je študiral po maturi na Dunaju, nato dovršil filozofijo na uni-verzi v Innsbrucku in nadaljeval svoje teološke nauke v Ljubljani. Vladika dr. Gregorij Rožman ga je posvetil v mašnika na praznik sv. Cirila in Metoda 5. julija z 28 drugimi bogoslovci v ljub-ljanski stolnici. Na pot v njegovo mašniško življe-nje pa mu želimo, da bi erčno in uspešno prinašal blagovest ubogim in oznanjal leto božjega usmi-ljenja, kot je sam napisal za motto na novomašniške podobice.

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imajo lekarne: danos: mr. Bakar-čič, Sv. Jakoba trg 9; ur. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garlas, Mostje; jutri: mr. Sušnik, Marjita trg 5; mr. Kuruk, Gospodarska cesta 10 in mr. Be-hinčec dč. Rimska cesta 31.

1. Kino Rodelero igra danes ob 5 in pol 9 in jutri ob pol 9 »Čiganeke rapsodijo« — z Lorate Young.

Poizvedovanja

Lepo nagrade za vrnilce rumene govoreče papi-ri-ge-ekobovke. Informacije pri upravni listi. (10219)

Najdene je bila damsko zlata zapustna ura. Vprašati pri Bogataji I. Kongresni trg 19.

Lepote naše zemlje

Naši mladi mornarji po Sredozemskem morju

Ojenci Pomorske vojne akademije v Dubrovniku gredo leto za letom v poletnih mesecih na potovanje po morju. Namen teh potovanj je praktično učenje uporabljanja brodov, spoznavanje življenja na morju in vsega tega, kar mora mornar za svoj poklic dobro vedeti in poznati. Z akademijo na morje je za mornarja iz teorije v prakso. Najmlajši navadno ostanejo le v Jadranskem morju, ker znajo voditi brod za enkrat le še s pomočjo terestične navigacije. Starejši, ki po enoletnem študiju astronomije znajo ravnati pozicije broda na odprtem morju, pa gredo v Sredozemsko ali pa celo v Atlantske vode. Tako so nam za letošnje leto določili sledečo pot: iz Dubrovnika na Malto v goste k Angležem, nato k Francozom v Ville Franche poleg Nizze, odtod v Sirijo v Beirut, nato na Kreta, v Atene, Solun in Carigrad; odtod k Bolgarom v Varno, k Romunom v Kostanco, odkoder se po treh mesecih vožnje vrnejo v domovino.

Ladja reže valove, siva kraška skalna obala nas spremlja, se drobi v številne otočke, vse se vedno

čas ugoden veter za naša jadra je obrnil smer, iz »maestralske« se je prelevil v »sirocco«. Pogon jadrnice opravlja motor in z zmerno hitrostjo 6 vozlov (1 vozlo je 1 morska milja) se bližamo prvi inozemski luk, angleški La Valetti. Tanka plast kopnega se vedno jasneje odraža od morja, se dviga, raste in že opazimo visoke antenske stolpe angleške mornariške radio postaje. Stare trdnjave ob vhodu v dolgi, pa ozki zaliv, ki se razceplja na rokave, branijo dostop v mesto vsakemu nepovabljenemu gostu. Cevi topov velikega kalibra so naperjene proti vhodu kot opozorilo vsem, ki bi hoteli angleškemu levu iztrgati izpod nog ta most na poti v Indijo.

La Valetta na otoku Malte je za Angleže drugi Gibraltar v Sredozemskem morju. Otok sam sestoji iz treh glavnih otokov: Malte, ki je največji, Comina in Gozza. Z Malto so povezani pomembni in veliki dogodki. Od Fenicianov pa do nedavne preteklosti so bile borbe zanj. Malta je bila že pred stoletji znana trdnjava reda Ivanovcev, ki je bra-

žene so s šestimi lansirnimi cevmi, dosežejo hitrost 22 vozlov nad vodo, 10 pod vodo. Na »Cylopsu« smo gostje komandanta, ki nam prireja zakusko, kakršno premorejo samo Angleži. Popoldne smo povabljeni na izlet po otoku z avtomobili. Trije najmodernejši omnibusi nas čakajo na obali, pri vsakem nekaj angleških oficirjev, ki so nam dodeljeni kot spremljevalci. Po krasnih asfaltiranih cestah se vozimo mimo Citta Vecchia do avijonske baze, kjer smo zopet povabljeni na čajanko. Dvorana je lepo pripravljena, mize bogato obložene, angleški letalci nam igrajo najlepše komade iz angleških glasbenih del. Igramo z njimi šah in druge igre. Se malo ni čutili tiste angleške hladnokrvnosti in rezerviranosti, o kateri se toliko govori in piše. Zvečerilo se je že in moramo iti na brod ter se poslovimo od prijaznih in dobro razpoloženih Angležev, ki nas vabijo, da bi igrali z njimi naslednji dan nogometno tekmo. Pri Angležih smo namreč Jugoslovani poznani kot dobri nogometaši — to slavo je pred leti raznesel splitski »Hajduk«. Zal, ne moremo ustreči tej želji angleških mornarjev, ker moramo jutri na pot v Francijo. Ville Franche in Nizza sta naš cilj.

Slovo od Malte

Zgodnje jutro je. Pričelo se je svitati. Bilo je, kakor bi se odpiral velikanski cvet na robu nebesnega svoda. Sončna obla je vstajala daleč neke v ozadju iz morja. Rahla megla jo je še zastirala dremotnemu očesu. Vedno večja se dviga in siplje po valovih škrlatne žarke, ki počasi izgubljajo rdeč sijaj, čim višje se pomika sonce.

Močan veter piha ladji v bok in nam omogoča hitro jadranje. Razpnejo vsa jadra, križna, sošna in prečke. Hitrost vedno večja in ladja reže valove, kot kak rušilec. Zaradi silnega pritiska vetra na jadra, se je ladja nagnila do palube. Okna so globoko pod vodo. Občutek takega zavetja bodisi v kabini ali na krovu ladje ni ravno prijeten, a se človek tudi temu privadi. Ta trpki čar mornarskega življenja preide v meso in kri. Mornar se navadi morja, kot drugi zemlje in ko stopi z ladje na zemljo, mu je hojati skoro neokretna. Voda valovi v obliki prelivačih se velikih barvenih plasti in se zganja z vso silo v ladjo. Ker je veter le vedno močnejši, moramo ubrati nekaj jader. Samo s sošnimi se plovemo, pa kljub temu gremo z veliko hitrostjo. Malta je že zginila izpod horizonta, pred seboj zagledamo Sicilijo, z Etno, v ozadju. Na večer je veter ponehal, hitrost vožnje se je zmanjšala in jadra nadomestuje motor. Pomikamo se vzporedno z južno sicilsko obalo proti Sardiniji. Pozicijo broda uravnava s pomočjo svetilnikov. To pa se vrši takole: s kompasa vzamemo smer na vsak svetilnik, to vnesemo na zemljevid in v točki, kjer se sečejo vse te smeri, se nahaja brod v tem trenutku. Enostavna, a hkrati precizna metoda! Vozimo v bližini Girgentija, glavnega izvozišča žvepla in Sciaccae, znanega sicilskega kopališča. Za nami je kmalu zadnji rt otoka in spel smo sami na odprtem morju. Le od časa do časa opazimo v daljavi parobrod angleške družbe Pen Insular Comp. Zanimivo je, da ima ta družba na vseh svojih ladjah zaposlene samo zamorce, tudi

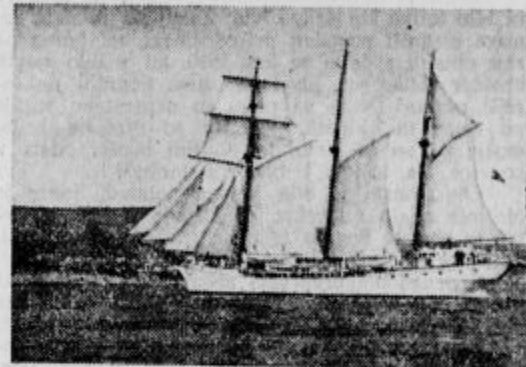
Preizkusena specialna kozmetična tehnika z zajamčenim uspehom in prijetnim in nečim vonjem, za katero dobivamo dnevno zahvalo. Takoj ustavi izpadanje las in jaci korenine. Lase zrastejo tudi na pleši. Temeljito odstrani prhljaj in vse neugodnosti. Pošiljamo po povzetni številki Din 40 — omot in poštnina Din 7.—

MODERNA KOZMETIKA - SPLIT

Ako ne boste zadovoljni z rezultatom, povrnemo denar.

strani zagledamo jadrnico podobno našemu »Jadrancu«. Pozdravlja nas; italijanska zastava se je trikrat spustila na polovico droga.

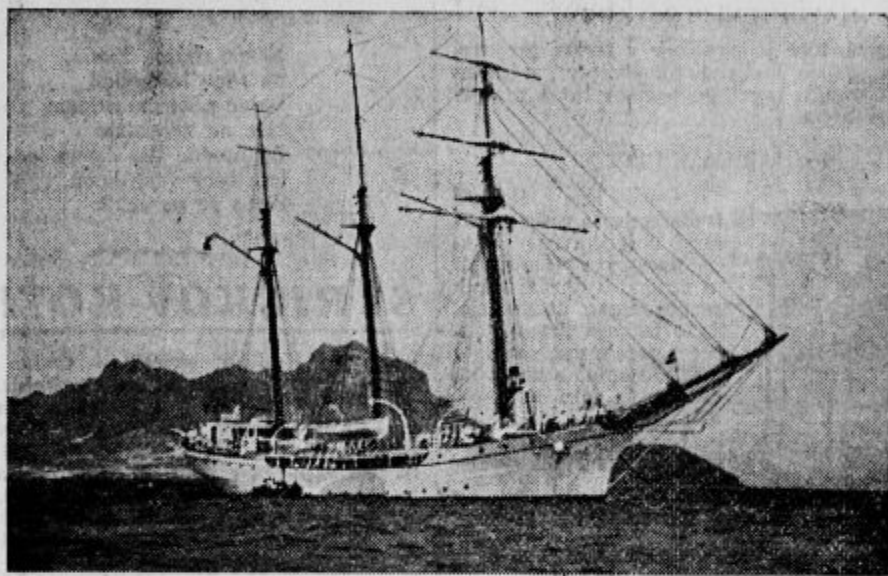
Doživeli pa smo danes nekaj posebnega. Proti večeru, ko je sonce tonilo v morje, smo zagledali kita, ki je v oddaljenosti 100 m plaval vzporedno z nami. Kakor otok se je pojavljala njegov gornji trup nad vodo. Morje okoli njega je valovilo in pljusalo kakor krog ladje, ki hiti z brzino po morju. Njegova siva barva se je ob zahajajočem soncu čudno spreminjala. Ogromne hrbtine in repne plavute so bile videti, ko da imamo pred seboj moderen Dornier-Wall velikega obsega. Morje se je visoko zaleno, ko je udaril z repom. Se enkrat se je visoko dvignil, nato se pa potopil in edino, kar smo videli za njim, je bil velik vrtnec in pene

Razpeta jadra pred Dubrovnikom

če morje. Odslej ga nismo videli več. Kit v Sredozemskem morju je redkost, ker le malokdaj kateri zaide iz Atlantskega oceana skozi Gibraltar v Sredozemsko morje. Čaka ga pa gotova smrt zaradi pomanjkanja hrane ali pa bo postal žrtev ribičev.

Zvečerilo se je. Po radiju iščemo jugoslovanskih postaj, a jih ne moremo slišati, ker jih prevpijejo bližnje italijanske in francoske, Toulouse, Bari in druge. Kmalu je ostala za nami tudi Korzika, domovina razbojnikov Spade in drugih, ki so dali francoskim oblastem veliko opravilo, preden so jih mogli ujeti. Otok je hribovit, ljudje spominjajo po svoji bojevitosti na naše Crnogorce. Imajo tudi krvno osvetilo; imenujejo jo vendetta. Glavno mesto je Ajaccio. Napoleonova rojstna hiša v mestu in nekaj muzej je glavni cilj turistov, ki zahajajo semkaj. Zanimivo je, da na Korziki, ki je na isti geografski širini od Greenwicha kakor Sar-

Kr. šolska ladja »Jadranc« pred St. Vincentom v zahodni Afriki leta 1935

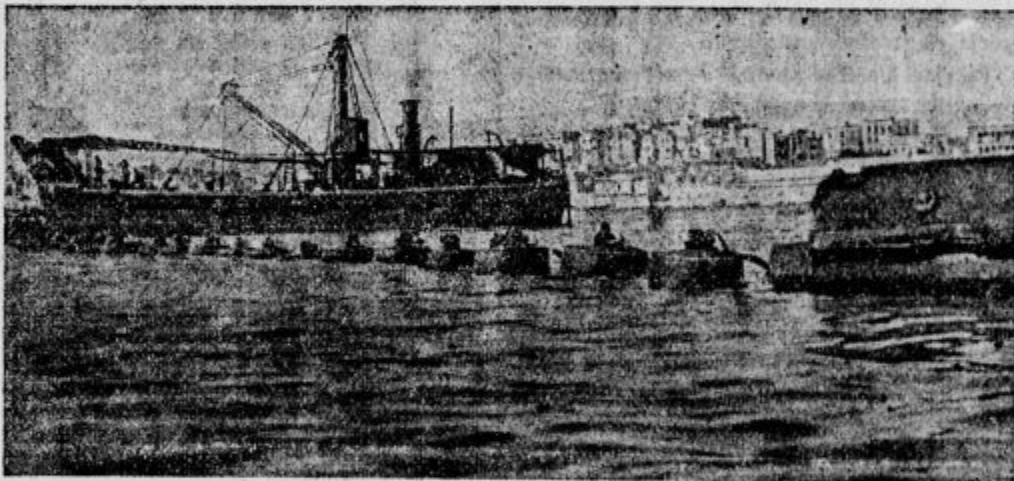
bolj odmika. Na krovu je živo. Stroji ropočejo, mornarji govorijo, gledamo v daljavo, v smer, kamor gremo in se poslavljamo z zadnjimi pogledi od domače obale. Veselo razpoloženje ustvarja vse to v nas. Skromni, tihi otočki izginjajo. Dubrovnik je ostal za nami. Na skrajni levici je videti le še kot točka. Visoka črnogorska brda nam še jasno kažejo svoje obise, izza horizonta se dviga Lovčen. Brod reže od vetra razgibano morje, vode šume, se penijo in pljuskajo. Ustavimo motor, ker hočemo izkoristiti veter, ki je ugoden za našo jadrnico. V severo-zahodni smeri piha krmeni veter, ki je za pogon jadrnic najboljši, posebno za križna jadra, kakršna ima naš »Jadranc« tri.

Zadnji vidni obrisi suhe zemlje so ostali za nami, z domovino smo v zvezi le še po radiotelegrafiji in telefoniji. Mornariške postaje iz Sibenika in Novega Sada slišimo prav dobro, prav tako radio postajo Belgrad in Ljubljano. Skušamo tudi sami oddajati iz lastne radio postaje. Za poskus smo oddajali koncert in iz domovine nam javljajo, da nas slišijo prav dobro. Ze proti Sredozemskemu

nila v začetku novega veka prehod Turkom na zapad; osvojil jo je Napoleon, ko je šel v Egipt, toda Angleži so jo leta 1814 definitivno osvojili, jo še bolj utrdili tako, da je postala najmočnejša morska trdnjava, zgrajena iz jekla in betona, in jo tako po pravici imenujejo »angleško past v sredini Sredozemskega morja.«

Prebivalci otoka se največ bavijo s trgovino in poljedelstvom. Ves otok je preprežen z njivami, katere namakajo umetno s tako imenovanimi aeromotorji. To so nekaki mlini na veter, ki se s krmilom sami upirajo vetru, da jih žene. Propeler je spojen z osjo do sesalke, ki črpa vodo iz globokega vodnjaka. Priprava je velikega pomena, ker omogoča vodo tudi za slučaj suše in za pridelovanje takih pridelkov, ki zahtevajo za svojo rast veliko vode. Za mleko jim služijo koze. malteška posebnost. Zenske, ki nosijo svojevrstno narodno nošo (črn pajčolan v obliki dežnika se spušča z glave po hrbtu), jih vodijo v čredah po ulicah. Pripeljejo jih v mesto in prodajajo mleko izpod kože. Zanimivo je v zgodnjih dopoldanskih urah gledati, kako mirno in počasi hodijo koze po ulicah. Seveda to ni prijetno za cestne prometne, ki morajo slediti odpadkom koz po ulicah.

Glavno mesto je La Valetta s 30.000 prebivalci. Mesto ima univerzo, licej in druge šole. Katedrala St. Giovanni de La Valetta (imenovana po ustanovitelju mesta) je krasna umetnina, krasi jo tudi velika Michelangelova slika. Mesto je tudi sedež guvernerja, admirala sredozemske flote — Mediteranean fleet —, komande kopne vojske, ki sestoji iz škotskih polkov, ki s svojimi uniformami dajejo mornarskim lep kontrast. V Grand Harbour, velikem zalivu, kjer je arzenal, so vsidrane vojne ladje in križarke. Admiralski ladja je Queen Elisabeth, poznana iz nesrečnih dardaneljskih operacij v svetovni vojski; ladja je bila tudi že v naših vodah. To je pravo plavajoče mesto s 23.000 tonami, 8 topovi kalibra 385 mm, poleg tega še s protiletalsko artilerijo, torpednim orožjem in mnogimi topovi manjšega kalibra. Vse to se opravlja s pomočjo elektrike, polni, elevira, strelja, prav vse. Posadke ima preko 1200 mož. V drugem zalivu so rušilci, označeni z D (destroyer — rušilec) in s številkami. V splošnem so istega tipa kot naš »Dubrovnik«. Kdor hoče spoznati angleško mornarico, mora priti na Malto. Naslednji dan našega bivanja na Malto smo porabili za pregled podmornice in matičnega broda »Cylops«. Razkazujejo nam največje angleške podmornice (po 2000 ton) Oboro-

Otok Malta in njegove utrdbe

vodstvo je poverjeno le zamorcem. Parnik nam daje signal in nam želi srečno pot. S signalnim reflektorjem je dal po Morseju znamenje: Bon voyage! — Baki (ime parnika). Seveda smo takoj odgovorili: Thank you! Parnik je skoraj izginil v daljavi in bili smo zopet sami ves dan in vso noč.

Drugi dan zjutraj smo zagledali pred seboj Sardinijo. Svetilnik Toro na malem otoku se razločno dviga nad morjem. Ostri grebeni gora se strmo spuščajo ob morski obali. Obiti moramo še nekaj malih otokov, pa bomo krenili v smer, ki nas bo vodila naravnost v Ville Franche. Ob zahodni obali Sardinije, ki nam kaže svoje visoke hribe, se pomikamo ob lepem vremenu. Morje je mirno, sonce pripeka in nas žge, da se moramo hladiti pod tušem, ki je nameščen na palubi. Na desni

dinija, merijo čas po zapadni evropski črti; to pa zaradi teritorialne pripadnosti k Franciji.

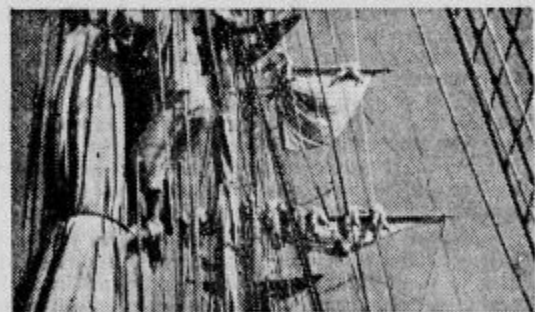
V daljavi se že razločujejo prvi obrisi francoske rivijere, ki jo imenujejo

vrt Evrope.

Proti večeru se napotimo v Nizzo, ki je od Villefranche oddaljena le uro hoda. Hodimo med vilami in vrtni. Oleandri, pinije, palme, divje kakteje in še druge mnogovrstne rastline in drevesa dajejo pokrajini neko posebno krasoto. Pred nami je grad, grajen v bogatem manerskem slogu. Človek izlepa ne more videti toliko bogastva na eni stavbi. In ta čudovita okolica! Globoko pod gradom valovi morje, desno se bohoti Nizza, središče »Azurne obale« nežne Francije (de la douce France), ki se vsa koplje v škrlatni svetlobi v morje tonečega sonca. Človeku, ki prvič vse to vidi, se zazdi, kot da je zašel v praviljen svet. To je mesto najbolj znanih karnevalov, shajališče največjih bogatinov sveta. Eleganti avtomobili brže s silno hitrostjo po lepih ulicah. Skozi park Alberta I. belgijskega, ki je vse posejan z lepimi cvetjem in palmami, gremo na Promenade des Anglais — najlepši del mesta. Na eni strani se vrste veliki in razkošni hoteli, na drugi strani je lepa, široka plaža in promenada. Srečavamo suhe angleške lady, brhke lahkonožne Francozinje, bogate Amerikance, slišimo jezike vsemogočih narodov. Prišli smo prav v sredo tega mednarodnega vrvenja, vse se ozira za nami, vseč so jim lepe mornarske uniforme in sveži obrazi mladih mornarjev. Stare dame si natikajo na nosa svoje neobhodne potrebne lorgnone, mlada dekleta nam mahajo v pozdrav iz lepih limuzin. Stopimo v hotel, gostje nas sprašujejo, smo li Angleži, nekateri nas imajo za Italijane, drugi za Holande, spet drugi za Amerikance. »Nous sommes Yougoslaves!« jim odgovorjamo. A s tem niso zadovoljni, ker vedo malo o Jugoslaviji. Pojasnimo jim, kje je naša obala, poznajo sicer Trst in Reko, a za naša mesta vedo jako malo ali pa nič. Po trgovski ulici, kjer se vrste lepe trgovske palače, velika skladišča, krasne kavarnе, se napotimo na kolodvor, kjer kupimo karte za vlak PLM (Paris-Lyon-Mediterranée). Nekaj minut hitre vožnje in že smo v luki Villefranche in na »Jadrancu«.

Naslednji dan porabimo za izlet proti zahodnemu delu »Azurne obale«.

(Drl.)

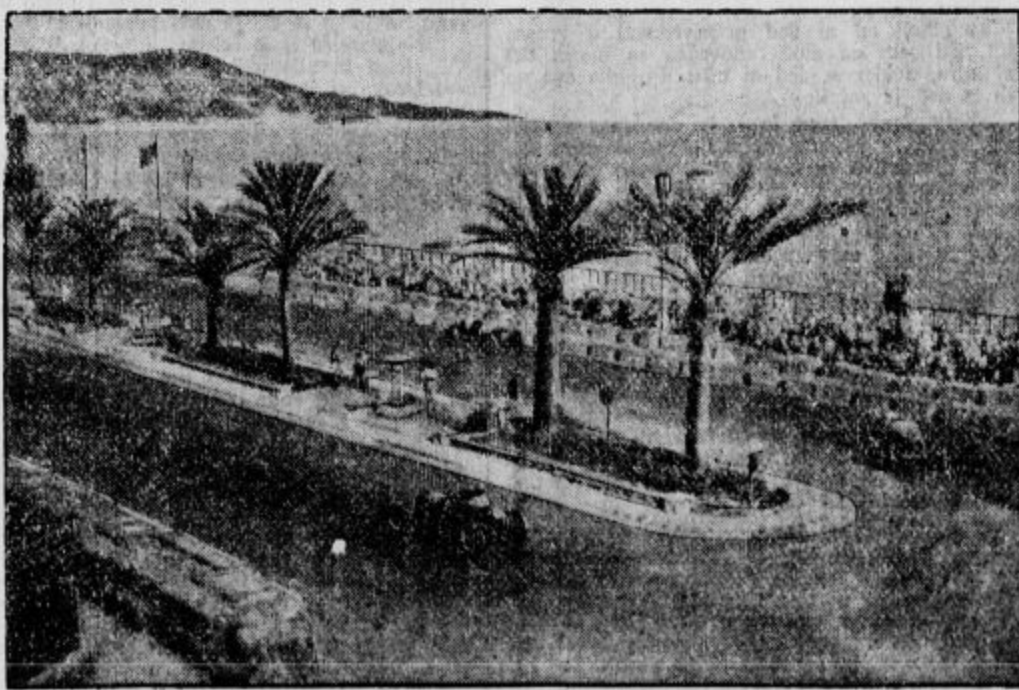
»U snasti!« Ko veriverica splezamo po vrveh in razvijamo jadra

morju plujemo, a imamo še vedno stike z domovino. Slišimo tudi več drugih postaj, tako postajo italijanskega rušilca, ki daje komandi v Taranto svojo pozicijo, postaje z grških brodov in polno italijanskih postaj vzdolž obale, ki poročajo podatke o vremenu in vetru.

Vozimo naprej, tu in tam se pokaže kak brod v daljavi. Okoli nas je samo morje. Bliža se večer. Čudovito lep je sončni zahod na odprtem morju. Zareča krogla se spočetka počasi, polagoma hitreje potaplja in riše preko lahnega valovanja morja dolgo škrlatasto progo. Molk se je razgrnil nad gladino, le rahli zagoni vetra v jadra in lahno butanje valov v ladjin bok moti večerno tišino. Škrlatna proga se umika z gladino in počasi izgine. Na slehernega človeka, ki se kdaj vozi po morju, napravi prav sončni zahod posebno lepe vtise. Za nas mornarje pa ima sončni zahod še drug, praktičen pomen. Mornarski oficir računa na podlagi tega pravilnost smeri.

Na morje je legla noč topla, jasna in prijetna. Okrog polnoči se vozimo v območju italijanskih svetilnikov v Otrantu. Zjutraj imamo na levi strani broda obise valovite albanske obale, na desni pa nizko italijansko ravnico. Otrantska vrata so široka okoli 40 morskimi milj (ena milja je 1852 m) tako, da moremo ob čistem ozračju videti obe strani, seveda ne jasno. Približujemo se črti Santa Maria di Leuca — svetilnik Fano. Pogovor nam nanese na otrantske operacije v svetovni vojski. Spominjamo se vojnih operacij najmodernejših avstrijskih lahkih križark Novarre (danes v francoskih rokah), Helgolanda in Saide, podprtih z rušilci, katere je vodil kapetan bojnega broda Horthy, poznejši admiral in sedanjji regent Madjarske; spominjamo se dalje vseh večjih vojnih operacij, ki so se kdajkoli v zgodovini vršile na tem važnem prehodu.

Ob pogovorih in delu hitro minevajo dnevi. Kalabrija — znana po bojovnih razbojnikih — ki nam je bila dolgo spremljevalka, je že ostala za nami, v daljavi opazimo obise vzdolžne obale Sicilije. Ponoči svetijo številni svetilniki, med njimi največji Passero na južnem rtu, ki je viden že v oddaljenosti 18 milj. Odtod je do Malte le še 60 milj. Doslej ves

Pogled na svetovnoznano Nizzo na franc. revijeri

MLADI SLOVENE

Nagajivka

Sonce, sonce, samo sonce,
kamor truden se ozreš.
Za sto košev ga preveč je —
pridi, pridi, zlati dež!
Uemili našega se strička,
ki je debel kakor sod
in mu s čela brez prestanka
v težkih kapljah lije pot.
»Saj se bom še skuhal,« stoka
in proseče zre v nebo,
če že zbirajo oblaki
se nad Zalostno goro.
Pa ni vetra, ni oblaka,
sonce žge, vse huje žge...
Striček naš je ves obupan,
ves dan v znoju kopije se.
Ampak dežek mora priti!
Takrat, hej, zarajal bo
striček naš, da se trebušček
mu kot žoga majal bo.

Prebrisani hrošči

Letos je bilo hroščovo leto, vendar pa hroščev ni bilo toliko kot druga leta. Zakaj ne, bi nam nemara utegnili povedati prirodoslovci, mi bomo pa raje obudili spomin na leto 1530, ko je bilo rjavih hroščev toliko, da jih toliko niso pomnili najstarejši očanci. Dekle na polju so neprestano segale po rutah in oblekah, kmetice so otresale krila, možje pa so se jezili, ko so jim hrošči pdala v kozarce. Da, to leto je bilo res smešno!

Ob Donavi je bila krasna pomlad. Sonce je bleščelo sijalo na pokrajino, drevje je cvetelo, setev je obetalo bogato žetev in travniki so zeleneli, da jih je bilo veselje pogledati. Vse bi bilo dobro, da ni nenadoma preprekel neba oblak hroščev, ki so prileteli z onstran Donave. Spustili so se čez vso pokrajino, na njive, polje, travnike in gozdove. To je bilo brenčanje in čebrenjanje ob jasnih pomladnih večerih! Od povsod so lezle rjave živalce, padale z vej na cesto in na ljudi, lezle v hiše, sobe, omare in kuhinje, kjer so se spravile nad jedila. Vsi kraji so imeli duh po hroščih in gnilobi. V nekaj dneh so bila uničena drevesa, nasadi in nasevi, kajti hrošči so požrli vse.

Kmetje so se žalostili. Nekateri so jokali, drugi molili, nekateri pa tudi kleli od obupa. Niso si vedeli pomagati.

V nekem mestu so sklicali občinsko sejo, na kateri so se posvetovali, kaj jim je storiti. Ker so občinski očetje svoje modre besede pridno zalivali z vinom, jih je kmalu obšlo svetlo navdihnenje. Sklenili so, da mora vsak mešan iti na lov za hrošči in jih naloviti toliko, kolikor je v njegovi moči, nakar jih mora prinesiti v občinsko hišo, kjer bodo hrošče sodili po pravici in resnici in jih kaznovali za pregrešna dejanja.

Rečeno — storjeno. Staro in mlado je šlo na lov. V vrelah in košarah so prinašali v občinsko hišo rjave hrošče in jih tam etresali v posode, ki so jih nalašč v ta namen postavili na mizo. Ko so bile posode polne, se je zbral sodni dvor. Od vseh strani so prišli ljudje, da bi prisostvovali tej redki sodni razpravi. Sodišče je poslovalo čisto po paragrafih. Državni tožilec je imel dolg govor, priče so bile zasllišane, sodniki so se dolgo posvetovali, nazadnje pa so modro razglasili:

»Vsi rjavi hrošči so obsojeni v smrti na grmadi!«

Takoj so poklicali rajbe, ki so znesli posode s hrošči ven iz mesta in jih stresli na kup. Ko so bile posode prazne, so prišli sodniki in ljudstvo, še enkrat je bila prebrana obsodba, nato pa so grmado zažgali. Hrošči, ki so bili še vsi omotenjeni od teme, v kateri so ležali toliko časa, so spočetka ležali čisto mirno. Ko pa jih je objel žar ognja in dim, so začeli brenčati in se premetavati — nenadoma pa so se dvignili in v velikem črnem oblaku odleteli čez polje. Mešani so začudeno gledali za njimi, sodniki pa so kar pihali od jeze, ko so videli, kako so jim za vse večne čase zagodli prebrisani rjavi hrošči.

Senene vile

Janko je star šele pet let.
Ob počitnicah ga je oče vzel s seboj na deželo.
Nekega dne sta se sprehajala po travniku.
Sredi sprehoda je Janko nenadoma pocukal očeta za rokav in ga vprašal:

»Očka, kakšna metla pa je to?«

»To ni metla, to so senene vile,« mu je pojasnil oče.

Janko se je na vso moč začudil:

»Ali tudi krave jedo z vilicami in nožem?«

Tri sestre

Popotnik, ki jo z Bleda maha v Poključke luknje pod Mrzlim studencem, mora skozi divje soteske in globeli. Dandanes mrgoli po lepo izpeljani poti hrabrovalcev in letoviščarjev, svojčas pa so te globeli poznali le pastirji, tako težko dostopne so bile. Samo tu in tam se je tmačne soteske razširilo v zaokrožene kolle. Te majhne dolinice so okrog in okrog obdane od samih visokih, divje razzoranih in nepristopnih skalnatih sten. Domačini jim pravijo vrčji, drugod po Slovenskem pa tudi vrtače. Učeni možje trdijo, da beseda vrtec oziroma vrtača pomeni toliko kakor vrtnec, da je torej nastala iz glagola vrteti se. Toda moj stari ded je vedel boljše!

Pred vojno nekoč je bilo, ka sva se z dedom odpravila na planino, kjer je bila na paši goved iz naše vasi. Tudi najina pot je peljala skozi te samotne soteske. Nekam čuden strah mi je stiskal srce, ko sem gledal te visoke in nedostopne stene, ki so naju obdajale, in če ne bi bilo deda zraven, bi gotovo zbežal nazaj.

Iz soteske sva stopila na plano. Pred nama se je odprl okrogel kotel, ki so ga zapirale ogromne, navpično odsekane, v soncu modrikasto odsevajče stene. Nikjer ni bilo videti izhoda.

»Ded, saj ne moreva dalje!« sem vzkliznil.

Ded se je nasmehnil:

»Le potolaži se! Ali vidiš tamkaj gori v skali razpoko? Tam je opek prehod.«

In res, prerinila sva se skozi skalnata vrata in po razritem koritu hudournika dospela v drug zaokroženi kotel med skalnatimi stenami. Mojim očem se je nudil nepopisen prizor. Kakor da bi stal sredi divje preraščenih razvalin starega gradu — se mi je zdelo. Svojemju navdušenju sem kriče dajal duška:

»Ded, ded! Poglejte vendar! Kakšne velikanske razvaline! Joj, kako je lepo!« sem tulil.

Ded se je nasmehnil in mi pomežiknil:

»Kakor kakšen grad, kajne?«

Kaj so časopisi pisali pred 150 leti

Brez časopisov si dandanes življenja sploh ne moremo predstavljati. Iz časopisov izvem vse, kar se po svetu zanimivega zgodi, in sicer v tako kratkem času, da je naravnost čudovito. Seveda, ko pa imamo na razpolago telefon in razne druge tehnične pripomočke, česar pred dolgimi desetletji še niso poznali. Zato ni nič čudnega, da so bili časopisi takrat še zelo revni tako po svoji zunanosti kot po svoji vsebini.

Najstarejši slovenski časopis, ki je izhajal v prvi polovici prejšnjega stoletja, se je imenoval »Novice«. V Nemčiji pa so prve časopise začeli izdajati že pred dobrimi 250. leti. Tako je n. pr. časopis, ki se je imenoval »Berliner Zeitung«, začel izhajati leta 1721, torej natanko pred 215. leti. Od začetka je izhajal samo trikrat na teden, pozneje pa vsak dan. Med tedanjimi in današnjimi časopisi je velikanska razlika. Celo novice iz najbližnje okolice so časopisi v tistih »dobrih, starih časih« mogli objaviti šele čez nekaj dni, novice iz oddaljenejših krajev pa so prišle na svetlo šele čez več tednov. Tako je n. pr. vest o Napoleonovi smrti na otoku sv. Heleni zgoraj omenjeni nemški časopis natisnil šele čez — 21 dni!

Da boste videli, kakšne stvari so v tistih časih časopisi objavljali, ponatisnemo nekaj takšnih vesti — v zabavo in pouk. Smešno se vam bo nemara zdelo vse to, a ne smete pozabiti, da se bodo bržkone tudi naši znananci smejali nam, ko jim bodo čez 100 ali 200 let slučajno prišli v roke — današnji časopisi.

Takele zanimivosti je objavljali pred 150 leti zgoraj omenjeni nemški časopis:

MASTNA JEGULJA

Petega tega meseca je vrtil tesar Rehm ujel nenavadno veliko jeguljo. Meso te jegulje je tehtalo pet funtov, glava sama pet funtov, koža sedem funtov, mast šest funtov, skupaj torej osem in šestdeset funtov. Dolga je bila jegulja sedem čevljev in dva centimetra, debela pa dvajset pet centimetrov.

Čmrli in osa

Gospod čmrli in gospa osa modro sta sklenila: »Z godbo si denar, juhejsa! bova zdaj služila.«

In sta šla: s kitaro osa, čmrli je vlek el bas.

Krasen najprej priredila sta koncert pri nas.

Ganjeni smo poslušali, ploskali brez konca, sladkega medu smo dali jima v dar dva lonca.

V krčmo potlej sta veselo godca — juhl — zavila. Tamkaj sta v kozarcu vina žalostno — utonila.

Muhe

Muhe so v neki gostilni, kjer so ravno rajali, prav dobro živele. Pile in jedle so, letale pod stropom in poslušale godce. Vsa ta dobrota jim pa še ni bila dovolj. Gredo si iskati še večjih dobrot, vsaka po svoji glavi. Prva hoče lažiti po gladkih fleh. Plesalci se privrtijo in muho zmanejo. Druga se usede na kupico vina, posrka tri kapljice, se omoči in utopi v vinu. Tretja se usede dekletu na rdeča lica. Dekle jo zgrabi, ji izpuli krila, da sirota ne more več letati in mora poginiti od glada na fleh. Četrta se usede nekemu gospodu celo v usta, ki jo ves jezen izpljune in potepta. Zalosten konec nezadovoljnosti!

TAKO SE LJUDEM GODI, KATERIM NIKOLI ZADOSTI NI.

Pri zdravniku

Zdravnik: »Ali vaš sinko vedno jeclja?«

»Mati: »Ne, ne, samo takrat, kadar govori.«

KONEC RINALDINIJA

Zloglasni razbojnik in bandit Rinaldini se je 21. maja t. l. v gradu Karpagna predal s svojo armado petih mož. Oblegalo ga je 140 papeških vojakov-oklopnikov, 40 soldatov in 120 deželnih vojakov. Ker pa vsi skupaj niso mogli ničesar doseči, je komandant zažgal grad. Rinaldini se je selil iz enega dela gradu v drugega, nazadnje pa se je le podal. Škoda, ki jo je v gradu napravil ogenj, znaša 30.000 skudijev.

BREZGLAVA UMETNOST

Visokocenjenemu in velečislnemu občinstvu vdano sporočam, da bom v Jeruzalemski ulici št. 23 pri vseh svojih čarovniških predstavah pokazal tudi »odvzete glave«. — Kdor me želi videti brez glave, naj me torej počasti s svojo navzočnostjo.

Mojster Kestner, čudodelec in roko-hitrec.

NAVDUŠENI PLOSKARJI

V Parizu, kjer je ploskanje v cerkvi prepovedano, zdaj dajejo ljudje duška svojem zadovoljstvu ob dobri igri orgel, godbenikov itd. s pritrjevalnim krehanjem.

KUHARICA V PEČI

Gospodična Rogger iz Baltimore-a, sestra znane nezgorljivega Španca, nastopa v Hamburgu in drugod z dozdaj nepoznano žensko umetnostjo. Tako se med drugim zapre v gorečo peč, razgreto do 120 stopinj, a kokišjim bedrom in jaci v rokah. V peči ostane, dokler ni bedro pečeno in jajca trdo kuhana. Sama pa seveda ostane živa in nič opečena.

Pesmi sladki glas

Slajše reči na svetu ne vem, kakor je lepa pesem. Milo mači poje, ki ziblje dele svoje; med pesmijo dele mehko zaspi. S petimi si otroci kratak čas delajo, kadar veselo procesijo peljajo; ne vejo za revščino tega sveta. Dobre volje si kmetič žvižga in poje; orač na polju, kosec na travniku. V pesmih ne čuti težavnega dela. Drepva si rokodelce med svojim orodjem, in delo mu teče izpod rok gladko, kakor vesela pesem iz srca.

A. M. Slomšek.

Če bi v resnici storili, kar govorimo...

Na to zabavno risarsko nalogo je Kotičkov striček prejel takšen kup zanimivih risb, da jih bo moral objavljati več kot pol leta, če bo hotel objaviti vse.

»Pošteno si je nabrusila jezika«

Danes objavljamo samo eno risbo, ki jo je spretno napravil Avguštin Bešter, učenec V. razr. v Marjanišču v Ljubljani. Prihodnje nedeljo bomo objavili kar tri takšne risbe.

Otroku

Saj dete ti si moje,
prijazno me poglej,
le nagni k meni glavo,
mi ljubko se nasmej.

Ceprav si še tak majhno,
že dobro me poznaš:
veselo »mama, mama!«
ves božji dan čebjaš.

Boš le ljubilo vedno
tako me kot doslej?
Prav tiho, tiho srcu
drhtečemu povej...

E. Kolman, Radovljica.

Uganki

Prav kratak sem krojač,
ves bos sem in brez nloč,
dve škariji imam,
hudo vščetič znam.
Do vodi rad veslam,
se zadensko peljam,
globoko skrijem se,
če hoče vsačiti me.
Se srotej pa vlovim,
na mizo prismočim,
rdečo kožo 'mam,
tak me je tega sram!
Belé oči dobim,
veš li, kak se velim?

(Rak.)

Nisem rogata živina,
pa roge le molim!
Daleč počasno pridem,
hiše ne zapuštim.
Za posne dni dajem jedi,
jedi brez vseh kosti.
Kako se mi veli?

(Polž.)

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi Kotičkov striček! — Čudno se mi zdi, da so ravno moja pisma tako nesrečna, da vedno zgrešijo pot in potujejo v Tvoj koš, namesto v kotiček. Ko bi človek tisti Tvoj koš mogel ugrabiti! Pa vem, da je to izključno, ker ga imaš gotovo tako priklenjenega v kotu, da ga še premakniti ne bi mogel. Ze četrti Ti pišem in še ne vem, če me boš sprejel med svoje kotičkarje. Prosim, vsaj zdaj me usliši, dokler sem še doma na počitnicah. Doma sem v Križah pri Tržiču. Vem, da si že povohal to lepo gorenjsko faro. Hodim v šolo v škofove zavode v St. Vidu nad Ljubljano. Zdaj sem v tretjem razredu.

Letos Te povabim na žegnanje, ki bo drugo nedeljo. Na bobe vem, da boš prišel. Takrat bomo rezali same kranjske pesmi.

Lepo Te pozdravlja Evgen Jazbec, dijak III. razr. v Zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano.

Dragi Evgen! — Ko sem bral črno na belem, da mi pišeš, že četrto pismo, sem se najprej bridko razjokal, potem se pa grozansko razjezil na samega sebe. Vzel sem v roke slammato bilko in se z njo pošteno našeškal za kazen, ker sem bil tako krut proti Tebi. Tako hudo sem se našeškal, da sem se zdaj ves črn — pa ne zaradi udarcev, nego zaradi črne obleke, ko jo nosim že leto in dan. Ko je bilo tako pravici zadoščeno, sem sedel za mizo, pomočil pero v črnilo in začel tipkati na pisalni stroj tale odgovor s takšno naglico in vnemo, da se je vse kadilo, dobesečno kadilo, kajti ni vrli pisalni stroj že pol leta videl krtače in brisače in je zategadelj na njem prahu toliko, da bi ga lahko prodajal, če bi ga kdo kupil.

Na žegnanje me vabiš in na bobe. To je jako lepo od Tebe. Bobe jaz namreč na vso moč in še malo obratim, ampak samo takšne bobe — na uho Ti bodi povedano — v katerih je kaj prida jajčkov in masla. Zategadelj Te vljudno prosim, pošlji mi najprej nekaj bobov na ogled, da bom videl, če so takšni, kot si jih jaz želim: veliki kot klubok, rumeni kot cekini, sladki kot med in zapeljivo dišeči kot vijolice. Če mi bodo ugajali, jo bom kar koj primahal na žegnanje in bom pojedel bobov, kolikor jih bo velečislani moj trebušček blagovolil sprejeti vase. Hoja hej, to bo imenitno!

Kar se pa »kranjskih« pesmi tiče, ki jih boste baje »rezali«, bi si dovolil skromno pripomniti, da bi bilo meni stokrat bolj všeč, da bi mi kranjske pesmi — peli, rezali pa raje ocvrte piške ali torte. Poskrbi, da bo tako, pa se bova na žegnanju prav gotovo videla, če Bog da in sreča junaska.

Na svidenje torej! — Kotičkov striček.

bela gospa v pajčolanu, tkanem s srebrnimi lilijami. Smehljajoč je nagovorila prestrašena dekleta:

»Ne prestrašite se! Sem bela gospa Lilija. Ker ste utrgale lilije, ki sem jih zasadila ob prvem pomladnem sončnem žarku, hočem izpolniti vaše želje. Samo pametne bodite in si ne želite kaj takega, kar bi vam prineslo nesrečo.«

Sicer so bile sestre res samo uboge pastirice, toda zato ni manj ničemerne. Se v mar niso vzele vilin navet, marveč je vsaka izrekla svojo najtišjo željo, ki jo je že dolge noči presanjala.

Najstarejša si je želela:

»Radi bi bila najbogatejša Gorenjka.«

Druga si je želela:

»Najlepša naj bi bila med najlepšimi Gorenjkami.«

Najmlajša si je želela:

»Na vsem Gorenjskem naj bi ne bilo dekleta, ki bi imela lepše obleke od mene.«

Vila se je razžalostila, ko je slišala njihove želje. Pokarala jih je:

»Nes pametne so bile vaše želje! Poštenost, pridnost in zadovoljnost bi si morale želeli, da bi bile srečne. Toda, kar sem obljubila, sem obljubila. Vaše želje bom izpolnila. Pozabiti pa ne smete: samo tako dolgo boste uživale moje darove, dokler bodo lilije cvetele. Zato jim morate vsako jutro prilivati sveže vode. Če kdaj pozabite to storiti, bodo lilije zvezele in v mojih darov ne bo več.«

Grozeče je dvignila roko in jim zažugala: »Pa zite, da vam moji darovi ne prinese nesreče! In je izginila za skalnato steno, kakor bi se vdrla v zemljo.

Preteklo je skoraj teden dni a o vili in njenih darovih še zmeraj ni bilo ne duha ne sluha. Skoro so že obupale in mislile, da so zgolj sanjale. Sedmega dne pa je šla najstarejša v gozd po drage. Ko je utrjena sedla pod neko drevo, je zagledala pred seboj močička, ki je nosil pod pazduho precejšnje skrinjico. Poklonil se je in dejal:

»Sem palček Majski cvet in služabnik dobre vile Lilije. Pošlji ti svoj dar!« In je izginil.

Dekle je odprlo skrinjico in skoro oslepil jo je blesek kovin, ki jih je bila skrinjica polna. Odnese jo je domov in vesela ni bilo ne konca ne kraja.

V planinah nima denar nobene veljave. Zato so sklenili, da odpotujejo s svojim zakladom v Ljubljano. Dolga je bila pot v tistih časih, ko še ni bilo železnice, toda gorjanci krepko stopajo in v treh dneh so bili že v Ljubljani. Kupili so sredi mesta najlepšo palačo.

Ko se je drugo jutro najmlajša hči zbudila in odprla omaro za obleke, se ji je zablščala nasproti prekrasna obleka iz modre vose, pretkane z zlatimi lilijami. Tudi tej mladenki je vila izpolnila željo. Vsak dan je našla v omari novo, še lepšo obleko.

Druga sestra po starosti pa je v vsakim dnem postajala lepša, tako, da je vsak strel, kdor jo je videl. Marsikdo je dejal: »Najlepša je v deželi!«

Zadovoljno so živele vsi skupaj in si privoščili vse, kar jim je nudilo življenje. Skrinjica se ni nikoli hotela izprazniti. Zvečer je bila prazna, zjutraj se je napolnila. Zato so vedno bolj razsipali z denarjem. Toda sestre nikoli niso pozabile zjutraj zaliti svojih lilij.

Glas o njihovem bogastvu se je raznesel daleč naokoli. Prihajali so snubci z vseh vetrov sveta, toda ošabne sestre so jih ošabno zavračale. Prenizki so bili zanje.

Tedaj so prihajali iz sončne Španije trije bratje grofovskega rodu. Nekdanje pastirice so bile kajpak vesele, da jih hočejo za žene tako visokorodni plemiči, in niso dolgo odlašale z odgovorom. Ze čez teden dni so odšle z njimi v njihovo daljino domovino. V Ljubljani je ostal samo oče, ki so mu pustile denarja dovolj, da je lahko brezskrbno živel do konca svojega življenja.

Tako so kot »gospice grofice« nekaj let prav zadovoljno živele sredi sijaja in krasote španskega dvora. Nekega dne pa so bili vsi trije bratje s svojimi ženami povabljeni na pojedino k sosednemu graščaku. Sestre bi morale na vse zgodaj vstati, toda navdale so se bile lenarjenja in so zaspale. Zato so se morale na vso naglico obleči in tako so pozabile zaliti svoje lilije.

(Konec prihodnjajč.)

Družina

Kakor se šteje nepotrebnih plemenitost, tako uboštvo v vsaki rasi.
(A. M. Stanič)

Tedaj sva razumeli druga drugo

Bilo je leta 1917 v Romuniji. V majhni celici poleg očičevalnice zoper uši sem se oblekla v beli kužni plašč. V zapetju in na čenkljih sem se morala tesno spodvezati in avbico močno potegniti na čelo in sence. Mrčes, ki sem ga morala prepoditi z drugih oseb, bi me z enim samim ugrizom že okužil.

»No, pojdi, Moruška!« Skozi tenko leseno steno je bil slišati moški glas, ki se je trudil, da bi ne bil tako hrupav. Smehljaje se sem odšla tjakaj in si natekla gumijaste rokavice. Že deset minut se je mučil moj tovariš, da bi pomiril mlado romunsko ženo, ki so jo bili privedli radi ugriza stenskega psa v bukarški Pasteurjev zavod, a prej bi jo morali pri nos očiščiti.

V ozračju, ki je bilo do dna prepojeno z li-zolom, je moj tovariš ves obupan stal pred kupčkom nesreče v kotu za banjo. Rodosno sem mu pomežiknila. On je skomizgal z rameni: »Ko bi le tolače ne imel grizel!« je dejal. Ves moj besedni zaklad romunščine je bil že uporabljen, a ženska je ječala. Moj tovariš je bil ko oče tem revežem. Nekdo nas je bil sredi noči spravil na nove, ker je nek Romunček dobil davico.

Pisani kupček nesreče v kotu ni, kakor je bilo videti, prav nič razumel, zakaj mu nekdo v tej težki uri v slabi romunščini kvasi o mamaligi, okusni romunski jedi, in o papirki, ki da je v jesitni tako izvrstna. Ker strmel je nekam v dajo.

Poslala sem tovariša po drugačnem »pomirjevalnem sredstvu«. Ko sem ženi položila roko na ramo in ji smehljaje se namignila proti banji, se je še globlje sklonila in se kar skrila v umazano, pisano ruho, in čepela dalje na petah ko preplašena kokoška. Tovariš mi je prinesel, česar sem ga prosila in je odšel spet ven, da bi na pragu počakal, kaj bom dosegla.

Ženi sem pomnila tablico čokolade — neizmerno sladkosti za te ljudi. Strah in poželjenje sta se zalesketala v črnih očeh. A začela je in se obrnila proč, da bi ne videla več te sladke

vabe. Le kaj ji je? Iz čenklja na nogi, ki je bila slabo obvezana, je curčila kri. Ali se ne bi rajši veselila, da ji hočemo pomagati? — Tedaj sem poskusila s poslednjim sredstvom zvitega tovariša. Prižgala sem cigareto in ji jo pomohila. Svezla dišava se je jedko zagrizla v soparno ozračje lazareta. O, ta božja travica, ki nas tu zanj prosjačijo že štiriletni otroci! Ko kača je šinila ozka, nava roka iz ruhe in mi izpulila cigareto iz roke. Strastno, po vseh pravilih, je puhala ženo in globoko vdihavala dim v pljuča.

Kako mi je bila luja — tako po živalsko je bila zaverovana v ta tenki užitek! Obe sva si bili sovražnici, sovražnici tudi po krvi in duši.

Iznenada — kaj je bilo to? Tenok, cvilec glasek izpod ruhe! Zalučala je cigareto proč. Z grozo v očeh in odprti usti se je sklonila daleč naprej, a cviljenje je bilo zmeraj glasnejše.

Odločno sem izegnila roko in ji vzela ruho proč. Zagledala sem otročiča, ki ga je imela skrbno privezanega krog pasu in ki me je s svojimi črnimi, jagodovimi očesi neobgljeno gledal izpod njenih grudí.

»Ah, zdaj je razumeli!« sem rešla na glas in sem bila tako vesela, da sem to odkrila. Radi mojega vzklila je pogledala kvišku. Pokleknila sem poleg nje, začela sem božati malo glavo, ki je bila ko krivov kožušek in šepetala sem otročičku vsa nežna imena, kar sem jih znala.

Zvok teh nežnih imen je za hip prodl skozi vse zapreke odtušnosti. Miti se je skoraj nasmehnila. »Ne vzeti proč, ne, ne bom ti ga vzela,« sem ji obljubljala in z obema rokama pritisnila otrokovo glavo k njenim prsim.

Globoko je zavzdihnila. Nato je vstala. Z veliko in svobodno kretnjo si je odvzela dragoceni sveženj in mi ga izročila v roke. In druga drugi sva se nasmehnila, se skoraj dotaknili s čelom spriču tega najbolj kraljevskega darila za vsakršno žensko na svetu. (Drygalski.)

Modne novosti

Prav tam v velikem svetu nosijo boje prav velikanske, večkrat prešite klobuke, prava pravcata kolesa za na glavo, ki so še okrašena s perjem in cvetjem. — Čeprav je vroče, nosijo moderne ženske rokavice iz usnja, ki so podložene s svilo. — Za nakit so moderne veržice iz ločja, kroglice iz ločja in podobno, kar je menda primerno lahkim oblekam. — Čevlji so zunaj bolj široke oblikne in so iz irhovine in svile, luknjice pa obdane s steklom. — Modne bluze so prav masčkene, kratke, ozke in so iz lafja. — Cipkasti blagovi in cipe vse vrste imajo poglavito besedo za telovnike, šapotiže, ovratnike. Zlasti krog vratu so cipe prav na gosto nabrane. — Bel pik je v modli jopice iz belega pikeja so ko nekdane nočne jopice naših babic. No-sijo jih pa k platnatim in krepastim oblekam. Prisoja pa taka jopica sleherni ženski, dasi se naglo umaže. — Na pokrivalih so za okras peresa, tiči in rože. Spet je prišla ta navada v modo, da imajo ženske kar magične ptice, golobe, lastovke — na pokrivalih.

Ali ni na pr. neravnost smečna čepica, ki se na njej z razprostrtimi krili šopiri kar cel golob? — Za okras so šopi rož — tulpe, šmarnice, vijolice. Navvrsna je jopica na tretji obleki, ki je iz pikeja k temni obleki.)

Bele kostime krasijo kamelije, krizanteme, marjete.

(Na sliki je troje pripravnih oblek, tudi za na pot, za vsak dan ali za lepote prilike. Navvrsna je jopica na tretji obleki, ki je iz pikeja k temni obleki.)

Stanovanja v poletju

V mestu občutimo le slabe strani poletja. Zidovje hiš izžareva vročino in skozi okna prihaja prah v sobe in skoduje blazinastemu pohištvu. Da ima gospodinja v vročih dneh čim manj dela, je treba vsakdanje delo čim bolj preprosto urediti. — Zastore, ki so iz debelih snovi, je treba nadomestiti s stari ali cenjenimi zastori iz lahkega blaga. Zametaste stole je treba pregrniti s pralno prevlakco. Tudi težki namizni prtji in preproge morajo proč. Vse take in podobne spremembe dosti olajšajo gospodinjska dela. Sobe so lahko hladne, če pazimo na to, da okna o pravem času zapremo in odpremo, če spustimo zastore ali zapremo nočnice.

Kako se oblečemo v vročih dneh

Ženskam na to vprašanje ni težko odgovoriti. Blagovni so zmeraj bolj zračni, zmeraj bolj lahki. V oblekah iz teh modernih blagov je pač lahko bojevati se z vročino. Vendar je tudi za lahke ženske obleke nekaj skrbi. Če se na pr. oblečeš v prozorno blago, moraš kaj pomisliti na spodnje oblačilo. Tudi spodnje oblačilo je večinoma iz tako tankega blaga, da se tudi skozi to oblačilo vidi. In malo žensk se zaveda, kako so »pro-zorne« v vročih dneh.

Druga zadeva je, ali bi bilo za vroče dni pri-pravno platneno spodnje oblačilo, ozir. perilo ali pa iz batista ali pletenine (trikója). Platneno perilo je najbolj hladno, triko pa najbolj popije znoj. Kadar greš na hribe, imej pleteno perilo, ker vpija pot in se človek ne prehladi, ko pride v mrzlo ozračje. Sei je jako velika zmotna, če kdo misli, da se poleti ne more prehladiti. Prav na-sprotno je res. In vsi znameniti športniki se kaj potem, ko se nehajo uriti, preoblečejo v volnena oblačila, čeprav so dnevi vroči. V vročini pol kaj naglo izgine in prav radi te nagle spremembe se more človek prehladiti. Za na hribe in vse izlele moramo torej vzeti volnena oblačila s seboj, sei se celo domačini iz južnih krajev zavajajo do vratu v toplo obleko, čim začno po naporni hoji počivati.

Obleko daš v kovčeg...

Pripravi si dve lepenki v velikosti kovčega-vih platin. Skozi obe lepenki napravi luknje in pretakni jih z vrvice, ki je mora biti veliko. Na spodnjo platnico polagaj obleke, lepo zložene.

LAHKE SVILE **Souvan** MANUFATURA

Kier so pregrajene, dej notri kak robec, nogavico in podobno, da se gube ne bodo poznale, ozir. da gube ne bodo trde. Ko so obleke zložene, položi vrhno platnico (ko mapo) in preveži z vr-vico, po dolgem in počez. Tako imaš mapo z oblekami, ki je lepo v kovčegu kot zavoj zase. — To je jako pripravno, prvič: da se obleke ne zmečkajo in ne umažejo, drugič: da moreš kako drugo stvar, tudi na dnu kovčega, hitro najti, ker ti ni treba premetavati oblek.

K u h a

Pražene češnje

Zvrkljati moraš 3 decilitre moke s 3 del do-brega, belega vina. V to testo pomakaš češnje brez pecljev in jih pražiš v razbeljeni masli (ali presnem maslu). Pražene češnje daješ v segreto skledo in jih dobro posladkaš po vrhu.

Cmoki iz marelic (ali češenj)

Vzameš pol litra mleka in pol litra moke in to mešaš na ognju, da se zgosti, in primešaš 1 dkg pralnega masla. Ko je gošča ohlajena, do-daš dvoje, že prej zvrkljanih jajec. Potem daješ zmeraj po 1 žlico testa na desko, ki je potresena z moko, polagaj na ta kos testa po 1 marelico (ali češnjo) Krpo testa na vseh koncih dobro polajči in daješ cmoke v vrelo, slano vodo, kjer noi se po malem kuhajo 6 do 7 minut. Ko so ku-hani in odcejeni, jih zabelimo z droblinami na presnem maslu in jih močno potresemo s slad-korjem.

Tajnosli iz kuhinje

Mleko se ti ne prismoči, če dobišeno posodo, preden daš mleko vanjo, poplakneš z mrzlo vodo. Cvetaja, ohrovt in zelje ne bodo imeli gren-kega okusa, če odliješ takoj prvo vodo, ko vprav hoče zavreči.

Krompir se ti ne razpoči, če daš v vodo malo soli.

Jabolki ti ni treba lupiti; preden jih razrežeš, jih daj v vrelo vodo — le za 1 minuto! — Nato moreš lupino kar vleči z jabolki.

Klobase se ne bodo razpočile, če jih, preden jih daš kuhati, oprežno prebodeš z vilicami.

Stare žemlje daš v pečico, in so spel ko sveže.

NAŠ DELAVEC

Kakšne zbornice hočemo?

Liberalizem je vtisnil oster pečat na naš dobi. Stanove je pričel razbijati in delati med deloje-malci in delodajalci globoke prepaše, čez katere so začeli šele zadnji čas graditi mostove. Marksi-zem je prevzel liberalno dediščino. Hotel je po-stati delavski predstavnik, dobiti nad njim mono-pol in ga popolnoma privezati nase. Na drugi stra-ni je skušal tudi liberalizem, oziroma brezsrčni in brezbojni kapitalizem, dobiti monopol nad podjet-niškim slojem in iztrgati iz are podjetnikov vsak čut za delavca. Oba bregova sta dobila svoj od-raz tudi v državni zakonodaji. Zakon o zaščiti de-lavcev je pri nas po avstrijskem marksističnem kopitu — po vojni so krjili na Dunaju socialno zakonodajo marksisti — postavil delavske zbor-nice kot »razredna predstavništva delavcev in na-meščencev«. Temu se ni čuditi, če vemo, da je bil takrat minister za socialno politiko zastopnik li-beralne in »kapitalistične stranke. Na drugi stra-ni smo dobili razredna predstavništva delodajalcev v obliki zbornice za trgovino, obrt in industrijo. — Prav po željah liberalizma in marksizma.

Krščansko strokovno gibanje vidi v poklicnem in stanovskem solidarizmu rešitev iz sedanje sti-ske. V kateri koli gospodarski stroki se morejo zadovoljivo urediti življenjska vprašanja le, če ob-stoja neposreden stik obeh strani, če delodajalci in delojemalci sodelujejo in izmenjujejo tako svoje misli in nazore. Zato krščanski strokovničarji od-klanjamo načelno razredne zbornice. Te ne priva-jajo delavcev in podjetnikov k sodelovanju ter izmenjavi misli, ampak jih drže ločene, če medse-bojnih razlik celo ne stopnjujejo. Občestvo in pa-ritetno načelo mora biti izvedeno tudi v gospo-darsko-socialnih zbornicah. — Ideal je paritetna zbornica. V tem oziru stoji krščansko strokovno gibanje v ostrem nasprotju z marksizmom, ki dela na večanju nasprotij in zato načelno zahteva tudi le razredne zbornice, odklanja pa paritetne. Ne bo odveč, če pripomnimo, da po nemški mark-sistične strokovne organizacije proti koncu uma-knile svoje načelno stališče in so sprejele naziranje krščanskih strokovnih organizacij v tem vprašanju.

Poklicne paritetne zbornice, sestavljene iz delodajalcev ter delojemalcev, ne bi imele le na-mena služiti gospodarski politiki, temveč bi dajale delavstvu tudi stvaren vpogled v gospodarsko področje. Jasno sliko o stanju gospodarstva po-

trebujejo strokovne organizacije, da morejo zav-zeti vedno pravilno stališče ter iti zlato srednjo pot med potrebami gospodarstva ter prevelikimi zahtevami po izboljšanju položaja. Razumljivo je, da so se in se še delodajalci upirajo zahtevam krščanskega strokovnega gibanja iz strahu pred kontrolo delavcev. Zanje so merodajni pri tem ozkosrčni zasebnogospodarski in ne narodnogospo-darski interesi.

Delodajalci resnično potrebujejo še v veliki meri praktičnega razumevanja za sodelovanje z delavci in nameščenci. Pozabiti morajo, da gospo-darstvo ni samo njihova zadeva, ampak da je tudi stvar delavcev in nameščencev kakor tudi kupcev. Ko bodo duhovno pripravljeni na sodelovanje in bodo svoje interese podredili koristim celote, bo mogoče v gospodarstvu tudi z zakoni izvesti sa-moupravno organizacijo, temelječo na delavcih in podjetnikih.

Dokler bojo podjetniški trmoglavci in poznali samo svoje koristi, bodo naravnost napeljevali vo-do na razrednobojni mlin marksistov in ne bodo mogli od delavcev zahtevati, da gledajo ti v njih podjetnike po bojni volji. Za mirno sožitje in spo-štovanje je treba medsebojnega razumevanja. —

Pri nas se je pokazalo, da hočemo hoditi nova pota pri prvem osnutku zakona o kmetijskih zbor-nicah, ki bi imele biti po tem osnutku poklicna ustanova zemljiških posestnikov in kmetijskih de-lavcev. Stvari gotovo ni v korist, če je drugi osnu-tek spremenil prvotno linijo. Ni pa izključeno, da se prizadeti činitelji še povrnejo k izpeljavi prave ideje. Strokovna zveza poljedelskega delavstva kot krščanska organizacija zahteva paritetno se-stavo zbornice. Marksisti so kot vodje delavskih zbornic odklonili zamisel poklicne zbornice. V ko-rist delavstva bi bilo, da bi spremenili svoje si-cer načelno stališče in sledili nemškim sodrugom. Življenje gre večkrat preko nestvarnih načel.

Kot krščanski strokovničarji bi želeli, da bi šel razvoj pravo pot in bi dobili paritetno poklic-ne zbornice tudi za ostale poklice. Dotlej pa se bomo zadovoljili z obstojem delavskih zbornic, od katerih pa bi želeli, naj bi v praktičnih zadevah opozorile delodajalske zbornice na potrebo sode-lovanja, kar bi mnogokrat prihranilo mnogo ne-potrebne razburjenja in nesporazumov.

Duhovnik in delavec

Vsi tisti, ki hočejo odtrgati delavstvo vplivu Cerkve in njenih služabnikov, so edini v poudar-janju, da se Cerkev in posebej še duhovščina ne brigata za delavstvo, da nimata zanj smisla in da še nikdar zanj ništa nič naredila. Seveda to prepe-relo besedičenje ne vleče, vendar je pa le dobro-došlo veem razredno-bojnim elementom, ki jim je Cerkev le zaveznica kapitala.

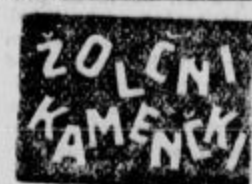
Zato je prav, če si zadevo ogledamo s povsem praktične strani, ker gotovo zasluži osvetlitev. Če vzamemo stvar na splošno, mora biti vsak duhov-nik dober pastir svojim vernikom, mora biti njih učenik in tolažnik. Med delavstvom je živel in še živi vse polno duhovnikov, ki se za delavski po-ložaj živo zanimajo in jih bolijo obupne alabe raz-mere. Vendar imamo pa še posebno močne pri-mere, ki so stali in še stoji delavstvu pred očmi kot močna luč v temi.

Ni treba navajati daljnih primerov škofa Ket-telerja in rimskih papežev, ki so zastavili svojo močno besedo za delavstvo in za rešitev socialnega vprašanja v programatičnem in praktičnem smislu. Saj imamo doma na Slovenskem dovolj svetle zgle-de. Duhovnik dr. Krek je bil tisti, ki je zasedal pri nas in izvedel idejo delavske krščan. organizacije. On je postavil temelje vsej zgradbi, ki jo danes ima krščansko delavstvo v obliki svojih organizacij. Dr. Krek je bil tisti, ki je potegnil mladega pre-dniškega delavca Gostinčarja Jožeta iz marksi-stičnih vrst in ga vzgojil za delavskega in ljudskega parlamentarca. Duhovnik v dr. Krekovi osebi je dal delavski strokovni organizaciji tisto tradicijo, od katere še danes živi. Poleg dr. Kreka so de-lovali med delavstvom: dr. Janežič Ivan (Delavsko stavbno društvo), prelat Rozman in Luka Smolni-ka (Katoliško društvo za delavce), dr. Žitnik, prošt Andrej Kalan, kanonik Sušnik, dr. Ušeničnik A. Poleg teh orednjih delavcev je bila pa še cela vrsta duhovnikov, ki so po posameznih krajih po dr. Krekovem zgledu zbiral delavstvo v raznovr-stnih organizacijah. Ni odveč, če rečemo, da je slo-nela glavna peza dela ravno na duhovnikih, če iz-vzamemo takrat maloštevilne inteligente, od ka-terih je bil n. pr. dr. Zajec Ivan predsednik, Remec Bogomil pa blaginjak strokovne zveze.

Po vojni je bila vsa delavska organizacija na tleh. In zopet je duhovnik tisti, ki jo je dvignil. Kaplan Komlanec Anton je prevzel organiziranje strokovne organizacije. Bil je njen idejni vodja ter strokovni tajnik. Svojega dela ni omejl le na Slo-venijo, temveč je potoval tudi po Bosni ter Hrvat-ski ter povsod budil delavstvo. Le počasi se mu je posrečilo pridobiti za organizacijo nekaj sode-lavcev iz vrst ročnega in duševnega delavstva — po večini iz vrst Orla. V kratkem času je zavzela vsled njegovega truda organizacija razmah in naj-višjo številko članstva (22.500!). To je bil sad dela duhovnika-idealista, ki se je žrtvoval za delavstvo in pri tem popolnoma pozabil na se. — Ko se je pokazala potreba po delavski mladinski organiza-ciji, je bil zopet duhovnik v službi delavstva. Podjetni Kordin Anton je bil idejni in dejanski vodja Krekove mladine, v kateri je deloval za njim kasneje bogoslov. prof. dr. Snoj Andrej, za tem pa p. Ačko France.

Poleg teh je nepregledna vrsta kaplanov, ki so-delujejo oziroma so sodelovali kot duhovni učitelji in avetovanci pri krajevnih delavskih društvih. Od teh naj omenimo le najbolj znanega bivšega tržiškega kaplana Zakrajška Viktorja, ki ga je tržiško delavstvo tako zelo ljubilo in pa Demšarja Viktorja iz Škofje Loke.

Po dejanjih sodite! Če sodimo po dejanjih te-daj moremo slovenski delavci in nameščenci gle-dati v duhovnika le svetel lik in moremo biti du-hovniku le hvaležni za njegovo pomoč. Če smo de-loma nezaupljivi nasproti raznim svetnim inteli-gentom, je to mogoče opravičiti O duhovniku pa vemo, da pri nas ne išče ne slave, ne bogastva, ker je njegovo delo služba Bogu in ljudstvu.

Brezplačno

pošljemo interesantno bro-suro o uspešnem zdrav-ljenju žolčnih kamnov.

Apoteka Sv Ivana, Zagreb, Kaptol 17.

R a z n o

Zakaj so lahko stavke? Odkar je nastopila v državi vlada dr. Stojadinović-Korošec so se pri-čela živahna mezdna in stavkovna gibanja. To je znak zboljšanja razmer, ki je nastopilo za režimi JNS ter Jevtića. Poročilo inspekcije dela nam to nazorno kaže. Z nastopom diktatorskih re-žimov je pričelo število stavk rapidno padati. Do-čim je bilo leta 1928 44 stavk, jih je bilo nasled-nje leto le 13, l. 1930 16, l. 1931 pa samo 5, na-slednje leto pa 7. Žalibog niso na razpolago šte-vilke tudi za leta 1933, 1934 in delno za leto 1935, ko je bilo v delavskih krajih popolno zatišje. — Pod bivšimi režimi delavstvo se dihati ni upalo. Danes pa hodijo med ljudi hujšaški agitatorji in pripovedujejo, da hočejo svobodo, ko jim je nihče ne krati in to isti ljudje, ki so ob času pritiska klonili glave in šli na volišče, ker je bilo tako bolj varno! Delavci in nameščenci: Po dejanjih sodite! Marksistične agitatorje, ki se jim hoče rdečega terorja in diktature, pa kar na kratko odpravite.

Naš državni aparat. Po uradnih podatkih pre-jema od države premije 23 ministrov in banov, 57.700 uradnikov, 16.000 uradniških pripravnikov, 34.900 zvanikov, 10.850 služiteljev, 10.535 čast-nikov, 39.000 polčastnikov in orožnikov ter 39.070 ostalih uslužbencev. Upokojevcem imamo 64.226. Na pokojnina izplačuje država upokojevcem 735-milijonov, njihovim sirotam pa preko 300 milio-nov, za pokojnine torej skupno skoro milijardo dve sto tisoč dinarjev.

Letošnja mednarodna delovna konferenca je deloma usvojila načelo 40-urnega delovnega ted-nika. Sprejela je konvencijo o plačnem letnem dopustu, ki se nanaša na industrijska in stavbna podjetja, promet, rudarstvo, trgovino, urade, ho-tele in na ustanove za zdravljenje. Minimalni do-pust se določa na 6 dni po nepretrgani enoletni službi. Mednarodni delovni urad je dobil nalog po-pručiti, če je mogoče dopust uveljaviti tudi v gospodinjstvu, pri hišni industriji ter poljedelskih delavcih. — Razen tega so bile sprejete resolu-cije, ki se nanašajo na domače delavstvo v kolo-nijah, o sklicanju mednarodne gospodarske kon-ferenca, o prehrani delavstva, o tekstilni inu-striji itd.

Naše časopise. »Bodočnost«, št. 6. prinaša zelo aktualne članke. Uvodnik razlaga stališče društva združenih nameščencev do delavske zbor-nice in zavarovanja. Članek »Vrzel« podčrtuje po-trebo delodajalske organizacije, ki bi delala do-sledno po načelih papeških okrožnic za organi-ziranje gospodarstva na novih krščanskih stanov-skih vzajemnih temeljih. »Beseda o minimalnih plačah« poudarja pomen zakona o minimalnih mezdah. Ostali članki so posvečeni vprašanju or-ganizov, delavskega in nameščenskega zavarova-nja. Obsežen je vestnik društva združenih name-ščencev.

»Delavska fronta« v vsaki številki daje de-lavstvu vse tisto, kar delavci potrebujejo. Poroča o tedenskih splošnih dogodkih in odreja stališče do nasprotnih gibanj, predvsem do marksizma. V listu priobčujeta svoje objave strokovnih organi-zacij krščanskih delavcev. »Zveza združenih de-lavcev« ter Strokovna zveza poljedelskega delav-stva. Po celotnem duhu je »Delavska fronta« vred-na naslednica »Naše moči«, ki je izhajala do leta 1920, kot glasilo krščanskega delavstva, v kate-rem je napisal dr. J. E. Krek toliko lepih član-kov.

Hrvatska »Socialna Pravda«, glasilo hrvatske krščanske strokovne organizacije vrši ob skromnih sredstvih med hrvatskim delavstvom iste naloge kot pri nas mariborska »Del. fronta«. Bori se za uveljavljanje krščanskih principov ter proti kapi-talizmu in marksizmu. Zanimivi so njeni letošnji članki: Socializem in komunizem, Komunistična prakcija, Divjanja u Španiji, Kapitalističke me-tode rada u sovjetskoj Rusiji in Kogres komu-nističkih stipendista u Beogradu, ki pod narodnim pregovorom: »Trla baba lan, da joj prodie dan, ali za par stotina hiljada dinara na dan«, obrav-nava potek letošnjega kongresa delavskih zbor-nic, ki je izvenel kot so hoteli rdeči sodrugi in katerega prireditev je veljala (po navedbi »Stare Pravde«) 300 do 400 tisoč dinarjev.

Pošljite naročnino!

Naš domači zdravnik

J. S. — K. Čezmerno potenje kot posledica pretelega revmatizma nadleguje priletno soprogo že štiri leta? Ta sitnost je navadna in kar značilna za revmatizem, hripi in še katere druge kužne bolezni. Drugih epizodnih in živčnih bolezni z nadležnim potenjem tukaj ne upoštevam. V vašem primeru treba upoštevati še oteževalno okolnost, da se je neobglenki v tem času zvišala teža za polnih 20 kg! Zamaščenost sama je huda nadlega za mlajšemu človeku, tem bolj ostarelemu, ki mora stalno prenašati odvisno in mrtvo breme! Obremenjenost s tolikim tovorom se kaže v čezmernem potenju, zato treba začeti z mršavljenjem. Najbolje in nenevarni način omršavljanja je pitje, manj beljena hrana in več izdatnega gibanja na prostem v obliki vrtnega ali poljskega dela ali hoje ali primernega športnega udejstvovanja. Proti potenju samemu se uporablja voda (umivanje, kopanje, pršenje, polivanje), kakor je bilo že letos opisano v odstavku o utrjevanju. Umivanje z razredčenim kisom ali vinskim cvetom. V hujših primerih s salicilnim ali formolovim cvetom in posipanje močnejše se poteče kože s salicilovim emulkcem, so dobra domača sredstva. Za notranjo rabo služe že od nekdaj hladni kaduljev (žabljav) čaj in čaj iz bezgovega listja.

I. P. — Z. Prehrana desetmesečnega otroka vam dela skrbi? Čudim se, da se ne obrnete v tej zadevi na katero izmed mnogih posevetovalnic za matere v vašem mestu, kjer vam pregledajo tudi otroka glede razvzitosti, ki je za prehrano večje važnosti kakor starost. Če je otrok pravno razvit, mu dajte jutraj mleko z žitno kavo in krajček etarega, dobro pečenega kruha ali kosček trdega kolača, narejenega iz same moke; predpoldne pręno sadje, drobno nastrgano ali zmrvljeno po žlički, ali če je zelo sočno, kar izerkati, za kosilo zakuhano meso ali masleno juho (zdrob, riž, ovseni kosmi, ovsen riž in dr. kar naj bo razkuhan) in zmečkano krompirja (olupljenega pred kuhanjem!), korenca, zelenjav, graha, fižola, napravljeno s presnim maslom; popoldne isto, kar jutraj; za večerjo na mizku razkuhan zdrob ali riž in nekaj žličk sveže sadne čežane. Po vsaki jedi skorjico kruha ali kosček kolača. Vse te opisane novčte, ki jih otrok še ni vajen, uvajajte polagoma in oprežno, izprva prav po malem in v razredčeni obliki, kasneje več in bolj gosto. Če je otrok alergen ali angloško bolan (rahitičen), dajte mu enkrat ali dvakrat na teden namesto predpoldnjega sadnega obroka rumenjaka svežega jajca samega zamešam s sladkorjem ali mlačnim mlekom ali mlečno juho, da pride vanj neprepričan.

F. S. — J. Bolečine na levi prsni strani dajo misliti na zastarelo vnetje prsne ali srčne mreže ali obojih, kar bi se nekako strinjalo z razpoznavama dveh zdravnikov: revmatizem in slabo srce. V takih primerih so domača sredstva malo uspešna, zato se poslužujte pripomočkov, ki jih ima vaša bolnišnica zavarovalnica; zdravljenje v bolnici ali toplicah, obsevanje oz. pregrevanje z električnimi napravami. Izčrpajte prav do konca vse, kar vam zavarovanje nuditi. Poiskajte, da pridete vsaj za mesec dni tudi v obmorsko okrevališče.

Ista. Sitnost (proti volji in navadi) je znak telesno-duševne izčrpanosti. Če vam je le količnik mogoče, umaknite se z doma za kaj časa, da se odpočijete. Otroke izročite materi ali sestram in angelom varhom!

V. M. — D. Srbenje in pečenje, ki se pojavlja zvečer na nogah in se razteza na život v obliki otekline, kratač vam potrebni nočni počitek, ima brčkone kak kraljevni vzrok v nožni koži ali obutvi ali obleki, morda pa je nadela v zvezi z vašim poklicnim opravilom (prah? kemična sredstva?). Vse to bi bilo treba ugotoviti in odstraniti dejanski vzrok kožne razdražljivosti. Gotovo so take sitnosti pogostejše in hujše pri živčno rahlih ljudeh. Če se

ne da nič gotovega doznati niti pa seču (sladkorna ali kakšna druga eplošna bolezen), potem si kopljite noge zvečer v zavrelci česla ali šiški, po kopeli si otrite kožo z razredčenim salicilovim ali formolovim cvetom in posipajte s emulkcem.

A. A. — Lj. Nesnažen otrok v petem letu, telesno zdrav in duševno povojno razvit, spričuje nezadostno in nespretno vzgojo, ki je tolikrat daleč in usoda otrok-edincev. Ko očitno niste kos svoji vzgojni nalogi, najmite si vsaj za pol leta otroško vzgojiteljico ali oddajte otroka v primeren zavod ali na neko k pametnim ljudem.

K. L. — M. Zoper gnojna vnetja v ustih, ki so tako pogostna v otroški dobi, imamo mnogo dobrih domačih zdravil in sicer v obliki čajev repika ali gladišnika (bol. agrimonia emporia) in bosiljeka (bol. Ocimum basilicum), zavrelca grškega sena (bol. trigonella foenum grucum) ali korenike kačjega korena (bol. polygonum bistorta), soka robidnice (bol. rubus fruticosus) ali črnih murc (bot. morus nigra). Zdaj je oz. prihaja najugodnejši čas, da si napravite zalogo za bodočo potrebo.

V. Z. — B. Na prsno steno prirasla pljuča je kaj pogosten posledek vnetja prsne mreže. Svetujem vam nujno, če je vnetje že ugaslo, da se vadite v ojačenem dihanju: nekajkrat zaporedoma krepko vdihnite in globoko izdihnite, kajpada v čistem zraku in samo stoji nos. To delajte izprva po petkrat, kasneje desetkrat in največ dvajsetkrat jutraj in na zvečer. Ponoči ležite na zdravi strani, podloženi z okroglo blazino, narejeno z zvito rjuho. Tako se vam morajo stisnjena prirasla pljuča bolj gibati. S takšnim ravnanjem se dajo neprestare in nepremične zraslice odpraviti, da izginejo brez sledov!

Isti. Sončenje je umestno in priporočljivo po vseh prenih boleznih, samo da je vnetje zares ustavljeno. Vsaj dva tedna naj bo telesna toplota pravilna. Potem pa se le opreznost opreznost, kakor je bilo letos že podrobno opisano na tem mestu.

Isti. Kopanje vas mika in še bolj plavanje? En zdravnik vam je kopanje odsvetoval, drugi pa priporočil. Brčkone sta vas videla oz. preiskala ob različnih časih, prvi menda ob začetku, drugi na koncu okrevanja (rekonvalescence). Če ste že go-den za sončenje, kakor je povedano v prejšnjem odgovoru, ste sposobni tudi za kopanje, saj sončenje naj se redoma zaključuje z umivanjem, pršenjem ali kopanjem, po pameti sevedal!

Isti. Slabo (bolno?) srce in gibanje? Vsekakor je mirovanje nujno potrebno, dokler je kaj vnetja pri srcu, počakati treba, da ugasne zadnji ogleč žrjavice pod pepelom, potem če smete pričeti prav oprežno z gibanjem in prav polagoma stopnjevati gibanje glede dolgotrajnosti in napornosti. Oslabelo srce treba uriti vztrajno in previdno, a nikdar ne upeti! Ker ne poznam stanja vašega srca, se vzdržujem nasveta glede plavanja, ki je vobče naporno gibanje. (Priporočam pa, da še jaz, ki sem se v plavanju držal polže hitrosti, znam ležati v vodi vzrok skorajda brez gibanja. Takšno plavanje brez napora mi še najbolj godi.)

Isti. Zdravila in kisle jedi? Držite se navodil zdravnika, ki vam je predpisal zdravilo! Ker ne vem, katero zdravilo uživate, zato ne morem prav odgovoriti. V poštev prihajajo za vas menda samo kisl mleko, kis (pravi vinski ali sadni, ne pa umetni) in limonov sok, v vseh teh so kisline, živčane v navadni meri, neškodljive in brez nevarnosti združljive z večino navadnih zdravil. Če že imate pomisleke glede združljivosti zdravil in jedilnih kislin, uživajte kisle jedi v tri- ali štiri-urni razdaji od zdravil.

I. H. — S. D. S. — Lj. Brez izkazila in opravičila — nič.

Kmetijski nasveti

Odprava hišne gobe. I. P. V. Pojavila se je neka goba v vaši kleti in pozneje v sobi. Vprašate, odkod se je pojavila ta goba v vaši hiši, če je lesu nevarna in kake korake naj podvzamete. — Goba, ki jo že pet let opažate v vaši kleti, se rada pojavlja na lesu v temnih, vlažnih in nezračnih prostorih. Ta hišna goba uniči sčasoma v za njo ugodnih prostorih vse lesene dele, pa se neredko dogodi, da napade tudi sobno opremo. Kako je prišla goba v vašo hišo, je lahko več možnosti. Morda s kakim lesenim zabojem, ki ste ga postavili v klet; mogoče tudi s premogom, saj se ta goba zelo rada naseli na lesenem premogu. Da se rešite te nadloge v hiši, je najbolje, da zamenjate napadene lesene dele z novimi, odstranite vlago v kleti in skrbite za zadostno zračenje. Razna kemijska sredstva, s katerimi se premažejo napadeni deli, ne dajo vedno zanesljivih rezultatov. V te svrhe se napravljata navadni karbolinje za impregnacijo lesa, nadalje vroča raztopina kuhinjske soli, rinkov klorid, kreosot, salicilna kislina itd. Da se ne širi goba skozi zid, ga moramo izolirati s cementom.

Kapar na oleandru. F. A. J. Pošiljate oleandrov list in vprašate, kakšna je bolezen na njem in s katerim sredstvom bi se ta bolezen odstranila? Vaši oleandri so napadeni po kaparju, imenovanem »beli kapar«. To so vrsta uši, ki živijo pod kapico. Kapica je v mladostnem stanju bele barve, pozneje pa sivo-rjave. Uši pod kapicami izsesavajo listje in s tem slabijo rastline. Za zatiranje teh kaparjev se priporoča obilno gnojenje posebno s fosfornimi in kalijevimi gnojili. Držite rastline na zravnem in svetlem prostoru. Večkrat skropite z dvoodstotnim arborinom ali pa umivajte liste z gobo, ki jo namočite v nikotinsko-milni raztopini. To raztopino napravite iz 2 kg mazavega mila, 1 litra tobačnega izvlečka in 100 litrov vode.

Zatiranje muh v hlevu. V hlevu je vedno več muh. Kako jih naj zatiramo ali odženemo? S. H. L. Za temeljito zatiranje muh uporabite združeno sledeča sredstva. Hlev dobro očistite in pobelbite. Belilo primečajte deset odstotkov galuna in okrog osem odstotkov perlinga modrila. Radi slednje primere bo ves hlev izgledal plavkast. Muham pa se bo zdel hlev črn in se ga bodo izogibale. Drugo sredstvo, ki naj se pridruži prvemu, je to, da skidate gnoj redno vsak dan iz hleva in ga spravite na gnojnik, kjer ga razgrnite in takoj nato tudi dobro stlačite in zakrijete. Hlevske hodnike in jarke za odtok gnojnice morate tudi redno snažiti. Z rednim spravljanjem gnoja na gnojnik in pravilnim ravnanjem z gnjem na gnojniku, preprečite zalego muh v hlevu in na gnojniku. V notranjosti

lepo spravljenega in dnevno sproti stlačenega gnoja se tudi razvije precejšnja gorkota, ki jo ne morejo vzdržati mušje ličinke. Dalje napravite v hlevu vetrilne naprave, da bo krožil po hlevu stalno dober in svež zrak. Ko ni živine v hlevu, odprite vsa okna in vrata ter napravite preprih. Prepriha muhe ne trpijo.

Muhe iščejo vedno le hrano in primerna mesta za odlaganje svojih jajčec. Kjer tega ne morejo najti, tja tudi ne grejo. Glejte, da ne bodo raztresene po dvorišču snovi, ki gnijejo in razvijajo neprijeten duh. Takšne snovi so za muhe prava vaba, ki privabijo muhe na dvorišče od vseh strani. Znano je tudi, da muhe raje nadlegujejo zanamnjeno in umazano živino kakor pa snažno in skrbno negovano. Zato pa redno snažite in negujte živino.

Velike sovražnice muh so tudi lastovke. Zategadelj jih skušajte zvačiti prihodnjemu pomlad v hlev, da bodo tamkaj gnezdi. Napravite jim pod stropom v stenskih kotih in drugod na pripravih mestih police, s čimer jim olajšate napravo gnezd. Kjer je čez poletje v hlevu dovolj lastovk, tam ni nadležnih muh.

Ravnanje z blatno krmo. S. R. K. — Letos je voda poplavlja travnike in pokošeno travo, sedaj se pa posušena klaja kadi, ker je vsa blatna. Ljudje trde, da postanejo konji od take krme nadušljivi. Kako bi bilo pokladati tako krmo, da ne bi škodovala živini, zlasti konjem? — Krma se kadi lahko od peska, zemlje, blata, ki se drži blisk vsled poplave; lahko pa tudi od plesni, ki je nastala v preplavljenem senu vsled slabega sušenja. Plesnive krme pa ni pokladati, ker povzroča večkrat nevarne bolezni, zlasti zvrženje pri kravah, pa tudi kobilah. Tudi blatna krma ni dobra, še najmanj prikladna za konje, pri katerih večkrat povzroča nadušljivost in razne bolezni v želodcu in črevesju. Najmanjša nevarnost je tedaj, če jo pokrmimo živini za pitje in volom. Toda pred pokladanjem jo moramo kolikor se da, otresti, da odpade iz nje večji del zemlje in peska. S temeljitim pretresanjem z vilami se večinoma to doseže. Če je pa seno močno blatno, tedaj ga je stolci s cepci, četudi pri tem izgubimo mnogo rednih snovi. Vedno pa je pri pokladanju takega sena potrebna največja previdnost. Če je seno močno blatno in imamo krme dovolj, kakor je je letos večinoma, tedaj je najboljša tako klajo porabiti za stalo.

Zidani ali leseni svinjaki. I. R. N. — Postaviti si hočete svinjak iz kamena, opeke in betona, pa vam nekateri svetujejo uporabiti za to raje les. Tega imam itak dovolj. Želeli bi nasveta, kateri gradbeni material je boljši. — V tem pogledu je treba najprej rešiti dve vprašanji: kaj je za prašiče najbolj zdrav in kaj vam je najceneje. Izkušnje zadnjih desetletij pravijo, da je za prašiče najbolj zdrav les, ki je zračen, suh, topel. Cement, beton in kamen so pa neprimerni, vlažni in mrzli in največkrat vzrok raznim boleznim. Pred kakimi 30 leti so splošno priporočali betonske svinjake. Toda posledica je bila, da so se prašiči v teh zelo slabo počutili in boleli. Nesreče, ki so v njih doletele plemenske živali, so izmordile svinjere, ki so začeli opuščati betonske svinjake. Danes se gradijo svinjaki, kjer je to količnik mo-

goče, iz lesa z betonskimi tli, da se gnojica lahko odteka. Toda na betonu v koših mora biti lesen pod, da ne leže prašič na mrzlem betonu, ker se na njem kaj radi prehlade. Kar se drugega vprašanja tiče, to je glede cene, to je pri vas že itak rešeno, ker pravite, da imate dovolj lesa. Danes so lesene stavbe najcenejše, ker je les tako poceni. Zato bo najbolje kazalo, da zgradite temelj iz kamena in betona, tla iz betona, vso ostalo zgradbo pa iz lesa. Tak svinjak bo topel in ne bo nikake nevarnosti radi kakih bolezni.

Preslica ali konjska žabna na njivi. V. A. M. — Vedeti hočete, kako bi najuspešneje zatirali plevel tako zvani konjska žabna ali preslica. Ta rastlina vam je povsod v nadlogo, zlasti pa na njivi, zato bi se je radi znebili. — Preslica je trpežen in sila trdovalen plevel, ki se ne da izlahka zatreti, ker je globoko vkoreninjen. Navadno se pojavlja na vlažnih zemljiščih, pa najsi so vlažna le v globini, ki jim primanjkuje apna. Zato je prvi pogoj za odstranitev tega plevela osušenje zemljišča in drugi pa močno apnenje. Koristi tudi, če njivo globoko preorjemo, da na ta način izrujemo in pokončamo korenine preslice. Na osušeni in dobro poapnjeni njivi bo preslica polagoma izgnila.

Razvada, da kokoši žre jajca. M. O. R. — Vaša gosposinja se pritožuje, da ji njena kokoši žre jajca.

Pravni nasveti

Sporni svet pod kapom. I. K. St. Pred 18 leti je pogorelo gospodarsko poslopje. Takrat ga niste mogli takoj ponovno postaviti. V tem času je pa sosed tik do starega zidovja postavil na vaš svet plot. Sedaj nameravate obnoviti gospodarsko poslopje v isti velikosti, kot je stalo poprej, vendar se sosed protivi, da bi odstranil plot, ki bi stal pod kapom poslopja in trdi, da mu je ta prostor odstopil še vaš pokojni oče, nima pa za dokaz nobenih prič. Vprašate, če je res ta prostor ob pogorelem poslopiju pridobil sosed. — Svetujemo vam, da se radi tega eveta ne pravdate. Če ga tekom 18 let niste uporabliali, ga brez škode za svoje gospodarsko tudi za naprej pustite sosedu. V morebitni pravdi bi sosedovo trditev, da mu je sporni svet odstopil vaš oče, najbolj podprlo dejstvo, da stoji plot na spornem evetu. Brez vednosti in privolenja vašega posestnega prednika najbrže ne bi stal plot tam kjer stoji sedaj in to govori sosedu v prilog.

Zapuščina v Nemčiji umrlega strica. J. V. B. Vaša sestra je dobila obvestilo zapuščinskega urada v Nemčiji o smrti vašega strica. Ta stric nima žene niti otrok, pač pa žive še tri hčerke njegovega edinega že pokojnega brata. Vprašate, če boste sestre kaj dedovale in kako bi ukrenili, da vam sestra, ki noče pokazati pisma zapuščinskega urada, ne bi kaj utajila. — Svetujemo vam, da greste na domače okrajno sodišče in tam naznanite smrt vašega strica. Obenem tudi povejte, da je že nemško oblastvo iskalo dediče. Sodišče bo pozvalo vašo sestro, da pokaže obvestilo nemškega urada. Vse tri sestre kot zakonite dedinje predlagajte pri sodišču, da se po izseljeniškem komisariatu izvede, da bo nemško oblastvo vso stricovo imovino dostavilo domačemu okrajnemu sodišču, kjer se bo potem izvršila zapuščinska obravnava. Če je stric umrl brez oporoke, boste vse tri sestre kot zakonite dedinje dedovale po enakih delih.

Ustna pogodba je obvezna. F. K. M. J. Imeli ste ugovodni prostor za trgovino in ste zato v hiši nameravali napraviti trgovski lokal z izlozbo. Za to so zvedeli razni trgovci, ki so se zanimali za tak lokal. Sosed vas je naprosil, da oddaste lokal njemu kot domačinu: dal vam bo toliko, kolikor bi kdo drugi nudil. Poleg tega je ponudil, da vam da za predelavo itd. potrebni les, kar bi potem pri najemninj poračunalu, na kar ste pristali. Sosed je obljubil, da bo lokal prevzel takoj, ko bo gotov. Decembra je bil lokal zgotovljen. Sosed je prosil, da ga zaenkrat še ne vzame, pač pa gotovo marca meseca. Tudi tega meseca ni prevzel lokala. Sosed pravi, da se je premislil in da sploh ne bo imel trgovine. Ker ste na ta način zgubili večmesečno najemnino, vprašate, če to zgubo lahko poračunate z dobavljenim lesom. — Med vami in sosedom je prišlo do ustne najemne pogodbe za novi lokal. Sosed se je zavezal ta lokal prevzeti, čim bo zgotovljen in plačati krajnjem razmeram primerno najemnino. Sosed pogodbe ni izpolnil, zato odgovarja za vso škodo, ki ste jo vi utrpeli. Ker ste ponudbe drugih resnih ponudnikov za ta lokal odklonili, in ste se držali ustno dogovorjene pogodbe, ste opravičeni da zahtevate od sosedu isto najemnino za vse mesece, odkar je lokal pripravljen. Valed dogovora, da boste najemnino poračunali z lesom, smete sedaj izpadlo najemnino odračunati od vrednosti lesa.

Popravilo voza. I. G. C. Dobili ste od nekega posestnika voz v popravilo. Kmalu nato je dotični gospodar umrl. Poslali ste račun za razna druga popravila in za popravilo tega voza pokojnikovi ženi. Ker ni plačala, ste jo še enkrat opomnili, naj plača račun in pride po voz tekome enega meseca, sicer boste voz prodali. Ker tudi na ta poziv ni prišla, ste čez par let voz prodali. Sedaj vam grozi s tožbo. Vprašate, če ste ji res dolžni dati odškodnino za voz, ki ga ni hotela pravočasno od vas prevzeti. — Po smrti gospodarja bi morali terjatve na plačilo raznih popravil prijaviti pri zapuščinskem sodišču in bi že zdavnaj imeli svoje terjatve plačane iz zapuščine pok. gospodarja. Imeli ste pravico zahtevati plačilo popravil od zapustnikov žene kot prevzemnice posestva. Za popravila voza ste imeli zadržno pravico, t. j. smeli ste voz tako dolgo zadržati, dokler niso bila plačana popravila, ki so bila na tem vozu izvršena. Niste pa bili opravičeni voz zadržati za še neplačana druga popravila. Ravnotako niste bili upravičeni voz prodati. Čim bo zapustnikova žena plačala račun za popravila voza, bo smela od vas zahtevati tudi s tožbo izročitev voza. Če ji ne boste mogli vrniti voza, boste morali dati popolno odškodnino zanj. V bodoče vam svetujemo, da svoje v kovaški obrti nastale terjatve sodno uveljavite, sicer zastarajo.

Tuja streha na svinjaku. J. B. Imate lesen svinjak postavljen ob hiši sosedu tako, da je slamnata streha sosedove hiše podaljšana čezeno. To stanje traja že nad 40 let. Vprašate, kdo nosi stroške, ako hoče sosed hišo popraviti in streho apremetiti in če ste primorani evinjak odmakniti, če sosed to zahteva. — Če ni morda sosedov prednik vašemu predniku dovolil postaviti svinjaka tik njegove hiše le do preklica — kar bi moral sosed v morebitni pravdi dokazati — potem ste vi s svojimi posestnimi predniki vred vsled 30 letnega uživanja priposestvovali pravico, da stoji svinjak tik sosedove hiše pod njegovo streho in sosed ne more od vas zahtevati odmaknitev svinjaka. Če služi sosedova streha nad vašim svinjakom le temu svinjaku, potem ste vi sami dolžni ta del strehe vzdrževati. Če bo sosed moral svojo streho obnoviti, boste morali stroške za obnovo strehe nad svinjakom vi trpeti. — Ako pa rabi streho tudi sosed, potem mora tudi on sorazmerno prispevati k popravilu oziroma obnovitvi tega dela strehe.

Kamnite stopnice pod tujim kapom. J. B. St. V. Do vaše hiše vodijo kamnite stopnice in sicer tako, da leže tik pod kapom sosedove hiše. Te stopnice se uporabljajo že nad 100 let. Vprašate,

Srce, ledvice, živce, ženske bolezni, spolno slabost, notranje žleze, nervozo, skleroza

zdravi z uspehom naše najmočnejše prirodno ogljikovo mineralno

Radensko kopališče, Slatina Radenci (pri Mariboru)

Od 15. maja vozi direktni vagon iz Ljubljane do Radencev brez prestopa. Iz Ljubljane odhaja ob 7.20 zjutraj.

Rada bi vedela, kako bi odpravila to razvado. — Da odvajajo kokoši od kljuvanja jajc, priporočajo praktični perutinarji naslednje sredstvo. Vzemite nekoliko zmetega popra, paprike ali soli ter vse skupaj skuhajte v vodi. Nato preluknjajte jajce na obeh koncih in izpahnite iz njega vsebino. V prazno jajčno lupino vlijte to zmes in zamašite obe luknji z voskom ali mavcem. Tako jajce vtaknite v gnezdo. Ko ga bo kokoši naključno in pokušala njegovo vsebino, ji bo njen okus za vedno zagrenil uživanje jajc.

Če morate te stopnice na sosedovo zahtevo premakniti in sicer na svoje stroške. — Če ste vi z svojimi posestnimi predniki uporabljali te stopnice nad 30 let, potem ste priposestvovali služnostno pravico hoje preko teh stopnic in vam sosed ne more braniti nadaljne uporabe istih. Lahko se pa sporazumeta glede prestavitve stopnic; če bi se ta morda ne sporazumela glede tozadevnih stroškov, je boljše, da pustite stopnice, kjer so, da ne bo prepira.

Omejene pravice zavarovancev pri »Feniksu«. S. M. Ministrski svet je 28. aprila t. l. izdal in objavil uredbu o začasnih ustavitvi nekaterih pravic zavarovancev »Feniksa«. Po tej uredbi se za dobo treh mesecev ustavlja pravica zavarovancev do odkupa in posojila na police za življenjsko zavarovanje, ki jih je izdala družba za življenjsko zavarovanje »Feniks«, direkcija za kraljevino Jugoslavijo v Belgradu. To velja tudi za primere, ko so podali zavarovanci družbi svoj zahtevek za odkup ali posojilo že pred dnem, ko je stopila ta uredba v veljavo (28. aprila 1936.). Za trajanje te uredbe ne smejo upnik ničesar ukreniti zoper direkcijo te družbe za kraljevino Jugoslavijo radi izvršbe ali zavarovanja niti o njeni imovini uvesti stečaj, razen če izvršajo njih pravice iz zavarovalnih pogodb, sklenjenih po tej direkciji in to, kolikor niso te pravice z gornjo določbo ustavljene. Za trajanja te uredbe ne smejo zavarovalne družbe v kraljevini Jugoslaviji v nikakršni obliki prevzemati zavarovalne police, izdane od direkcije te družbe za kraljevino Jugoslavijo. Kdor ravna proti temu prepisu, se kaznuje po zakonu o pobijanju nelojalne konkurence.

Dediščina pogrešanega. D. I. Brat je ostal pogreša. Odkar je odšel v začetku vojne v Galicijo se ni več vrnil. Umrli je mati in zapustila nekaj imovine. Kdo bo prevzel bratov delež. Kako je postopati do brata proglšenega za mrtvega. — Zapuščinsko sodišče bo postavilo pogrešanemu bratu skrbnika. Na skrbnikov predlog bo z oklicem, ki bo zvalo odsotnega o pripadu dediščine s pristavkom, da poda, če bi v letu dni ne prišel sam k sodišču ali ne imenoval pooblaščenca, skrbnik v njegovem imenu dedno izjavo in da se bo hranila čista zapuščina, ki mu pripade pri sodišču, dokler se zglaš sam ali se ne dokaže, da je umrl ali bil proglšen za mrtvega, da se vprašanje dediščine prej reši; — svetujemo, da predlagate pri okrožnem sodišču, da se pogrešanec proglasi za mrtvega. Ko bo proglasitev mrtvim pravomočna, bodo zapuščinsko pogrešanca podedovali njegovi zakoniti dediči.

Hranilec, oprošten vojaške službe. D. I. Če boste ostali tudi še po dovršenem 27. letu starosti edini hranilec matere, radi katere ste oproščeni, vam ne bo treba služiti v kadru. Če se boste pa pred 27. letom starosti oddelili iz domače hiše in se oženili, vas ne bodo več smatrali za hranitelja in boste morali odslužiti svoj vojaški rok v kadru.

Pravica žene do pokojnine. M. K. Vprašate, ali ima žena, poročena drugodcem državnim uslužbencem popolno pravico do pokojnine. Ako se mož loči in znova poroči, ali ima druga žena pravico do pokojnine? — Rodbinska pokojnina pripada zakoniti ženi državnega uslužbenca. Ker je mešani zakon tudi zakonit zakon, je jasno, da ženi pripada neokrnjena pravica do pokojnine. Če je bil prvi zakon zakonito razveden in se mož znova zakonito poroči, ima žena pravico do pokojnine. Ženi, ločeni od moža po predpisih rimsko-katoliške cerkve, ne pripada pravica do rodbinske pokojnine. Več zakonitih žena muslimanov se šteje skupaj za enega člana rodbine (glede pokojninskih prejemkov.)

Zavarovalec. S. Obrnite se na upravo dotične zavarovalnice. O takih vprašanjih ne morem tukaj razpravljati.

Dopolnilni davek. K. L. P. Poleg zgradarine so vsem naložili tudi plačilo dopolnilnega davka. Ali je to upravičeno? — Niso vam poleg zgradarine naložili dopolnilni davek, ampak dopolnilni davek je sestavni del zgradarine. Zgradarina namreč obstoji iz osnovnega davka, ki znaša 12% dohodka od zgradb in dopolnilnega davka, ki se odmerja po vsoti skupnega dohodka vseh zgradb istega zavezanca v območju enega davčnega oblastva prve stopnje, zmanjšanega za ustrezní del čistega dohodka zgradb, po katerem se je prejšnje leto odpisal davek zaradi neopornosti ali zaradi neopornosti zgradb ali kakšnega dela zgradb ali zaradi neiztrljivosti najemnine.

Kdaj se zgradarine odpiše? V. P. Osnovni davek na dohodek od zgradb se odpiše v celoti ali deloma v treh primerih, in sicer: če se predmet zavezan davku ali njegov del ne uporablja; če postane zgradba ali nje del vsled elemntarnih nezdog neoporna in če se prijavljena najemnina ne more sodno iztržiti. Če obstoji najemno razmerje med sorodniki ali svaštvom, se osnovni davek radi neiztrljivosti najemnine ne sme odpisati. Prijava za odpis osnovnega davka se predloži v 14 dneh od dne, ko prestane uporaba davčnega predmeta, ali najkasneje v šestih mesecih, po izteku davčnega leta, za katero se najemnina niti sodno ni mogla iztržiti. Ponovna uporaba zgradbe ali dela se mora prijaviti v 14 dneh, ponovna odmera osnovnega davka pa se izvrši na isti osnovi, na kateri se je izvršil odpis. Odpis davka se vrši dvakrat na leto in sicer julija za prvih 6 mesecev in januarja za drugih 6 mesecev.

S. M. Zvedeli bi radi, če se smatra služba blagajničarke v trgovini za pisarniški posel, ki daje nameščenso kvalifikacijo. — Med pisarniške posle služba blagajničarke po našem mnenju ne spada, vsekakor pa bo to službo šteti med »trgovska opravila« v smislu obrtnega zakona. Ta opravila tudi dajejo nameščenso kvalifikacijo in po našem mnenju pisarniška moč, ki se nameni za blagajničarko na tej kvalifikaciji ničesar ne izgubi.

ODREZITE

„SLOVENECEV SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„SLOVENECEV“, 19. julija 1936

Tisočak in človek

V malem mestu Fairviewu je imelo kaj malo ljudi priliko, da bi mogli kdaj videti bankovec za tisoč dolarjev. In tako je tudi Henry Armstrong mislil v prvem hipu, da je našel le bankovec za deset dolarjev, ko se je sklonil na cesti in ga pobral. A ko je bankovec razgrinjal, je bil večji in večji in dasi ni lastnim očem verjel, vendar ni bilo moči zdvajati.

Bilo je ob desetih dopoldne, v petek, in Henry je vprav šel v pisarno, v »Zavarovalnico French in Jones«. Tu je bil že več let v službi. V zadnjih mesecih pa so odpustili že toliko osebja in zmeraj se je dogajalo na petek, zato je bil Henry ves poiri na poti v pisarno.

Ce bodo kdaj sestavljali zapisnik človeških boleznih, bodo brez dvoma našli tudi ogroženje zdravja z omahljivostjo in bojazljivostjo. Iz omahljivosti se izčim strah, z njo je strto zaupanje v druge ljudi in zaupanje v svojo lastno osebo. Omahljivost, bodo rekli, je kislina, ki razjeda najgloblje jedro človeka — in prav bodo imeli. A če človek kar ne pričakovano najde bankovec za tisoč dolarjev, tedaj šine njegova duša ko raketa kvišku in sam sebi se bo čudil, kako bo začutil v sebi različne moči in sile, ki se mu še sanjajo ni o njih, da jih ima. Tako se je tudi godilo skromnemu, potrtemu, bojazljivemu Henryju.

Mogočn korakov je kar plaval v pisarno in vstopil vanjo, ko da je vsa trdka njegova last. »Ali je ravnatelj že tu?« je vprašal s krepkim glasom. Ko so mu vprašanje zanimali, je kratko zakazal: »Povejte gospodu Frenchu, da moram govoriti z njim! Pridem nazaj!«

S temi besedami je odhitel Henry naravnost v uredništvo »Fairviewerskih Novosti«. Tu je napisal obvestilo, da je našel tisočdolarski bankovec. »Lastnik naj se zgleda pri Henryju Armstrongu.« To obvestilo ga je stalo dolar in šestdeset stotink. Henry pa ni imel niti belica v žepu, razen onega tisočaka. Vprašal je, ali more popoldne prineseti denar. Ker mu pa tega brez privolenja glavnega urednika niso mogli dovoliti, je odšel Henry k ravnatelju za oglaševalski oddelki, da bi si izprosil dovoljenja.

»Tako, človek najde tisoč dolarjev, ni nima denarja za oglas! To je pa res čudovito! V tem mestu ni še nikoli noben človek našel bankovca za tisoč dolarjev!« Cez nekaj minut je ravnatelj dodal: »Slišite, gospod, če mi poveste vse podrobnosti o najdbi, bomo mi o njej poročali in tako si prihranite izdatke za objavo. Ali je bil bankovec v denarnici; ali so bile kakšne listine v njej?«

»Ne. Bankovec je ležal zganjen na cesti.«

»No, potem pa res ne vem, s čim bi se lastnik izkazal, razen, če mu je znana številka bankovca!«

Henry je segel v žep, rekoč: »Vam bom bankovec kar pokazal.«

»Ne, ne,« se je branil urednik, »ne maram ga videti in svetujem vam, da ga tudi nikomur ne pokažete. Kako lahko bi si kdo zapomnil številko bankovca in bi potem s to številko prišel v uredništvo ponj! Ali vas smem še vprašati, kaj kani napraviti s tem denarjem, če se lastnik ne bi javil?«

»O, zakaj pa ne! Vse mesto naj kar zve, da se bom v tem slučaju oženil z gospodico Dolly Summersenovo. Ze dolgo čakava, ker moja služba ni prav za prav stalna. Pet dolarjev bom dal župniku, ostalo bova pa zase uporabila.«

»Izvrstno! To bo kar čedna zgodba za v naš list. Ali ste v Fairviewu rojeni?«

»Sem, tukaj sem rojen, upam pa, da ne bom do smrti ostal sam v tem kraju.«

»Tako? Kaj vam pa v našem mestu ni všeč?«

»Fairview je mesto za stare ljudi. Stari ljudje ga uravljajo in ti mislijo, da je vse, karkoli oni storijo in mislijo, edino pravilno. Toda mi, mladin, mislimo drugače! Večkrat se pogovarjamo z mladimi ljudmi in nihče izmed nas neče deli časa ostati v Fairviewu. Kolikor bo pač primoran. Kam v tak kraj bomo šli, kjer s časom napredujejo.«

»Tako? Kako to mislite, prosim?«

»Kako? Na primer tako, da vi, gospod Young, ne ravnate prav, ko pošiljate svoje avtomobile s svojim časopisom po mestnih ulicah, pa niso niti zavarovani zoper neizgubo. Rekli boste, seveda, da vam hočem zavarovalno polico obestiti za vrat, vendar je prava potrata, da vaši avtomobili niso zavarovani.«

»Kako to prav za prav veste, če smem vprašati?«

»Ker je naša trdka že večkrat vprašala pri vas, ali ne bi dali avtov zavarovati, pa ste vedno odgovorili, da niste potrebni tega. To pomeni, da ste nazadnjaški in da nimate nobenega podjetnega duha!«

»Tako?«

»Saj sem vedel, da vam moj odgovor ne bo všeč, toda — vprašali ste me. Mogoče se jaz sam še včeraj ne bi bil upal povedati vam svojega mnenja, a danes sem pač drugačen človek, kakršen sem bil včeraj...« S temi besedami je Henry odšel iz uredništva.

Ko je prišel do zavarovalnice, je bila ura že deset. Ne da bi ga kdo prijavil, je kar potikal na ravnateljeva vrata. »Povedali vam moram, gospod French, da ne bom mogel nič več delati za vas,« je odločno dejal. »Bolje je, da odpovem to službo sam,

kakor da me vi vržete na cesto! Poudarjam pa, gospod French, da nimam nikakih razlogov zoper vas ali zoper trdiko, toda — vse tole vodstvo in vsa uprava — vse se mi zdi do dna zgrešeno. Ko sem šel davi v pisarno, sem spotal našel bankovec za tisoč dolarjev in zato si bom poiskal kako drugo nameščenje. Kar nič več ne morem strpeti tukaj, ko nisem nič na trdnem! In prav rad bi vam povedal, zakaj ljudje mojega kova ne morejo službovati pri vas, seveda, če bi me hoteli poslušati?«

»O, prosim! Saj je jako zanimivo, da človek zve, kakšnega mnenja je bankovec za tisoč dolarjev!«

»Saj to je tisto, gospod French! Če bi ne bil našel denarja, pač ne bi nikoli zvedeli resnice! A sleherni vaš uslužbenec bi vam prav tako govoril, če bi se ne bal za službo. Tako pa životarimo od tedna do tedna in trepetamo od strahu, kdaj bo koga zadelo — in ta negotovost poraja strah in bojazljivost in vprav to je slabo za vaše kupčije. Neznosno je oziroma, ki delamo v njem — in če mislite, da tega vaši naročniki ne čutijo, se jako motite! Ves promet bi bil pri vas dokaj boljši, če se ne bi sleherni vaš uslužbenec bal svoje lastne sence! To sem vam hotel povedati in upam, da mi oprostite to odkritosrčnost...«

Sredi besed je zabrel telefon. Glavni urednik »Fairviewerskih Novosti« je želel govoriti z gospodom Henryjem Armstrongom.

»Oprostite, da sem bil prej tako na lepem prekinil najin razgovor,« je ljubeznivo sporočil go-

„Marija Ana“

Pri oknu krčme v Sarcellesu sedi Jacques Lavesne, izredni komisar varnostne službe, in prisluškuje z očiščeno napetostjo na sleherni šum, ki prihaja od zunaj. Le zakaj jih ni? Ze zdavnaj bi bili morali biti tu. In kaj bodo prav za prav prinesli? Zakaj mu predstojnik ni povedal nobenih natančnejših podrobnosti?

Nekaj mora napraviti. Čuti, da je potrebno, namigne svojemu tovarišu. »Los Prosper, peljiva se jim naproti!«

Dvoje motornih koles odhrumi v temno noč. Komaj prevozi dva kilometra, ko se že ustavita. Blesteča se luč razsvetli cesto. Ko pristopita bliže, spoznata vzrok jarke svetlobe: neki avto goril! Prav previdno se mu bližata. Peljenci korakov pred krajem neizgubo, zapazita še drug avto z dvema, zasenčenima svetilkama. Dva jako gospodsko gospoda stopita kraj goreče li-muzine. Videti je, da sta spoznala, da tu ni več nobene pomoči. Ko pristopita oba uradnika, pravi eden izmed tujcev svojemu tovarišu: »Vse zaman. Vsi trije so mrtvi! Peljiva se k Mariji Ani!« Nato se odpeljeta.

Oba uradnika previdno odpreta vrata še gorečega avta. Dva elegantna gospoda in mlada dama ju gledajo z razprtimi, ugaslimi očmi, ki se v nji hie zrcali smrtna groza. V kovčeh imajo samo brezpomembne kose oblek. V njih listnicah ni nobenih listin. Le v telovniku enega izmed gospodov je večkrat preganjen, nepopisan list pisemnega papirja. Lavesne se ga dotakne le s konci prstov in ga previdno vstane v svojo listnico. Nato oba zapreta avto, se odpeljeta, sporočita iz bližnje krčme orožništvu, kaj da sta našla, in oddrta v Pariz.

Lavesne preiskuje v svojem stanovanju tisti list papirja, ki ga je bil našel. Zapovrstjo ga obdelava z vsemi sredstvi, vendar zaman. A ko je poskusil še s svinčeno kisljo sopro, se na belem papirju pokažejo njeni pisniški znaki. Lavesne bere: »Službena postojanka A sporoča Z 221. Zvedeli, da je Z 39 aretiran in je zaradi groženj priznal. Takoj posvarite št. Z 385 in 119. Vrnite se s št. 383 in 401. Misija Mojska roža je opravljena, a papirji so oddani misiji Myosotis. Uporabljajte posrednike 24. Previdnost do Pariza!«

Lavesne si počasi požvižgava skozi slisnice, usnice

Cez uro nato sporoči vse načelniku drugega urada. Poveljnik Abrial ga molče posluša. V tem hipu je videti star in skoraj izmučen.

Lavesne ga začudeno pogleda: »Ali je ta slučaj hud, gospod poveljnik?«

Poveljnik Abrial prav resno priklama: »Ukradeni so naši načrti za plinsko obrambo Z 221 se je posrečilo, da jih je spel dobil, preden so bili kopirani in oddani. Zato je ukradel načrte naših nasprotnikov. Obe listini Ivorita Myosotis. Ti trije načrti so bili vprav na poti k nam, da nam jih prinesejo. Avtomobilska nesreča je bila samsko delo...«

»To zadevo bom sam vzel v roke, ker je moja odgovornost ogrožena. Ti trije mrtveci niso bili kar navadni ljudje; bili so moji najbližnji sotrudniki. Delali so navdušeno, ne zaradi pohlepa po denarju. Z 221 in njegova žena Z 383 sta bila iz najboljših pariških družin; njun prijatelj Z 401 je govoril osem jezikov...«

je po svojem zlatem mestu, po svoji zeleni reki, po svoji mogočini stolnici, ki mu je bila zmeraj za prapojbo temeljitosti in moči. Spet bi bil rad sredi svojega ljudstva, da bi ga blagoslovil, sredi ljudstva, ki je dan na dan prejel od njega zdrave v Rim. — A iznenada, ko je bil sredi poti, ga je obšla utrujenost, znoj mu je zalil orjaško telo. Spravilo so ga v bližnji kapucinski samostan v Burghausenu, položila ga v posteljo. Veliki škof iz Mainza ni več vstal. Bilo je, kakor bi neizmerno, neumorno delo njegovega življenja reklo: »Zdaj je zadosti; ne morem več; zdaj bo treba počivati — umreti!«

Trinajstega julija je bilo; povsod je bil en sam duh po travah in gozdovih. V samostanu je bilo vse tiho. V goli celici je ležal umirajoči škof. Nič več ni spregovoril, nikogar ni več pogledal, nobenega znaka ni dal več. Tiho je pričakoval božjo deklto-smrt.

Krog njega so gorele sveče in so opravljali latinske molitve. Krizec so mu bili že stisnili med prste. Vrstico za vrstico psalmov je poslušal. Prav dobro so se ujemale z njegovimi spomini. »O Gospod, uči me svoje pravičnosti!« je zadonel iz 118. psalma. Tedaj je umirajoči škof pomislil na dolo, ko je kot plemiški dijak vstopil v jezuitski kolegij v švicarskem Brigu in je svoj burni značaj polagoma navajal na besede: »Uči me, Blagoslovljeni, svoje pravičnosti!«

Zares, vprico tebe je sleherni stan enak in kdor tebe najbolj pozna in najbolj ljubi, ta je najboljšji plemenitaš! — To je bil Kettelerjev prvi korak do pravičnosti. V celici je donelo dalje: »Veliko sem razmišljal o tvojih postavah, Gospod, nikoli ne bom pozabil tvojih besed!« — Resnično, škof se spominja, kako je na starih ponosnih univerzah sledil tej pravičnosti in je po več noči razmišljal o enem samem stavku. Nobena beseda pa ga ni tako zgrabila ko vedno se ponavljajoča: **justitia — pravičnost!** In nobena mu ni lepše zvenela ko: **justificare — prav-znno storiti!** — Kot uradnik pravice je stopil med ljudstvo, da bi uveljavil to čudovito pravičnost. Zares, to je resnično, kar

spod Young. »Rad bi dobil še kaj vaših misli o tem, da je »Fairview — mesto starih ljudi« za naš list, razumeje. Ali ne bi mogli danes kositi z menoj?«

»Seveda in prav dosti razlogov vam morem napvesti za svojo trditve, če bom smel govoriti kar naravnost Pridem ob pol eni k vam. Kako? Seveda, kar prinesem vam listine, kakor vam je gospod French že večkrat predlagal. Hvala — pridem. Na svidenje!«

Tedaj se je Henry okrenil k svojemu ravnatelju, rekoč: »Gospod Young od »Novosti« bi rad vaše predloge za zavarovanje.«

»Oh, kolikokrat jih je že dobil in jih vedno zavrnil!«

»A jaz sem mu danes naravnost povedal svoje mnenje — in zdaj vidite, kako je to vplivalo, če človek govori neustrašeno.«

»No, pa bi mu mogoče vi dali naše listine pri kosilu, kaj? Veste, kar nič rad vas ne bi izgubil. Le kar ohranite si tisto zaupanje v samega sebe, kakršnega ste danes pokazali, pa vam dam pogodbo za tri leta, da ne boste govorili o nestalnosti, pa še polno provizijo za kupčije, ki jih boste vi sklepali za trdiko in še povišico tri sto dolarjev na mesec. Bi šlo?«

»Pa še kako!« je vzkliknil Henry in je od vesolja kar zardel.

Cez teden dni se je oženil z Dolly Summerjevo in iz vsega mesta je prejel darila. Tistega bankovca za tisoč dolarjev pa Henry vendarle ni izmenjal. Še danes visi v okviru kot podoba na steni nad pečko. Zakaj — izkazalo se je namreč, da je bil ta bankovec ponarejen... (Mih. Komrov.)

Razvezano snopje

Jelačičeva prerokba

Iz nedavno objavljenih pisem Jelačičevih sodnikov izvedemo sledečo zanimivo epizodo. Ko se je ban Jelačič leta 1848, nekdo vrnil iz ministrskega sveta, je odpasal sabljo in jo ježno zagnal v kot rekoč: »Samo še pol stoletja prisojam habsburški monarhiji — nič več — to je strašno, kar ti delajo!«

Papež v Ljubljani

Papež je Ljubljana videla doslej prvič in zadnjič spomladi l. 1782. Takrat je namreč Pij VI. potoval na Dunaj, da bi posredoval pri cesarju Jožefu II. zaradi njegovih cerkvenih novotarij, zlasti zaradi nameravane ukinitve mnogih samostanov. Cesar je ukazal, naj izkažejo papežu vse vladarske časti. Ko je prišel preko Vipave v Ljubljano, je stanoval sedem dni v hiši nemškega viteškega reda. Tu so se mu poklonili ljubljanski škof Herberstein, ki je bil pa bolj cesarjev kot papežev priista, ter krški lavantinski škof. Vse dni so seveda ljudje oblegali Križanke, da bi bili deležni papeževga blagoslova. Iz Ljubljane je šel papež čez Celje in Maribor na Dunaj, kjer je bil z velikimi častmi sprejet, pri cesarju pa prav za prav ni nič dosegel in se je čez en mesec slabe volje vrnil skozi Tirolsko nazaj v Rim.

Odkod ime „kulturni boj“

Ko je luteranska Prusija po zmagah nad Avstrijo in z njo zvezanimi, po večini katoliškimi, južnonemškimi državami leta 1866. ter po zmagi nad Francozi leta 1870-71 ustanovila novo nemško cesarstvo, so imeli nemški katoličani splošno težko stališče. Čeprav so v francoski vojni pošteno storili svojo dolžnost, so jim njihovo prejšnje protiprusko zadržanje še vedno zamerili in jim očitali protidržavnost. Posebno je Bismarck jezilo, da je katoliška duhovščina čutila pred germanizacijo Poljake in da so se katoliški stranki, tkzv. centrumu, pridružili tudi Alžanci, ki so skupaj s Poljaki in danskim poslancem iz Schleswiga protestirali proti priključenju njihovih dežel k Nemčiji. Začet proti katoliški Cerкви in njenim pravicam v državi vedno hušaji boj, pri čemer ga je podpirala svobodnomiselna narodno-liberalna stranka. Eden njenih voditeljev je bil slavni zdravnik in antropolog R. Virchow, ki je napisal v nekem letaku, da postaja ta boj vsak dan bolj »velik kulturni boj človeštva«. To ime je ostalo v rabi, a končal se je ta boj kot znano z Bismarckovim umikom, čeprav se je bil hvalil, da »ne bo šel v Canosso«.

»Tu van Huyzen. Odgovorite takoj!«

Nič odgovora

»Tu van Huyzen. Odgovorite takoj!«

Aparat molči. Abrial preudarija. Aha — zdaj se spomni!

»Tu Maria Ana Van Huyzen. Odgovorite...«

V apratu nekaj zaškrta. Nato jasen glas.

»Tu Stamborg. Poslušam!«

Abrial se globoko oddahne. Zdaj mora sleherni besedo natančno premisliti.

»Vse se mora za prevoz aktov Myosotis spremoniti.«

»Kronfeld je pripravljen, da se odpelje z Bugatiem, kakor je bilo dogovorjeno.«

»So ga ob Grenjeju aretirali. Smo zalotili Abriala. Grozil je, priznal, da vas zasleduje.«

»Bomo koj odšli z gradu.«

»Potrebno je, da ostanete ondi. Ne zganite se, dokler ni novih sporočil. Unčim aparat, da pridem do meje. Pošiji pomoč!«

»Dobro. Če te primejo, so papirji Rembrandt.«

Abrial kar žari, tako rad bi spoznal pomen tega stavka. Toda — le eno neprevidno vprašanje — in vsi bi bilo izgubljeno.

»Razumeli!«

Čakal je uro dolgo, da ne bi nasprotnika po nepotrebnem posvaril. Nato pokliče spel posamezne postaje. Nasprotnik biva v četverkotu okraja Aisne, kjer so vasi Perneuf, Vau-Mercin, Saint-Pierre-l'Aigle, Cocuvere in Culry. V tem okraju je le en sam, napol porušen grad, kjer biva neki dozdveni Američan s svojo služnčadjo. Vsa stvar je kaj preprosta.

Abrial in Lavesne pokličeta prefekturo Soissons, zahtevata dvajset stražnikov in odbrzita v Cocuvere. Grad so medtem že obklopi. Stražniki vderejo vanj. Nihče se ne upira, preplašene vohune vkleno. Na steni visi ponarejena Rembrandtova slika. Abrial ukaže, naj jo snamejo. Za sliko zagledajo skrivališče v steni. Notri so nepoškodovane listine dragocenih načrtov Myosotis.

Cez tri ure ima generalštabna pisarna v rokah načrt zoper plinske napade Francije in načrte nasprotnikov. (Pierre de Brissacque.)

Kulturni listek

Življenje iz pravičnosti

(Znani nemški pisatelj H. Federer je napisal o velikem socialnem delavcu škofu Kettelerju, daljši članek, ki iz njega posnemamo nekaj misli.)

Tudi na krone kraljev in na svilo cerkvenih knezov položaj siva, stara žena s koso svojo roko in pravi: Cas je, dragi moj, pojdi! —

In zdi se mi, da umrje mnogo teh kronanih in pokneženih glav desetkrat težje ko kak kmetič z griča ali kak kaplan iz vasi. Čemu bi se pa tak malček še tiščal tiste krpiče zemlje? A tisti, ki so dobili v roke tak velik kos sveta, tisti nečejo tako izlahka razkleniti prstov. Smrt ima kar dosti opravka z njimi.

Drugače pa je bilo z velikim škofom, ki hočem govoriti o njegovi poslednji uri. Umril je skromno in preprosto, ko otrok, njegov poslednji vzdihljaj je bil nasmeh.

Pa je bil vendarle eden izmed mogočnikov, ki je vsa Evropa govorila o njem, ki je občeval s papežem in z vladarji, ki je bil na čelu vsaki stvari, ki se ni nobenemu boju izognil in ni nobene, še tako bridke resnice zamolčal, ki so ga najbolj hvalili in najbolj sovražili. A vse take in slične glasne in visoke zadeve ne dajo mirne smrti. Prav tja k poslednji uri pritečejo s svojimi smetmi in publicami. Vendar je bil ta mož tako miren ko otrok. Ves svet je poslal od sebe, obdržal si je le enega gosta — pravičnosti. Za njo je živel in njej je pripravljaval pota in ji priboril dobra mesta. In zdaj je stala pri njegovi postelji in mu je vračala dobrote v najbridkejši minuti življenja.

To je bil namreč škof Ketteler. Pravkar se je bil vrnil iz Rima v svojo ljubo domovino. Domotožje mu je pospešilo pratek. Hrepenel

molijo zdaj iz psalmov: »Koprneče je moja duša hrepelena po pravičnosti v vseh dneh, o Gospodi!« A tedaj je zagrmel vihar zoper Cerkev. Najprej — ko strela iz jasnega — v Kölnu. Potem ko sunki močne burje, dokler ni v začetku sedemdesetih let izbruhnila nevihta.

Država, ki je bila tedaj še mlada, je hotela zapovedovati prastari Cerкви. Kar s silo, če ni slo izlepa. Toda nesmrtna Mati Cerkev ni potrebovala varuhov. Trpela je in se junško borila. Škofe so izganjali. Duhovnike zapirali, cerkve zapirali, službo božjo prepovedovali; zdelo se je, ko da stopa na Gospodove postave po desetstotih majhnih gosposkih čevljev. Senca spreletit škofovo čelo: vse je bil doživel in kmalu je bil spoznal, da se pravičnost, ki jo je imel v načrtu, bolje deli s prižnice in izpred oltarja, ko izza pisalne mize na solišču. Ketteler je postal duhovnik, kaplan, župnik, prost, škof in z vsako stopnjo je zrastle vihe in se bolj blestel v pravičnosti Gospodovi.

Zbor pri postelji molil: »Vso tvojo pravičnost, o Gospod, sem z odprtimi usnicami oznanjal.« — Ti ljubi Bog, kako dobro denejo te besede! To-rej tudi za smrt nima Cerkev boljših besed kot o pravičnosti! In v tej bridki urici ni škofa zares ničesar bolj razvedrilo, ko da je na to pravičnost vedno prisegel. Kako se je skliceval na politično pravičnost v onem »blodnem letu« 1848! In kako na prvem katoliškem shodu v Mainzu in kako v državnem parlamentu! Pravičnost: najprej za vernega, nato za patriotičnega državljana!

Ni treba umišljenja, ne miloščine, ne milosti: ne — samo to je hotel, kar je naš: pravičnost! Njegovo geslo je bilo zmeraj in povsod: pravičnost! To je bil drugi velik korak do pravičnosti Gospodove.

Zbor molil dalje: »Sedeli so knezi pri posvetovanju in so govorili zoper mene.« — Umirajoči škof se smehljala. Da, do dna je bil spoznal naprotovanje z visokih mest. In vendar — tvoj služabnik ni izpričal drugega ko pravičnost! zabrni dalje.

Prav, najsi so sedeli tako na visokem in tako togo kot le kaj, on ni upognil niti najmanjšega paragrafa pravičnosti.

Seveda, tudi drugi so tako storili. Tista doba kulturnega boja je bil čas junakov. Ni ponosa na to čednost. In za to je potrebovala Cerkev mene? — si misli nalahno in ponižno. Ali ni neumrjoča, vsako jutro iznova mlada in sveža — in rodi zmeraj druge otroke, nove junake? Ali bi se ne bila brez Atanazija premagala Arija? In bi se ne bila bila brez kakega Kettelerja prav tako uspešno upirala boju med državo in Cerkvijo? Kdo more reči, da je bil potreben Cerкви, božji postavi, nebesom?

Škof je na franciškanskem ležišču bolj in bolj bled in trd. Psalmi hitijo dalje; zdaj zadonijo mogočne besede: »Lapidem, quem reprobaverunt aedificantes — Kamen, ki so ga stavbeniki zavrgli, je bil postavljen za temeljni kamen.« Umirajoči prisluhne. Dobro se zaveda, kdo je ta kamen: Kristus, temelj človeštva. — A potem more marsikak velik, zmoten človek pomeniti ta kamen. Moreš ga postaviti tudi v socialni svet: socialna pravičnost! Škof kar zažari od notranje sreče. — Kdo je tisti, ki ga stavbeniki zametujejo, ki ne sme dobiti svojega deleža pri lepi, blaženi stavbi družbe, ki ne sme sedevati na njih svobodnih balkonih, ki ne sme uživati istega ko drugi, marveč se sme k večjemu vgnezditi na dvorišču, v leseni baraki, v prostorih za hlapce in deklet? Ah, to je delavski stan, ki šteje tolikokrat več glav in rok, kolikor je vseh višjih ljudi skupaj! In ki tolikokrat manj uživa (e božje zemlje in pozemske sreče ko vsi oni, ki jih je tako malo. O, vse brendče čelbelice človeštva bodo poplačane! Za svoj znoj naj prejmejo tudi medu Delavce naj zasluži toliko, da bo mogel sebi primerno živeti, si urediti dom in družino in da bo mogel svoje potomstvo dobro vzgojiti! Tako je on, Ketteler, vedno pojmoval pravičnost Gospodovo. Mnogi govorijo le o potrpljenju, o krotkosti, o ljubezni! Lepa je ljubezen! In pomembna za temelj. Resnično, vendar — najprej pravičnost, nato ljubezen! Naj-

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Tku se m pa zdi za mal od tega Gustina, ke se tku pustila, ke petelen na gni. Ceu svet če kumandira, pa je tku naumen ke nuč. Pa b se še use putrpel, ampak, keder se začne u naroden guspudstvu ubika, mam pa zadost. Toka srota, ke je Gusti pa naroden guspudstvu. Ki pa greu skp? Ce b biu on res tku kunšten, ke se dela, b mu na blu treba u pušvedraneh čucluh hodet pu svet. Zdauni b ga že pukical u Belgrad. Tam ia hedu nujcaja brihne ldi, de b vorenga naredi, ke sma ia tku putrebca.

Kene, sej ste bral zadnč, ke držau naprej meče, zakua je ofrala kar 600.000 dinariu, tistem športnikem, de se boia lohka šli u Berlin zvirať in zjala predajaj? Kua pa tu Gustina briga? A bo on dau kej zraun? On je mladim sam fouš, ke nos naša slava pu svet, družga neč. Ce b nega ta špas kej kušou, b že nč na rekla. Usakmu se u teh teških časch škoda zdi gnariu. Sej men se ga tud. Ampak tu sa že tku zrihtal, de na bo nubenga bulet. Seveda Gusti je prenaumen, de b pršou na take knife. Jest sem pa prec pugnun-tala, kam pes taca muli, ke sem zamerkala na pismeh za puluvica majns marke, koker sa ble preh, ke sma mel še usega zadost. Kene, sam pr markah s bo pršparal ene par meliončku, ke se bo puluvica ma puperija zajne punucal. Nam, ke pisarma pu svet, je pa tku useglih, kuku velike marke popama na pisma. De le nisa nč draži, pa je dobr. Vite, tega Gusti ni pugnuntu, ke je prenaumen. Jest pa prec.

Pa še neki družga se bo naredi, koker se guvari. Tu bo pa še več zalegl, koker tist pupir, ke ga boia pr markah pršparal. Use tiste to-larie, ke sa zdej sam za en spuznajne majns, koker je pouna luna, in ke pravja tist, ke jih moja kei, de nisa za družga, ke za varžete tgať. Use tiste tolarie boia tud za ena dobra puluvica zmajnsal, zatu jih pa raj tulk več naredi, kulker jih bo šli iz tistega materijala, de boma pršli tku spet du gnariu. U misleh maja mende tiste to-larie pu pedeset dinariu. Ce pa še na boma mel dost gnariu za naše putrebe, boia pa še tiste pu dveset dinariu za en spuznajne zmajnsal, in jih naredi raj mal več, de na boma zmieri gudnal, de sma na suhem.

De bo pa mugoče use tu vn spelat, koker je sklenen, sa pa daukarjam naroč, de nej nam kulker mugoče hiter use te tolarie pubere, de jih boia lohka začel prelivať. No vite, na ta viža boma pa hmal spet na koin in namna bo treba več tku gledat na usak krajcer, koker morma zdej. Gusti nej soj jezek kar drži za zubmi in nej se nekar u take reči na meša, ke jih na zastop.

No, Gusti, a boš mou zdej dost spet za en čas? No, pa se t ni treba zavle tega glih preveč giffat. Guspudarska pulihka holt pust prgmah, pa bova spet prijala. Sej maš drugeh reči dost za u vorna gđat, ke se najne, zastopeh. Kar se cest am tiče, s pa ti strokounek, de t ga ni para. Puglej kuku boia zdej Dulejnska cesta fajm uštim-al, ke je tebe zmieri u uči bodia. Sej nam je usem znan, de je blu teb tulk za Dulejnska cesa, kei men za ta lonsk sneg. Sam Jelačnu cviček t je pu glau rujiu, ke s nis moga z nim grla puplahn, keder je biu bl deženu ureme. Sam zatu s letu ud Poncijuza du Pilatuža tulk časa, de s t usreli. Noja se s mou prou, de s se tam prasku, kjer te je srbel. Viš guspudarska pulihka pa tebe nkol na srbu. zatu ia prepust raj men, ke se najna glih tku dober zastopem, koker ti na cviček. Če se glih kerkať tud u kašna afera utakneš m boš tud ustregu. Pr aferah b res nucala kakšna pumuč, ke tega je kar preveč za ena ženska. Veš Bodi-Novakovičeva afera se zna še douh ulečť. Kene, zdej, ke sa guspudi tiholapci use nolančen puvedal, kuku se da taka reč ta narbi ajnfoh vn spelat, sa jih pa spet spustl na lft, kene u Belgrade nisa tku naumen, de b jih mesce in mesce zastoin mel u kvartier, puvih pa še futral zastoin. Nej s guspudi sami pumagaia, koker s veja in znaja ta čas, de jih boia spet nual. Nhne atrese sa s tku use natančen zapisal, de jih boia lohka prec najdi, če boia doma. Ta reč se bo še tku uleka, kei tista vestoria ud jare kače pa ud steklega použa.

Vite, zdej mama pa spet ena nova afera. Zdej se gre pa zavle ene uprave vodovoda. Kuku bo ta reč vn izpadla, m pa še ni znan. Keder bom bi natančen infurmira, bom že tud jest bl na droben poročala. Asten, na svidenjel!

K. N.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Varuštvo potrohit

Zaščitni znak

Šah

Slovenska šahovska zveza je pred kratkim izvedla večjo prireditve, turnir za prvenstvo dravske banovine. Pričakovati je, da bo ta prireditve kot monstre — brzoturni, postala vsakoletna, tako da bo združila vsako leto najmočnejše slovenske šahiste v borbi za prvenstvo. S tem bi bila dana močnim igralcem vsaj enkrat vsako leto prilika za resno vajo in ostalim pobuda k večjemu napredku. Letošnji turnir je moral pogrešati večje število priznanih šahistov, ki bi pa večinoma radi nastopili, če ne bi bili zadržani. S temi pa, da bi ta prireditve dobila značaj stalnosti, bi bilo vsakomur mogoče, da z njo računa in večina ovir bi bila odstranjena. Z ustanovitvijo zvez po vseh banovinah pod vodstvom Jugoslovanske šahovske zveze bi bila možnost, prirediti take turnirje po vseh banovinah, podana in s tem podan mnogo boljši kriterij za presojo moči jugoslovanskih šahistov, kot so pa različni naslovi in uspehi na turnirjih, ki se vrše le v večjih presledkih. Seveda bi bili v tem primeru potrebni tudi matchi med posameznimi banovinami. Sploh bi ustanovitev zvez oz. bolje podzvez po posameznih banovinah pod vodstvom zveze za vso državo, nudila neprimerno večje možnosti v vodenju in izpopolnjevanju našega šahovskega življenja. Prednosti tega sistema postajajo vedno bolj jasne in zelo verjetno je, da bo jugoslovanska šahovska zveza že na letošnjem rednem občnem zboru izdala potrebne ukrepe, da bo to čim prej doseženo.

Turnir v Podjebradih

Dobro se drži Eliskases, zelo odpovedal je Steiner in tudi Pirca nima posebne sreče. Pirca se je zgodilo, da je izgubil z zadnjim na tabeli, kar pa, upamo, ne bo ovira, da pride končno le

prej železna božja pravica, potem dobrotla — To je bil tretji veliki korak Kettelerja do Gospodove pravčnosti. In vprav to je tisto, kar ga zdaj tako osrečuje. Spominja se nestetih pisem, ki jih je bil napisal za reveže in poslal med svet; spominja se brošur, ki jih je bil za socialno blaginjo poslal v salone; spominja se shodov, ki jih je imel za delavstvo; raznih reform, ki jih je bil začel, dasi so ga vsi filistri zasmehovali. Predvsem pa se spominja onih mogočnih pridig, ki jih je vpričo tisoč in tisoč poslušavcev govoril v prestolnici: »Naša vera še ni resnično katoliška, če ni socialna. Nismo kristjani, če nismo tudi socialni bratje. Če je tam v prahu četrtega stanu še zmeraj mnogo pastorkov, ki imajo več bremen kot zaslužka, več dela ko prejemkov, potem Kristus še zmeraj ni naš pravi brat! In s to pričižne je prehajala pravičnost Gospodova bolj in bolj med ljudstvo.

O, katoliška vera bi si bila že sama pomagala in prekrasna Cerkev prav tako! Toda tisti ves zaprašen, potlačen, svojega duševnega poleta bolj in bolj oropani četrti stan? Kdo ve: če bi on, ki zdaj umira, ne bil oznanjal evangelija socialne pravičnosti; če bi se ne bil on postavil za čast in enakopravnost delavstva; kdo ve, koliko bolj počasi bi se dandanašnji vrtil kazalec na uri krščansko-socialnega življenja! A glej, zdaj je pero navito, uteži so potegnjene kvišku, ura teče, kar nič drugače ne more več, ko da gre naprej in vsaka ura mora delavcu, ki resno stremi naprej, prinesiti socialno pravičnost. In čim bolj je svet pravičen, tem bolj je krščanski, tem bolj je katoliški, tem bolj je blagoslovljen in bližji nebesom! Zatorej spreleti že skoraj mrzlo, blede škofovo lice še enkrat tako sladko, skoraj nadzemski smehljaj! Kaj smo pač vsi, vsi — bodi veliki ali majhni, slavni ali pozabljeni — kaj smo pač drugega kot delavci, ko hlapci in služabniki socialne pravičnosti? Kaj bi mogli zaslišati lepšega, ko pozdrav ob vratih večnosti: »Pozdravljen, ti dobri in zvesti hlapci, pojdi v veselje Gospodovo!

Duša velikega mrliča je že plavala proti večnemu Sodniku, ko so iz dalje, iz neke ulice zemeljske oble zaklicali poslednje besede za njim: »Non moriar, sed vivam — Ne bom umrl, ampak bom živel in govoril o delih svojega Gospoda.

med zmagovalce. S turnirja prinašamo danes Flohrovo prvo zmago na tem turnirju.

Flohr : dr. Treybal

1. Sg1-f3, d7-d5; 2. e2-e3 (tako je igral pokojni Niemcevič kot beli in kot črni. Ta način razvoja figur uporabljajo z uspehom tudi drugi mojstri, posebno Botvinnik in celo Capablanca), Sg8-f6; 3. c2-c4, c7-e6; 4. b2-b3, c7-c5; 5. Lc1-b2, Sb8-c6; 6. c4xd5, e6xd5; 7. d2-d3, Lf8-e7; 8. Lf1-e2, 0-0; 9. 0-0, b7-b6; 10. d3-d4 (beli si je iz otvoritve pridobil malo prednost v odprti c-liniji, združeni z napadom na prava c5. Črni se je čutil prisiljenega, da prsca zavaruje še z b7-b6, s čimer je pa še bolj oslabil odpor na c-liniji Flohr zato skuša igro bolj odpreti, da bi že nastale slabosti v črni poziciji mogel izkoristiti), Sf6-e4; 11. d4xc5, b6xc5 (beli je zaigral otvoritev zelo dobro in je napravil nasprotniku vseča pešca c5 in d5. Napad na te prsce mu daje sedaj lepe izgled); 12. Sb1-d2, Se4xd2 (črni se boji nadaljnjih slabitev pozicije z f7-f5); 13. Dd1xd2, Lc8-e6; 14. Ta1-c1, Dd8-b6; 15. Sf3-c1, a7-a5; 16. Se1-d3, Sc6-b4; 17. Lb2-a1, Sb4xd3; 18. Le2xd3, f7-f5; 19. Ld3-c2, Lc7-f6; 20. Lb2xf6, Tf8xf6; 21. Lc2-d1, Ta8-d8; 22. Dd2-c3, Td8-c8; 23. Ld1-f3, f5-f4; 24. Tf1-d1 (vse bele figure izvajajo sedaj pritisk na črne viseče pešce. Črni ima zelo težko igro), f4xc3; 25. Dc3xc3, d5-d4 (črni je bil torej prisiljen napredovati z visečimi pešci in tako napredovanje je vedno združeno z velikimi nevarnostmi, ker morejo postati prsči še slabši); 26. Dc3-e5 (beli grozi že Td1xd4, kar takoj še ni šlo zaradi cxd4, Txc8+ Kf7) h7-h6; 27. Lf3-e4 (vpoštev je prihajalo Lf3-d5) a5-a4; 28. Td1xd4 (to nadaljevanje sedaj ne bi smelo biti odločilno), c5xd4; 29. Tc1xc8+, Le6xc8; 30. Dc5-e8+, Tf6-f8; 31. Le4-d5+, Kg8-h7? (po-trebno je bilo Lc8-e6. Po Lxc6+ Kg8-h7, Dc8xf8 Dd6xe6 bi bil celo beli v nevarnosti); 32. Dc8xf8, Dd6-c7; 33. h2-h4, Lc8-g4; 34. Df8-g8+, Kh7-g6; 35. Dg8-e8+, Kg6-f6 (črni kralj je prisiljen iti iz skrivališča); 36. Ld5-c4, a4xb3; 37. a2xb3, Dc7-d7; 38. Dc8-f8+, Kf6-e5; 39. Df8-b8+, Ke5-f6; 40. Db8-f4+, Kf6-e7; 41. Df4-e5+, Re7-f8; 42. Dc5-c5+ in črni se je vdal, ker mu na Dc7 pade pešec d4, na Ke8 pa dama.

»Lej ga, psička, kam si pa spet ušel?«

Strežba bolnikov

Kako obvezujemo rane

Kako obvezujemo rane, zlasti večje, nevarnejše, je zelo važno. Tega se ne moremo naučiti iz knjige; treba je pripravne roke, pa tudi vaje. Toda preprosto obvezovati mora znati vsaka ženska, zlasti mati. Vedeti mora, kako bo to storila, le tako bo mogla rano dobro obvezati. Z vajo bo dobila lahko roko in mirne, smotne kretnje. Vedeti mora, kaj je treba za obvezovanje, kako bo pomagala zdravniku, če bo morda prišel koga obvezovat. Pri obvezovanju rane ne smemo biti nerodni; paziti moramo, predvsem, da z rokami ne prinesemo bakterij v rano. Obvezo prirežemo tako, da je večja ko rana, tako da se, ko jo polagamo nanjo, rane ne dotaknemo. Najbolje je, če obvezo prime-mo s pinceto, zakaj najbolj čistih rok se lahko drže gnojne kali. Higijenska snaga (roke si umijemo v 2% lizolni raztopini) je čisto kaj drugega kakor najboljša gospodinjinska snaga. Rano pokrijemo z gazo, ki se je v 100 svopinj vročine (suhe ali so-pare) oprostila gnojnih kali, ali pa, ki je prepo-jena z antiseptično raztopino (jodotom, sublimat). Zavitek sterilne ali antiseptične obveze imejmo vedno pri roki. Dobimo o v vsaki drogeriji. V sili pa prepojimo obvezo s špiritom, lahko je denaturiran špirit in pustimo, da zapuhti. Vate ne polagaj-mo nikdar naravnost na rano, le na obvezo, da vse-sa kri ali sokrvo. Čista vrečica ali prehušana pločevinasta doza s prelikanim zloženim, najbolje iz-pranim platnom naj bi bila vedno pripravljena za vsak slučaj in sploh vse, kar je treba za majhne nezgode v družini, predvsem obveza, vata, trakovi, špirit, octovokisla gлина. Sem spadajo pa tudi škar-je ki jih vprav v največji sili nikdar ne moremo najti.

Obveze

Da krpa mirno leži na rani, da ne pade z nje, da je ranjeni del telesa v miru, da ga obvarujemo poškodbe, da ostanjejo zdravila na rani, uporab-ljamo različne obveze. Za obvezo imamo ruto, trak iz platna ali gaze, trdo obvezano in obliž. Trda obveza je za to, da ud mirno in nepremično leži v njej, n. pr. pri zlomljenih kosteh. To ob-vezo uporabljamo v bolnišnicah. Imamo več vrst take obveze. Najbolj znane so deščice in obveza iz mavca. Deščica je ploščata ali žlebičasta podol-govata, trda priprava na katero položimo ud, ali ki jo pritrdimo na ud. Imamo deščice iz lesa, pločevine, klobučevine, lepenke itd. za roko, laket, steg na, meča.

Ruta

Najpreprostejša obveza je ruta. Pripravimo jo tako, da štirivoglato ruto prerežemo počez, to je v črti, ki veže dva nasprotno stoječa si vogala, ali pa če jo v tej črti preganemo. Taka ruta ima en pravi in dva ostra kota ali konca. eno posevno in dve ravni strani. Iz rute napravimo tudi takolime-novano kravato, in sicer tako, da najprej zopog-nemo pravi kot, potem pa ruto večkrat zganemo v širini roke. Kravata naj bo gladka. Pravi kot ne sme nikjer ven gledati. Uporabljamo jo, da na preprost način pritrdimo krpo na dele telesa. Z njo si obvezujemo oči, ušesa, noge, roko, vrat, glavo. Vozel kravate naj tako leži, da ne bo tiščal.

Roka v zanki. Ruto zlasti uporabljamo za zanko, da v njej nosimo bolno roko. Položimo jo na komolec, ki ga pravokotno skrečimo, tako da pride njen pravi kot za komolec in moli preko njega navzven. En konec ovijemo mimo vratu čez bolno stran, drugega čez zdravo okoli tilnika in ju za-

vežemo nekoliko na strani. Pravi kot rute obrnemo mimo komolca naprej in ga pripnemo z varnostno zaponko. Laket naj vsa počiva v zanki.

Kako obvežemo srednji del noge ali roke. Več-krat zganjeno ruto prekrizamo na hrbitu roke ali noge in jo v osmici okrog zapestja roke, oziroma gležnja noge in potem zavežemo ali pripnemo z varnostno zaponko.

Obveza za roko in nogo. Če hočemo roko ali nogo popolnoma zaviti v ruto, jo položimo nanjo tako, da gledata konca rute na stran, pravokotni vogal pa naprej. Poševni rob sega do nad pete, oziroma zapestja. Pravokotni vogal privijamo na noter, dolga konca rute pa prekrizamo na spodnji strani roke ali noge, ovijemo z njima gleženj, oziroma zapestje in ju spređaj lepo zavežemo.

Ko obvezujemo komolec, držimo roko pravo-kotno. Ruta za komolec naj bo bolj široko zganje-na kakor za druge dele telesa. Na notranji strani komolca jo prekrizamo. En konec rute ovijemo okoli zgornje lakti, drugega okoli spodnje in ju zavežemo na notranji strani komolca.

Gornjo lakot obvežemo tako, da gre poševni rob okoli gornje lakti. Pravi kot gleda navzgor, tako, da sega do nad ušesa. Konca se križata pod pazduho; zavežemo ju zunaj.

ŠPORT

Koliko je star Cross-country?

Beseda cross-country znači tek v gozdu — v pristni naravi, ter izvira iz Anglije kakor ve-čina lahko-atletskih športov. Tam so že sredi preteklega stoletja študentje oksfordske univer-ze gojili teke v prosti naravi Razvil se je ta tek prvotno iz tamkaj običajnega »cleeple chase«. Londonski atletski klub je že leta 1866 prevzel v svoj program »cross-country-tek. Danes zavze-ma tovrstni tek izredno važen del v programu lahkoatletskega športa.

Pozneje je prevzela ta tek še Francija, kjer se je v prav kratki dobi močno razširil in od leta 1889 se vrše redno v tej panogi takmovanja za prvenstvo Francije. To tekovanje zbere vsako leto najboljše dolgo-progaše francoske repub-like na 16 km dolgi progi. Cross-country je v Franciji na zelo visoki stopnji. Tam ne poznajo lahkoatletičnega počitka kakor pri nas celo v mrzlih zimskih mesecih prireajo nedeljo za nedeljo cross-country tekovanja. Francoski te-kači za cross-country so na dobrem mednarod-nem glasu in se jih povsod boje, kamor pridejo. Cross-country je njihova specialiteta. Imena, ka-kor: Raguenau, Keyser in Bouir so bila naj-znamenitejša že v predvojni dobi. Najslavnejši med njimi je bil Raguenau in v svetovni vojni padli Bouin. Oba sta bila ljubljena francoskega naroda.

Avstrija je šele po 10 letih, to je leta 1899, uvedla to športno panogo V prav kratki dobi se je tudi tu ta tek uveljavil. Dunajski športnik Ni-cholson je v svrhu razširitve cross-country-teka daroval dragoceno prehodno darilo. To darilo je bilo že v tistih časih vredno 800 krun in je bilo to za tedanje dobo nekaj izrednega. Po tož-a-davnih določbah darovatelja, je moral tekač tri-krat zmagati, preden je prešel v trajno njegovo last.

Za Nicholsonovo prehodno darilo so tekli prvič leta 1900. Zmagal je tedaj konduker cestne železnice. Kwieton, ki je po svoji krešji zmagi leta 1906 prejel to dragoceno trofejo v trajno last.

V Nemčiji se je pa nasprotno tek preko pro-ste narave šele pozno razvil. Tam je bila namreč pred 30 leti lahka atletika še v povojjih. Cross-country pa je prikratk poklical k življenju ber-linski SK Komel, dne 29. julija 1900, ko so tekli v berlinskem predmestju v Hohenneudorfu na 9 kilometrov dolgi progi. Za tedanje razmere in za komaj eno leto star klub, ki je izvedel to tekovanje, je bil tek prav povoljen. Zmagal je neki Böge, ki je pretekel progo v času 35 min. 11 sek. 25.

Od tedaj je preteklo že 36 let. Gozdni tek si je že zdavnaj priboril pravice obstoja in tudi pri nas tekujemo v njem že več let. Take di-menzijs je zavzel cross-country po vsem svetu, da tega niti največji optimisti ne bi mogli verjeti. Nekaj pa pri tem ne moremo pozabiti: Cross-country ni samo za lahko-atlete, temveč tudi za nogometaše, plavače, veslače in smučarje. No-bena druga panoga ni tako primerna za dopol-nilni šport kakor ravno cross-country.

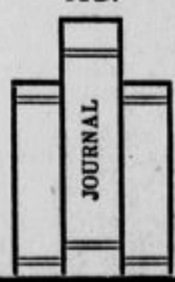

NIZKE CENE

dvokoles, otroških
lgranih, invalidskih
vozilcev, prevoznih trikotljev, šival-
nih strojev, Conik franko.

„TRIBUNA“ F. BATZEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 26

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

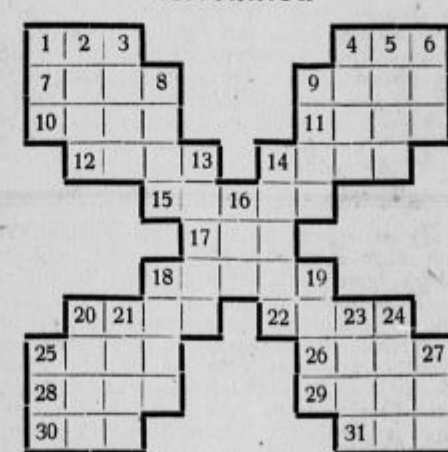
KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

Rešitev križanice „Vprašaj“

Vodoravno : 1. kolar, 6. podanik, 8. pesa, 9. Abel, 11. osa, 12. ime, 13. očit, 14. umik, 15. orač, 16. star, 17. klin, 18. Odol, 19. oba, 22. Novi, 23. osel, 24. Rajadič, 26. kasir, 27. voda, 31. eter, 32. kila. Navpično: 1. kosa, 2. oda, 3. la, 4. Ana, 5. Ri-bičič, 6. pes, 7. kemik, 8. Po, 10. let, 13. Omar, 14. uran, 15. Ottilja, 16. Slovak, 17. kdor, 18. on, 19. osir, 20. Beč, 21. Ai, 23. oči, 25. as, 27. vek, 28. Oti, 29. del, 30. ara.

Križanica

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. pevski izraz, 4 morská žival, 7. druga beseda za obluba, 9. hranilna tekočina, 10. druga beseda za reditev, 11. posledica poraza, 12. evropska reka, 14. prevozno sredstvo, 15. del nekdanje Bosne, 17. poletna hišica, 18. francoska reka, 20. človeški poklic, 22. pribežališče onemoglih, 25. slovenska gora, 26. junak pred Trojo, 28. pred-log z rodilnikom, 29. urjenje, 30. del glave, 31. osebni zaimek.

Navpično: 1. gozdno drevo, 2. svetopisemska oseba, 3. odborniško posvetovanje, 4. prvi slovanski kralj, 5. rimski pesnik, 6. poljska rastlina, 8. misi-ionska knjižna zbirka, 9. domača žival, 13. afriško mesto, 14. poljsko orodje, 16. možko krstno ime, 18. živalska maščoba, 19. svetopisemska oseba, 20. izraz pri elektriki, 21. možko krstno ime, 25. oblika pomočnega glagola, 27. del glave.

Gospodarstvo

Peronospora na trti*

ali pravilno »Plasmopara viticola de Bary« je ena najnevarnejših glivičnih bolezni, kar jih na kulturnih rastlinah sploh poznamo. Škoda, ki jo je tekom 50 let povzročila po vinogradih Evrope, gre v stotine milijard dobre valute. Radi nje so nastali celo industrijski centri, kjer je zaposlenih na stotine ljudi, ki proizvajajo protisredstva, zatiralne aparate itd. Stevilni znanstveni zavodi ne prenehoma proučujejo, kako bi bilo peronospora najboljše zatirati. Posebni zavodi za odgojo rastlin pa se neumorno trudijo, kako bi vzgojili novo vrsto vinske trte, ki bi poleg drugih dobrih lastnosti naj bila odporna tudi proti peronospori.

Gliva peronospora je bila zanešana k nam iz Amerike s tamošnjimi trtami, ki so odporne proti trtni uši. Najprej so jo opazovali na vinski trti l. 1878. v južni Franciji. Že l. 1879. so jo opazovali v naših krajih in tako v naglem tempu naprej, da je danes najti peronospora na našem planetu v vseh vinorodnih krajih. Udomiti se ne more peronospora le v krajih, kjer je izredno suho podnebje (n. pr. v vinorodnih krajih Argentine), ker brez vlage ne more živeti.

Peronospora je gliva, ki se razmnožuje s semenjem, ki ga imenujemo trose. Gliva prezimi v obliki zimskih trosov v odpadnem listju. Ob zadostni toploti in vlagi spomladan, že meseca majnika se iz zimskih trosov razvijejo kalni mehurčki, ki vsebujejo do 40 rojilnih trosov. Zrele trose spravljajo zemlja, ki ob dežju škropi kvišku, na najnižje trsne liste. Na listih trosi pri mokrem, toplem vremenu izkale, klica se zarije skozi dihalne reže večinoma na spodnji strani lista, v notranjost istega in tu se iz njega razvije vitkam podobna tkanina — podgljivje. Podgljivje izsesava listne stanice, radi česar list poblede in porjavi. Po zopetnem dežju požene podgljivje pri dihalnikih na spodnji strani lista na površje, kjer se razvije v veje (trsonose), na katerih se razvijejo sivobeli poletni trosi. Na okuženih listih jih vidimo v podobni olivnosivih prašnih lis na spodnji strani lista. Trsonosici skrbijo za poletno razpoljevanje glivice. Dorožne poletne trose raznaša veter po ravnokar zraslih listih, kjer ob zadostni vlazi in toploti izkale in skozi dihalnike na novo okužijo med tem dorasle, še zdrave liste.

Se posebno nevarna je peronospora na grozdju. Napade že kabrčke pred ali med cvetenjem ali kmalu po cvetenju nežne jagodice in jih prevleče z belo glivičasto rušo. Kabrčki se posušijo, oziroma odgnijejo. Starejše že dorasle jagode pa napade peronospora le skozi grozdne pecljčke. Jagode dobe potem žlebkaste vdrtine, porjave, pozneje počrne, se posušijo in odpadejo.

Najbolj priporočljiva sredstva proti peronospori so strupene bakrene soli, med katerimi je najbolj znana in najcenejša modra galica. Z galico zastrupljamo spomladan ali poletne trose v trenutku, ko prične kaliti. Če škropimo list z galico, še predno je okužen, je zavarovan proti bolezni. Če pa škropimo šele potem, ko se je glivica že zarasla v list, ne moremo bolezni več preprečiti, ker v list galica ne pride. Škropljenje proti peronospori je le preprečevalno, ne pa zdravilno sredstvo.

Glavni navedenega sledi, da mora biti trta spomladan do časa zoritve na listju vedno dobro zavarovana z zadostno množino galice. Kdaj in kolikokrat moramo škropiti, je odvisno od vrste, lege in podnebja.

Prvič škropimo, čim je nočna toplota 13° C. To je navadno v drugi polovici maja in bi naj bile trte do začetka junija že poškropljene. Drugič škropimo tik pred cvetenjem ali takoj po cvetenju. Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči več kot 14 dni, med drugim in tretjim pa ne več kot 20 dni. Četrto ali celo peto škropimo po potrebi. Sicer pa, kdaj in kolikokrat moramo škropiti, je odvisno od razvoja trsa, vremena, lege itd. Po toči n. pr. je treba poškropiti trsje takoj. V mladem vinogradu škropimo vsakih 10—14 dni, v trsnici vsak teden ali po potrebi celo dvakrat.

Ves uspeh škropljenja pa zavisi od pravega trenutka, v katerem škropimo. Včasih odločuje le par dni, da celo par ur. Da zadenemo pravi trenutek, moramo upoštevati nastopno: Od časa, ko je list po peronospori napaden, do časa, ko se prikažejo na spodnji strani lista bele lise, poteče izvestna tako imenovana inkubacijska doba. Inkubacijska doba znaša sredi majnika okrog 15 dni, sredi junija okrog 9 dni, julija in avgusta okrog 4—5 dni, ob dežju pa je inkubacijska doba v vsakem slučaju še krajša. Bolezen se razvija tem hitreje, če dežuje proti koncu te dobe, ker to pospeši razvoj poletnih trosov. Danes imamo že posebne inkubacijske koledarje, po katerih lahko sklepamo na čas škropljenja. Sledimo primeru: Če je 6. julija močno deževalo pri najmanj 15° C, tedaj je po preteku 4—6 dni, ob veliki toploti in vlazi pa še prej, pričakovati peronospora. Do tega časa, vsaj nekaj dni poprej moramo trte dobro poškropiti.

Za prvo škropljenje zadostuje 1%, za nadaljnja škropljenja 1½%, ob neprestanem močnem deževju do 2% bordoška (galica in apno) ali burgundska (galica in soda) brozga. Gašenega apna jemljemo vedno malo več kot galice in se količina apna ravnja po količini vode, ki jo apno vsebuje, odnosno po kakovosti gašenega apna. Navadno računamo na 1 kg galice 1½ do 1¼ kg gašenega apna ali 475 gramov Solvay-sode. Da li smo vzeli dovolj apna, preizkusimo z belim fenoltaleinovim ali rdečim lakmusovim papirjem na že znani način. Majhen prebitek apna je povzročen, ne sme pa biti prevelik; preobila apna zmanjšuje učinkovitost galice, škropivo se slabše prijemlje trsja in trto prehudo obsenčuje, kar ji škoduje.

Pri pripravi škropiva je važno, da vlivamo raztopino galice v apneni belež (in ne narobe), ker tako nastala mešanica je še tanjša kosmuljčasta in bolj lepljiva, se dlje drži in bolj učinkuje.

Pripravljenno bordoško brozgo moramo porabiti še tekom istega dne, ker je pozneje skorajda neuporabna. Če pa dodamo škropivu na vsak kg

galice v 100 litrih škropiva 5 dkg sladkorja ali na 1 hl škropiva 1 liter mleka, ostane zmes uporabna še 8—10 dni.

Škropimo ob suhem, mirnem vremenu, ne v najhujši vročini. V slabem vremenu škropimo tudi med cvetenjem in tudi, če je trsje še malo moko ali če malo prši. Gledamo na to, da so dobro in fino škropljene spodnje strani listov, ker največ odtod se nalezijo list bolezni. Rabimo razpršilnik, ki na fino razprši, kakor n. pr. Fickov razpršilnik. Grozde naj bo dobro oblit z galico, od lista pa ne sme kapljati. Pred škropljenjem trte povežemo. Po vezi tudi lažje poškropimo spodnje strani listov in grozde.

Kjer glivično bolezen, posebno pa peronospora, nevarno nastopijo, je brezpogojno potrebno, da jih zatiramo ne samo neposredno, temveč tudi posredno. Taki posredni načini zatiranja glivičnih bolezni, naprednim vinarjem že splošno znani, so sledeči:

1. Trte se naj sadijo najmanj 1×1,2 m razstane, da more med njimi zrak dobro krožiti ter tako zelene trsne organe naglo sušiti;

2. rano privezovanje in krašanje pogankov ali mladik;

3. uničevanje plevela;

4. rano prikrajševanje zalistnikov in rano odstranjevanje nepotrebnih mladik na starem lesu, ker se njih listi najprej okužujejo in potem bolezen naglo razširjajo;

5. globoka jesenska ali zimska kop rade zatiranja plevela in izboljšanja zemlje;

6. ne premočno gnojiti, ker so preobotno rastoče trte najbolj sprejemljive za bolezen in najmanj odporne;

7. vrste, ki so posebno sprejemljive in občutljive za peronospora, naj se ne sadi v lege in v zemlji z najbolj ugodnimi pogoji za bolezen.

Vsi ti posredni načini boja proti glivičnim boleznim pa seveda ne zadostujejo, ampak samo olajšajo in pospešujejo neposredno pokončevanje bolezni s preizkušenimi sredstvi.

Pripomba: Iz vsega gori navedenega si moremo razlagati nenavadno močan let. razvoj peronospora na vinski trti, na listju in na grozdju. Neprestano deževje od začetka maja do danes in visoka toplota so razvoj te bolezni izredno pospeševali; kar je dopolnilo bilo poškropljenega, je skoraj reden popoldanski dež več ali manj izpral. Dalje je bila letos vegetacija vinske trte rana, koncem junija in v začetku julija kaj nagla, in je bilo treba trte že rano in zaradi neprestanega deževja večkrat kot običajno škropiti in jemati tudi močnejše koncentracije. Vsaj deloma je kriva letošnjemu močnemu nastopu peronospora tudi splošna gospodarska kriza, ker mnogi niso imeli sredstev za drago galico, ali pa so z galico štedili. Spravljajo senco, ki so ga letos ponekod plajhali 2, 3 ali celo 4 tedne, je ob nekaj lepih dnevih, ko bi se najbolj morali muditi v vinogradu, baš takrat prilegnilo nase vse razpoložljive delovne moči. Trava s plevelom je posebno v rodovitnih zemljah bila dokaj bujna in je ponekod v nekaj dneh dosegla višino do enega metra, kar je seveda razvoj peronospora čim bolj pospeševalo itd.

Vojsk Pr.

prof. vin. in sadj. šole v Mariboru.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 15. julij kaže sledeče stanje (vse v milij. din, v oklepajih razlika napram izkazu od 8. julija):

Aktivna: zlato v blagajni 1.473,6, zlato v inozemstvu 58,8, valute 0,22 (+ 0,11), devize 2,5 (— 12,0), skupna podlaga 1.535,3 (— 11,8); devize izven podlage 430,6 (0,69), kovani denar 422,3 (plus 12,2); posojila: menična 1.346,2 (— 6,8), lombardna 252,2 (— 0,8), skupno posojila 1.598,4 (— 7,7), vrednostni papirji 40,3 (— 5,6), prejšnji predujmi državni blagajni 1.660,9 (+ 0,03), efekti rezervnega fonda 134,9 (0,05), nepremičnine, zavod za izdelavo bankovcev in inventar 161,6 (+ 0,35), sama aktivna 595,0 (— 3,9).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.780,0 (— 39,7), državne terjatve 15,7 (— 2,3), žiro računi 783,5 (+ 17,5), sami računi 859,3 (+ 1,7), skupno obveznosti po vidu 1.658,6 (+ 17,0), ravna pasiva 365,2 (+ 5,5).

Bankovci v obtoku in obveznosti po vidu 6.438,7 (— 22,8), skupna podlaga s primom 1.972,8 (— 15,2), od tega zlato v blagajnah s primom 1.893,6.

Skupno kritje je 30,64% (30,76), od tega kritje z zlatom v blagajnah 29,41% (29,30).

Največja razlika proti prejšnjim izkazom je pri devizah, ki so se zmanjšale za 12 milijonov, zmanjšali so se tudi vrednostni papirji za 5,6 milij., ter posojila za 7,7 milij. Na pasivni strani pa se je obrok bankovcev zmanjšal za 39,7 milijonov. Kovani denar je narastel za 12,2 milij., žiro računi pa za 17,5 milij.

Naši kliringi

Včeraj smo prinesli podatke o stanju naših kliringov, upoštevana pa ni bila med podatki Španija, napram kateri imamo terjatve od ca. 20,0 milj. din in pa Romunija, kateri dolgujemo 5,5 milj. din. Razen tega moramo vzeti tudi naše terjatve v Italiji v znesku okrog 120 milij. din, ki zaradi sankcij niso bile vplačane v kliring. Če upoštevamo še te terjatve ter dolg proti Romuniji, potem saldo vseh jugoslovanskih kliringov ne izkazuje dolga v znesku 13 milij. din, ampak je aktiven za okrog 120 milijonov. Koncem leta 1935 je aktivni saldo znašal celih 313,5 milij. Naše terjatve napram kliringom državam so se torej v tekočem letu znatno znižale.

Borza

Denar

Skupni devizni promet od 13. julija do 17. julija znaša 3.903.512,35 din.

Curih, Beograd 7.—, Pariz 20.237,5, London 15.362,5, New York 305.375, Bruselj 51.625, Milan 24.075, Madrid 41.925, Amsterdam 208,10, Berlin 123,20, Dunaj 57,65, Stockholm 79,20, Oslo 77,15, Kopenhagen 68,60, Praga 12,60, Varšava 57,70, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,77, Buenos Aires 0,83375.

Živina

Na svinjski sejem v Mariboru dne 17. julija 1936 je bilo prignanih 160 svinj. Cene so bile sledeče: 5—6 tednov stari Din 65—95 komad, 7—9 tednov stari Din 110—130, 3—4 mesece stari Din 150—210, 5—7 mesecev stari 220—310, 8—10 mesecev stari Din 520—830, 1 kg žive teže Din 6 do 6,50, 1 kg mrtve teže 7,50—9,25 Din. Prodanih je bilo 105 komadov.

Sport

Danes: Ljubljana: BSK

Kompletno moštvo BSKa je dospelo sinoči v Ljubljano pod vodstvom njegovega zaslužnega predsednika dr. Zivkovića.

BSK nastopi v sledeči postavi:

Glaser Nikolj
Radovanović Lechner Knežević
Arenijević Lechner Knežević
Tirnarić, Vujadinović, Marjanović, Božović, Glišović

Trener Obitz je določil postavlo Ljubljane, ki nastopi v postavi:

Logar
Jug Bertoncelj I.
Pupo Sočan Kukanja
Janežič Lah Bertoncelj II. Jež Zemljč.
Vodstvo te važne tekme, ki se začne ob 17.30, je poverjeno sodniku g. Kniferju iz Osijeka.
Ob 14.30 v prvi predtekmi nastopi Svoboda in Grafika v boji za delavski pokal. Ob 16. Ljubljana B proti Korotanu iz Kranja.

Plavalno prvenstvo v Mariboru

Župan dr. Juvan otvarja plavalne tekme za državno prvenstvo.

Maribor, 18. julija.

V najkrajšem vremenu so se pričele danes jutraj plavalne tekme za državno prvenstvo na Mariborskem otoku. Že v mestu se je poznalo, da je Maribor danes pozorišče velikih športnih dogodkov. Jutraj so bili vsi avtobusi, ki jih je stavila občina v promet za vožnje v kopališče, prenapolnjeni. Poleg plavalcev so prihajali na otok tudi številni gledalci, ki so že dopoldne docela napolnili kopališče.

Ob 8.30 se je izvršila slavnostna otvoritev tekem. Pod akakalnim stolpom se je zbralo vodstvo tekem in vse klubske ekipe. Nad 150 plavalcev je bilo zbranih s svojimi vodji. Pozdravil je predsednik SSK Maratona inž. Lah s sledečim pozdravom: Spoštovana gospoda! Dovolite, da vas najprej pozdravim v imenu SSK Maratona kot organizatorja teh plavalnih tekem. Dolžnost mi je pozdraviti predvsem predsednika mesine občine mariborske g. dr. Juvana, ki je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad našimi tekmami. Dalje pozdravljam zastopnike Jugoslovanske plavalne zveze g. Simovića in g. Steinharda. Dalje pozdravljam g. podnačelnika Modrijana, vse zastopnike klubov in vaše lovarski plavalci v plavalke. Naša vroča želja je, da bi te tekme pokazale zunanjemu svetu moč naše plavalne organizacije in da bi skoraj dokazali, da ogrožamo primat vsem najmočnejšim zunanjim nasprotnikom. Skoro naj pride čas, ko bo naša državna zastava zaplapolala na zmagovalnem jamboru. V tem smislu vas pozdravljam v imenu organizatorja SSK Maratona in prosim g. župana, da otvori tekme.

Župan dr. Juvan je nato s kratkim nagovorom otvoril tekme. Nato je spregovoril zastopnik JPZ g. Steinhard. Po končanih pozdravih in otvoritvi so se začele tekme:

200 metrov prsno: I.

1. Matosić, Jadran, 3.06,8; 2. Rostacher Franc, Maraton, 3.13; 3. Strmac Boris, ZPK, 3.22; 4. Voller Kristl, Maraton, 3.27,2.

II.

1. Cerer Anton, Ilirija, 3.01,8; 2. Binder Karlo, Ilirija, 3.11,8; 3. Bolzer Ivo, ZPK, 3.11,8; 4. Orlić Miljenko, Jug, 3.21,7.

Matosić je dosegel lep rezultat, če pomislimo, da je imel letos malo časa za trening. Cerer je svoj rezultat dosegel pod dosedanjim priznanim rekordom (3.02). Progo je plaval brez butterfly ter ni pokazal svojo pravo moč, ker se je očividno štedil za finale, ki bo jutri. Binder in Reiser sta plavala polovico proge v butterfly ter smo na prvenstvu prvič imeli plavanje v tem stilu, ki so ga gledalci spremljali z velikim zanimanjem. V finale so se plasirali vsi plavalci.

100 metrov prsno: I.

1. Petrone Branko, Jadran, 1.05,9; 2. Defilipis Zmaj, ZPK, 1.06,1; 3. Fritsch Ervin, Ilirija, 1.07,7; 4. Saša Klein, ZPK, 1.10,1.

II.

1. Wilfan Draško, Ilirija, 1.01,5; 2. Senjanović Ante, Jadran, 1.03,1; 3. Ciganović Luka, Jug, 1.04,3; 4. Marović Uroš, Jadran, 1.05,5.

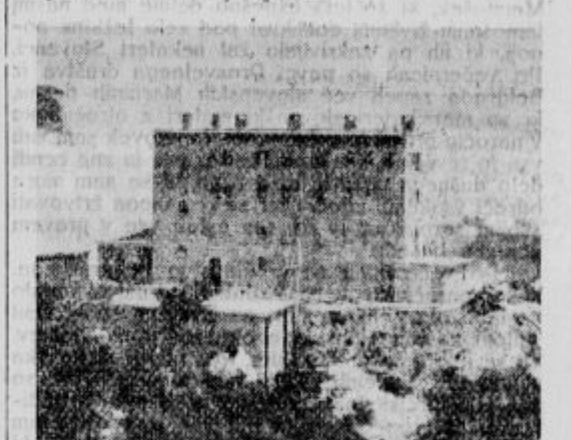
Velik uspeh „Retorsia“ z našim jahačem polkovnikom Seunigom v inozemstvu

Redki so veliki mednarodni uspehi naših športnikov, zaradi tega moramo tembolj pozdraviti dvojni veliki uspeh, ki ga je prabil naš domačin, polkovnik Seunig, na velikem mednarodnem turnirju v Verdenu na Hannoveranskem. V dresurni preizkušnji, ki so v nji konkurirali olimpijski jahači Ameriške Unije, Romunije in Jugoslavije, dne 14. t. m., je zmagal z oceno »1« v Jugoslaviji vzgojeni in v Ljubljani trenirani polkovnik »Retorsia«, ki ga je jahal polkovnik Seunig. Doseženi uspeh je dokaz za odličnost jugoslovanske žlahtne pasme, ki je v mednarodni preizkušnji zamogla uspešno se zoperstaviti nepopisno dragocenemu in izbranemu kakemu materialu Ameriške Unije. Zmagovalec je bil odlikovan z zlatim pasom. Radujemo se tega uspeha domačega jahača in domačega konja ter čestitamo polkovniku Seunigu, ki je prabil naši državi gotovo v najtežjih okoliščinah prvo oceno, tako odlično in pomembno zmago. O turnirju obširno poročajo nemški listi, posebno pa »Hannoverscher Tageblatt«, ki poudarja odličnost našega konkurenta in zasluženost ocene.

G. polkovnik Seunig na »Retorsije«

Novi planinski dom na Komni bo slovesno otvorilo Slovensko planinsko društvo iz Ljubljane v nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 11. uri dopoldne. Ta dan bodo vozili avtobusi iz Ljubljane do Savice. Odhod iz Ljubljane iz Tavčarjeve ulice ob 4. zjutraj. Vozovnice si mora vsak preiskrbiti pravočasno v pisarni SPD v Ljubljani.

SK Ljubljana. Rediteljstvo in blagajna prične danes delovati ob 14. Zaradi važnega pogovora naj bodo igralci druge skupine ob 14. na igrišču, istočasno tudi tisti, ki nimajo še klubskih legitimacij. Moštvo, ki je določeno proti Korotanu, mora biti ob 15.15 na igrišču, prvo moštvo pa najkasneje ob 17.

DUNLOP

DUNLOP

PNEUMATIKA JE NAJBOLJŠA

Zastopstvo:

A. ADAMIC & Co. - Ljubljana

IGRIŠKA ULICA 3

(za dram. gledališčem) — Telefon 32-86

Tinček in Tonček kot detektiva

108.

Čuvaj zakladnice ujame Tinčka.

Nenadoma je zavratna pošast iztegnila svojo kleščam podobno tace, zgrabila Tinčka za blace in ga kakor peresce dvignila v zrak. Tinček pa ni malo ni slutil, kaj se godi z njim.

»Tonček, pomagaj!« je začel kričati na vse grlo. »Obvisel sem na žebli. Hitro mi pomagaj na noge!«

»Če bi bilo to res, potem še ne bi bilo tako hudo,« je odgovoril Tonček, tresoč se od strahu kot trepelika v vetru. »Nisi se ujel za žebelj, prijateljček; kar poglej nazaj, pa boš videl: orjaškemu raku si začel med kremplje.

Tinčkovo in Tončkovo kričanje na pomoč je zaslišala gorila, ki je udobno sedela na pragu splava. Kakor blisk je planila kvišku in jo ubrala v smer, odkoder so odmevali presunljivi klici.

Dotrpela je in odšla k Bogu naša blaga hčerka, sestrica, tetica, gospodična

Mici Keržič

uradnica Poštne hranilnice

Na zadnji poti jo spremimo v ponedeljek, dne 20. julija 1936 ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Jenkova ulica 11, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. julija 1936.

Globoko žalujoči Keržičevi.

Marmelade in želeti

Opekta

Navaden zavojček za približno 1 kg marmelade, cena Din 4—

Navodila dobite pri Vašem trgovcu.

Razpošilja Dr. A. Oetker, Maribor

Nakup pšenice in živinske hrane za vojaštvo

Za potrebe poveljstev IV armijske oblasti se bo v kratkem začel nakup pšenice in živinske hrane neposredno od proizvajalcev. Posebne vojaške komisije bodo nakupovale živinsko hrano v vseh stalnih garnizijah, pšenice pa samo v sledečih mestih: Mariboru, Varaždinu, Čakovcu, Osijeku, Virovitici, Bjelovaru, Sl. Požegi in Sl. Brodu.

Z nakupom se začne: 20. julija seno, 5. avgusta oves (ječmen) in slama, 20. avgusta tega leta pa pšenica.

Natančnejša navodila o mestu, kjer bodo vojaške komisije delovale, v katerih dnevih v tednu in v katerem času, kakor tudi o kakovosti artiklov in o cenah, po katerih se bo nakupovalo, bodo razglasili narodu Komandanti divizijskih oblasti po občinah.

Denar za odkupljene artikle se bo takoj izplačal.

Zainteresirani proizvajalci naj prednje vpoštevajo.

Iz pisarne intendature Štaba IV. Armijske oblasti E. Št. 9120 od 9. julija 1936 leta.

Nabirajte polže!

Vsakdo more zaslužiti lep denar, če si napravi

polževa zbirališča.

Brošuro s tozadevnimi obširnimi navodili pošilja resnim interesentom

Fridolin Bischof

Maribor, Melje, Kacijanerjeva ul. 22

Takoj tudi prevzame in kupi polže za svoja zbirališča v Mariboru.

Opozarjamo na MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

ZAHVALA. Za vse dokaze sočutja ob smrti naše iskreno ljubljene mame, gospe

Marije Praschniker

se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so nam stali ob strani v dneh njene bolezni, kakor tudi vsem, ki so jo pokropili ali jo spremenili na zadnji poti. Iskrena hvala vsem darovalcem cvetja, in posebna zahvala tudi pevcem narod. železničarskega glasbenega društva »Sloga«, ki so z dovršenim in ganljivim petjem počastili njen spomin.

Ljubljana, Kamnik, Celovec, dne 18. julija 1936.

Žalujoče rodbine: Praschniker, Cizel, Unterkreuter.

Zahvala

Ko stojimo ob svežem grobu, v katerem prerano počiva naša ljuba

Tilka Pivk

ki je postala žrtev avionske katastrofe, se s hvaležnostjo spominjamo vseh, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili pri težkem udarcu, ki nas je zadel. Posebno se še zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, s katerim so tako bogato okrasili njen zadnji dom; dalje č. duhovščini, zastopnikom mestne občine ljubljanske, banske uprave, direktorije Aeroputa, civilnega in vojaškega letalstva, prosvetnega oddelka, njenemu šolskemu upravitelju, bivšemu gospodu kateheti, gospodom pevcem in gospodu govorniku za njegov nagrobni govor.

Prisrčna zahvala vsem onim, ki se v molitvi spominjajo naše plemenite Tilke in ki so jo v tako ogromnem številu spremenili na njeni zadnji poti.

BOG PLAČAJ!

Slovesna maša zadušnica bo v župni cerkvi pri sv. Petru v Ljubljani, v sredo, dne 22. jul. ob 7.

ŽALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Ob tako nenadejani tragični smrti naše drage

STANE

so nam bili v tolažbo nešteti dokazi sočustvovanja, za katere vsem naša zahvala. Posebej se zahvaljujemo za izraze sožalja in spremstvo na poslednji poti č. gg. duhovnikom, g. dr. Orlu, zastopniku kr. banske uprave, zastopniku komandanta vazduhoplovstva, g. generalu Jovanoviću kot zastopniku komandanta drav. div. oblasti, mestnemu načelniku g. dr. Adlešiču, zastopniku upravnika policije g. pol. svetniku Pestevšku, zastopniku sreskega načelnika Ljubljane g. dr. Brolihu, zastopniku prosvetnega oddelka banske uprave ban. šol. nadzorniku g. Struklju, delegatom Aeroputa in Austrofluga, uradništvu Poštne hranilnice in Uprave policije, združenim pevskim zborom Hubadove župe in pevovodji g. Prelovcu, številnim stanovskim prijateljem in prijateljicam, zastopstvu Sokola Ljubljana IV, vodstvu osnovne šole na Barju z mladino ter Barjanom. Posebej še hvala upravitelju g. Grčarju za tople poslovilne besede ob grobu in vsem znanim in neznanim številnim darovalcem vencev in cvetja.

Ljubljana, dne 18. julija 1936.

Kanfetovi

Alja Rahmangova:

Tovarna novega človeka

Roman.

»Toda spis za IspolKom! je treba odpraviti še pred dvanajsto!« je pripomnila Tanja.

Na to je čisto pozabil in imel bi velike sitnosti, če bi ga ne bila spomnila.

Tanja je odšla. Tiho in previdno je zaprla vrata, da bi ne motila predstojnika, prav tako, kakor je bila navajena doslej. Nobene kretnje, najmanjšega znaka ne, da želi ostati pri njem, niti najrahlejšega očitka ne! To dekletu je moralo biti iz kamna! Je li res zamogla ostati tako ravnodušna po vsem tem, kar se je z njo zgodilo? Toda spet se je spomnil temnih oči z modrimi kolarji pod njimi in spet se mu je skrčilo srce.

Se enkrat je pričel čitati listine, ki jih je prepisala danes dopoldne. Niti ene napake ne! Neverjetno! Saj gotovo vso noč ni spala! Kakšno voljo je moralo imeti to dekletu! In tovariš Vladimirov, ki je imel doslej za ženske le zaničevanje, je začutil v sebi nekaj kot spoštovanje do te male deklice, ki jo je včeraj tako nesramno oropal. In ko je Tanja tik pred dvanajsto zopet vstopila, da bi vzela listine, jo je pogledal čisto krotko in boječe, skoro kot kakšen deček, in dejal:

»Če ste po obedu prosti, bi šla morda lahko na izprehod ob obrežju. Tako lepo je zdaj; vse cvete!«

Zadnji stavek je zvenel, kakor bi ga govoril šestnajstleten gimnazijec in njegov glas je bil tako negotov, tako tresoč, da se je moral sam nase jeziti.

4 Izvršilni odbor.

»Hvala lepa, toda ni mi mogoče. Moja prijateljica je težko bolna, moram ji streči,« je odgovorila Tanja. Dala mu je še nekaj pojasnil glede listine, ki je ni bil popolnoma neoporečno sestavil, potem je odšla iz sobe.

Še dolgo potem, ko je Tanja odšla, je hodil tovariš Vladimirov po sobi sem in tja in od časa do časa mrmral nekaj predse. Bal se je priznati si, a bilo je vendarle tako: bil je zaljubljen v to malo deklico s temnorjavimi, velikimi, žalostnimi očmi, tako zaljubljen, da je bil za vse drugo čisto ravnodušen, da ni mogel misliti na nič drugega več kot na te oči, ki so ga včeraj tako osuplo gledale.

Tanja je komaj čakala konca delovnega časa. Zbrala je vse svoje moči, da bi nihče ne opazil, kako težka ji je bila vsaka minuta. Smehljala se je, če so z njo govorili. Mirno in potrpežljivo je razpravljala, če so jo telefonično klicali; toda čutila je, kako ji je to samozatajevanje od minute do minute mučnejše. Solze so jo hotele zadušiti, ustnice so ji začele trepetati. Okoli nje so bili ljudje; toda ona je bila sama kot brodolomec na zapuščenem otoku. Na vsem svetu ni bilo nikogar, ki bi ji mogel svetovati, pomagati, nikogar, ki bi mu mogla razkriti svoje srce!

Ali pa bi bila Tanja sploh zamogla o tem s kom govoriti? Ali bi bila to sploh mogla storiti? To, kar se je z njo zgodilo, je vendar v njej nekaj razrušilo, jo ponižalo, razžalilo. Bilo ji je, kakor bi morala pred vsemi ljudmi na svetu zakriti obraz; sramovala se je same sebe in se bala dotakniti se svojega lastnega telesa, ki ji je postalo, kar nekam tuje. To, kar se je z njo zgodilo,

je razpršilo vse predstave, ki jih je imela o sebi. Jasna in preprosta ji je bila vedno pred očmi bodočnost; natančno je videla pred seboj moža, s katerim naj bi nekoč združila svojo usodo. Zdaj pa je prišlo tako vse drugače! V hipu je minulo vse, je ugasnilo vse, o čemer je sanjala! Trdna tla, po kakršnih je doslej hodila skozi življenje, so se razmajala pod njo. Kje naj še najde oporo?

Tanja je imela doslej vedno spoštovanje do same sebe. Na življenje je gledala zelo resno, tako resno, da so se čudili ljudje, ki so jo pobliže poznali. Od same sebe je zahtevala vedno zelo veliko in to z vso strogostjo. Zaradi tega, kar se je z njo zgodilo, je ni zadela niti najmanjša krivda — in vendar je imela občutek, kot bi se morala zaničevati, ker se ni mogla obraniti. Čudno, na tovariša Vladimirova ni mislila skoro nič. Bila je od nekdaj vajena zanašati se sama nase in opraviti sama s seboj. In tudi zdaj si je stokrat dejala, da mora sama v sebi zopet najti moč za nadaljnje življenje; toda tokrat je bilo tako težko, tako obupno težko... In če bi jo bil videl tovariš Vladimirov zdaj, ko je po zaključku uradne ure hitela k obrežju reke, proč od ljudi, s solzami v očeh, trepetajočih usten kot majhen otrok, ki hoče jokati, bi ne bil spoznal samozvestne, odločne Tanje.

Tanja je hodila vzdolž reke vedno hitreje in hitreje. Hiše so bile že daleč zadaj; bilo je mesto, kjer so ljudje reko navadno zapuščali in krenili na pot, ki je držala nazaj v mesto. Toda Tanja je šla dalje. Steza je bila ozka; gosta trava je rasla na eni, svetlozelene tise so se sklanjale na drugi strani k vodi. Dišalo je po sveži zemlji in valovi, ki so udarjali ob breg, so peli drugačno pesem, kakor tam gori kraj hrupnega mesta.

CELOLETNA NAROČNINA na
Lepostorno knjižnico, 4 vzane knjige Din 192.- ali mesečno Din 16.-
Ljudsko knjižnico, 4 vzane knjige Din 156.- ali mesečno Din 13.-
JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA

Mali oglasi

Damsko in otroško konfekcijo za poletje

cenejše vrste, ima največjo zalogo v Ljubljani trdka

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29 n. pr.

damske perilne obleke	otroške obleke vseh velikosti
cefir, krep in delen od Din 65—	navadne perilne od Din 24—
platnene in svilene od " 110—	iz krepdešina, etamina " 70—
damska športna krila od " 55—	dirndl za deklice " 55—
trpežna hlačna krila od " 120—	štajerske hlačke, fine " 35—
športne cefir bluze od " 44—	suknjiči za dečke " 70—
letne trike bluze od " 28—	rips obleke za dečke " 45—
jutranje halje od " 80—	cvrtnačig hlačke " 20—
dirndl obleke od " 80—	igralni predpasniki od " 10—
pisarniške klot halje " 85—	baržun obleke za dečke " 70—
kopalne frotir plašče " 190—	dežne pelerince od " 65—

Lastni izdelki. Kroji kot izdelava prvovrstna! — Oglejte si blago in cene v naših izložbah!

Službe iščejo

Služkinja
vajena samostojnega gospodinjstva, likanja, kuhanja, vrtnega dela, išče službo. — Ponudbe na: Francka Peternel, Škofja Loka, Karlovska 6. (a)

Dekle
z meščanskošolsko izobrazbo in gospodinjstvo solo želi zaposlitve pri manjši boljši družini za vsa dela, najraje na deželi. Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Poštena in delavna« št. 10354. (a)

Mesto vzgojiteljice
išče učiteljska abiturientka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubitelja otrok« št. 10316. (a)

30 letnik
zdrav, samski in popolnoma zanesljiv, išče stalno službo v mestu ali na deželi, najraje kot prodajalec v trgovski stroki za kakršnekoli predmete ali za nakupovanje istih, nadalje sprejme vsako službo, ki bi bila združena s stanovanjem, hrano in mesečno plačo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nastop s 1. avgustom« št. 10352. (a)

Pletilja
odda delo na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10499. (b)

Krojaškega pomočnika
za velike komade takoj sprejme. Dolžnik Karl, Kamnik. (b)

Več krznar. pomočnikov
sprejem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10536. (b)

Vzgojiteljica
učiteljska abiturientka — brez staršev, želi službo vzgojiteljice takoj ali jeseni. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marilja« št. 10317. (a)

Orožniški narednik
v pokoju, s sodno-pisarniškim in zemljiško-knjižnim izpitom ter večletno prakso v advokatski pisarni, več strojepljiva in koncepta v slovensčini, nemščini in deloma srbohrvaščini, išče službo kot pisarniška moč ali kaj slenege. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« št. 10429. (a)

Postrežnica
mlada, zdrava, vajena pranja, likanja, pospravljanja parketnih sob in nekoliko kuhe, išče mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10432. (a)

Trgovska pomočnica
mlajša moč, izučena mešane stroke, išče zaposlitve v kakršnikoli trgovini. Ponudbe poslati na: Dora Subic, p. Ziri nad Škofjo Loko. (a)

Ključavničar-šofer
oženjen, brez otrok, išče mesto hišnika v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10455. (a)

Dekle
ljubitelja otrok, zmožna hišnih del, nekaj kuhe, gre za pomoč gospodinjstvi ali kuharici v Celju ali okoli. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10451. (a)

Gospodična
absolv. trgovske šole išče službo tudi z udeležbo kot družabnica s kapitalom. — Ponudbe, na upravo »Slovenca« pod »Poštena 10495«.

Hlapec
priden, pošten, zanesljiv, trezen, nekadiček, zmožen vsega kmečkega in gospodarskega dela, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10543. (a)

Šofer
samski, s popolnim znanjem vseh motornih vozil, z večletno prakso, išče nameščenja kjerkoli. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Šofer«.

Boljša ženska
ki zna kuhati, šivati in se razume tudi na vrtno delo, išče primernega mesta. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1080.

Vajenci

Mizarskega vajenca
takoj sprejem. Hrana in stanovanje po dogovoru. Škrbine & Comp., Vižmarje 39. (v)

Deklica
zdrava, okretna, 14 let stara, hči železničarja — išče mesto vajenke v trgovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Z. M. R.« št. 10335. (v)

16 letni fant
velik in močan, išče mesto kot učenec v trgovini z mešanim blagom. Trojer Alojzij, Puštal 27, p. Škofja Loka. (v)

Mehanikarskega vajenca
iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10458.

Pekovskega vajenca
in raznašalca za kruh, z vso oskrbo v hiši, sprejem. — Pekarna Logar, Golnik. (v)

Učenca (učenko)
poštenega, pridnega — sprejme Anica Kušar, trgovina, Glince, Tržaška cesta 21. (v)

Vajenca
za soboslikarstvo sprejme »Brata Rožič«, Ljubljana, Vegova ul. 8. (v)

Inteligentnega učenca
za trgovino, po možnosti z malo maturo, sprejme Veletgovina Trgovski dom, Maribor. (v)

Inteligent. vajenca (-ko)
za boljše živilsko trgovino v Ljubljani, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10387. (v)

Vajenko za trgovino
s primerno šolsko izobrazbo, iz poštene kršćanske družine, sprejme trgovina z mešanim blagom M. Malavašič, Vrhnika. (v)

Glasba

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU I

59- 128- 65-

ZAHTEVATE BREZPLAČEN ČENIK

MEINEL-HEROLD 222- ZAL. MARIBOR 102

MUZIKA LJUBLJANA

Miklošičeva c. 4

Prodaja klavirje, muzikalične instrumente, strune, glasbne potrebitve. Popravila in uglašuje vsa glasbila strokovnjaško in najceneje.

Pouk

Prikrojevalni tečaj

za

damska in moška oblačila

se bo vršil od 3. avgusta do 22. avgusta 1936. Cena tečaja znižana za 40%.

Prijave sprejema do 30. julija 1936

Teodor Kunc

lastnik krojne šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4/II

Za odgovor priložite znamko!

Obrt

Mizarska dela!
Vsa mizarska dela za knjižice Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice prevzamem. Naslov pod »Mizar« v podružnici »Slovenca« Celje. (t)

Letovišča

Letovišče in kopališče
Ivo Šoril, Gorenja vas nad Škofjo Loko, se priporoča. (L)

Gostilna »Ljubljana«
v Sibeniku (na obali). Izvrstna kuhinja, ob vsaki uri tople in mrzle jedi, prvovrstna vina, sobe za tučce. Cene zmerno. Penzion 28—35 Din. Priporoča se Franja in Andrej Zuljan. (L)

V Laškem
se odda soba z dvema posteljama, najraje upokojencem, z vso oskrbo za 500 Din mesečno. Ponudbe podružnici »Slovenca« Celje. (L)

V upravi »Slovenca«

dvignite ponudbo pod »Skladišče« 9609. (o)

Sodna dražba
posestva na Koroški Bell št. 7, sestojčega iz gospodarskega poslopja, hiše z gostilniškim in trgoviniskim prostorom, gozdom, mnogimi njivami in travniki, se bo vršila dne 25. VII. 1936 ob 1/11 dopoldne pri okrajnem sodišču v Kranjski gori. Najmanjši ponudki Din 207.000. (o)

Razno

Intervencije
v vseh zadevah pri vseh oblastvih in ministrstvih izvršuje hitro in uspešno: Gospodarsko-pravna pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-I. (r)

Zdravo, okusno pijačo
in poceni si napravite s hrusevim in z različnimi drugimi vinskim okusi. Pišite po natančnejša navodila upravi »Slovenca« Maribor pod »Domača pijača«. Priložite znamko za odgovor. (r)

Posojila
vezana na štednjo in večletno mesečno odplačevanje. Brezplačno zavarovanje za slučaj smrti.

Banka in štedion
d. d. Krapinske Toplice. Glavni zastopnik za dravsko banovino RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ul. 12. Pisnični odgovor 3 Din v znakah.

Tvrdba
A. & E. Skaberne
LJUBLJANA, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice.

Vaše terjatve
pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino oblastveno dovoljenje pisarno in priložite znamko. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 28-10. (d)

Iščem družabnico
samostojno trgovsko moč za Beograd. Potrebno 30 do 40.000 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Modne pletenine« 10351.

Sploh ga ne boja dubl

konkurenta, ker prodajamo globoko pod lastno ceno

Naši »Epongi« prej Din 24— sedaj Din 13—, belo blago, namizni prti, inleti i. t. d. iz naše tovarne, zastori, gradnji za modroce, šofci za moške in damske obleke, flanelaste ruže ter razno drugo manufakturno blago. Taka ugodnost nakupa se vam nikdar več ne povrne!

Splošna tekstilna d. d. Ljubljana, Mestni trg 17

samo še

1

teden

pred izselitvijo

Službo dobe

Iščem zobotehniko
samostojnega in popolnoma večjega za vsa zlatna dela in moderno kavčuk-protetiko ter keramiko. Kavčija 5000 Din. Nastop službe 20. avgusta t. l. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 14/10074. (b)

Pisarniška moč!

Eksportno podjetje manjšega kraja v notranjosti Srbije išče samostojno moško ali žensko osebo, ne pod 30 let, ki popolnoma obvlada: srbohrvaščino in nemščino v govoru in pisanju, stenografijo in samostojno korespondenco v obeh jezikih, strojepljivo in enostavno knjigovodstvo. — Prednost imajo resne ženske osebe. Plača prav dobra. Vstop po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Samostojna« št. 10003. (b)

Zastopnike

za prodajo posameznikov, brzooparilnikov itd. išče. »Persone«, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Slikarske in pleskarske pomočnike

sprejme na daljšo dobo trdka Pahernik Anton, Frankopanova ulica 15, Maribor. Telefon 23-53.

Brusača stekla

mladega, verziranega v tem poslu, išče Jarolimček, Beograd, Franče D'Epere br. 66. (b)

Hišnika

išče večja stanovanjska hiša v sredini mesta. — Prednost imajo vrtnarji. Pisane ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Brezplačno stanovanje« št. 10520. (b)

Zastopnike

za prodajo dobrega predmeta iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zasluzek«. (b)

Kuharica

samostojna, za restavracijo, se sprejme. Služba stalna. Ponudbe na: Gostilna »Ljubljana«, Sibenik (na obali). (b)

Prvovrst. prirojevalca

(Zuschneider) za gornje dele obuvaj, ki je obenem tudi samostojen moduler, sprejem takoj v službo. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvovrstni prirojevalca« št. 10435. (b)

Pomočnika

v mešano trgovino za usnje in železnilno, res zmožnega, vajenega prostega, sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro stalno mesto« št. 10326. (b)

Dve prodajalki

(prvovrstni moči), z znanjem slovensk. in nemškega jezika, iščemo za manufakturno veletrgovino v večjem mestu države. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Dobra prodajalka« 10284

Majerja

s 4- do 5 člansko lastno družino, večjege sadjarstva in živinoreje, iščem za svoje posestvo v bližini Maribora. Pogoj je poštenost, pridnost in zmožnost. Vsi družinski člani morajo biti pridni in sposobni za kmečko delo. Plačam po dogovoru in pridnosti. Nastop službe 1. novembra letos. — Naslov: Ivan Grosek, Maribor, Dr. Turnerjeva ulica. (b)

Kolarski pomočnik

za težka dela se takoj sprejme. Franc Kodrún, kolar, Črna pri Prevaljah. (b)

Kovač

zmožen, vesten in zanesljiv, z lastnim orodjem, se sprejme v službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalen« št. 10412.

Kuharico

značno, pošteno, vajeno vseh gospodinjstkih del, iščem za takoj. Kanduser, trgovina, Menges. (b)

Služkinja

pridna, vajena v gostilni, se sprejme. Služba stalna. Pisati na: Gostilna »Ljubljana«, Sibenik (na obali). (b)

Dva krojaška pomočnika

zmožna velikega dela — sprejme Janko Rogelj, Loka pri Zidanem mostu. (b)

Perfektno kuharico

značno, zdravo, zmožno samostojnega gospodinjstva, iščem. Ponudbe z navedbo dosedanjih službenih mest pod »Privatna hiša« upravi »Slovenca« št. 10399. (b)

Agilno prodajalko

mešane stroke, ki je zmožna sama voditi trgovino, takoj sprejem. Ponudbe podružnici »Slovenca« Celje pod »Agilna«. (b)

Mesarskega pomočnika

zmožnega prodaje mesa ter vseh gospodarskih del — sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10339. (b)

Tapetniškega pomočnika

dobro izurjenega, takoj sprejem. Bernard Maks, tapetnik, Kranj. (b)

Hlapca

mlajšega, za poljska dela, sprejem takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10503. (b)

Natakarico

pridno, pošteno in spretno, sprejem takoj za Unionsko klet. Mesto je stalno. P. Šterk, restavrat. b)

Zastopnika

agilnega, v stroki večjega in sposobnega, išče za obisk svojih odjemalcev v Sloveniji pletilna in trikotarska industrija. Ponudbe je nasloviti na upravo lista pod označko »Vesten 10502«.

Pletilja

odda delo na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10499. (b)

Krojaškega pomočnika

za velike komade takoj sprejme. Dolžnik Karl, Kamnik. (b)

Več krznar. pomočnikov

sprejem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10536. (b)

Krznarski pomočnik

z daljšo prakso, prvovrstna moč, se sprejme. Pisane ponudbe upravi »Slovenca« pod »Krznar« št. 10535. (b)

Zastopnike

dobre organizatorje iščem za vsako poedno mesto Dravske banovine. V postev pridejo oni, ki razpolagajo z gotovino Din 3—10.000. Nekaj novega, nenadkriljivega, epohalnega. Dober zaslužek, silajna eksistenca. Samo obširne, izčerpne ponudbe s točnimi navodili pridejo v postev. Ponudbe pod »Zastopnik K 3739« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28. (b)

Ustanovim podružnico

v Dravski banovini, nov, epohalen, nenadkriljiv predmet. Prevzemnik mora posedovati prodajni lokal. Biti mora izvrsten organizator trgovcev ter mora posedovati gotovino 15—20.000 Din. Interesenti naj pošljejo obširne ponudbe pod »Podružnica K-3739« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28.

Išče se šofer

k osebnemu avtomobilu za potovanje. Veršnik, Ježica 90. Vprašati: Gostilna Angelca. (b)

Za vodstvo podružnice

v nekem mestu Jugoslavije se išče akademsko nazbrazen mlad gospod (absolventi ing. ali trg. akadem. imajo prednost). Strokovnega znanja si v 14 dneh pridobi. Pisane ponudbe pod »Eksistenca« št. 10560 upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Sposobnega strokovnjaka

za prodajo svežega sadja v Ljubljani in na Gorenjskem, dobro uvedenega, iščem, eventual. tudi kot družabnika. — Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Srbija 181«.

Poverjenike

v vseh večjih krajih bivših Kranjskih rabim. Zasluzek dober. — Dopise upravi »Slovenca« pod »Agilen« št. 10589. (b)

Kolesa in otroške vozičke

kupite poceni pri **Albin Adamič & Co.** Ljubljana, Igriška ulica 3 (za dramskim gledališčem)

ton Lah
nih železnic v Mariboru

Za poletje in vroče dneve!**Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn**

brez napak, pristnobarvni. »Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima oksfordov, touringov in cefirjev za moške srajce, veak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečve (Diradl), v najlepših barvah, predpasniki itd. — Vsak paket poštne prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljina, žensko, moško in namizno perilo, barvasto, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinjšega belega blaga. — Neprimeren vzamem nazaj in zamenjam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. — Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvorkova cesta št. 1.

Otroške vozičke kolesa

kupite ugodno pri
S. REBOLJ & DRUG.
Ljubljana, Gosposvetska 13

Vkuhavajte

sadje in sočnje le v

Weckovih kozarcih

ki so najboljši. Dobite jih pri

Jos. Jagodiču

Glavni trg — CELJE —
Gubčeva ulica. — Ceniki zastoj.

»RAD«

tovarna kovinskih izdelkov, Beograd, Surdulicka ulica 3, telefon 25-739.

Izdeluje v prvovrstni kakovosti gorilce (Brenner) za petrolejske svetilke v vseh velikostih ter pokrivala (Glaskappe) za iste. Prodaja samo na veliko trgovcem. Vzorci dostavljamo.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccol. Ljubljana, nasproti »Neboščenika«.

Premog,

drva, oglje dostavlja na dom

Bartol Anton,

Tyrševa 46, telefon 35-40.

Vsak pleskar in hišni posestnik

dobro ve, da v šiški dobi po zelo nizki ceni barve, firnež, čopiče, karbolinje, šelak. — Kopališki od 24 do 36 Din, emajlirani od 25 do 40 Din, terpentini od 12 do 18 Din, litofon od 10 do 12 Din itd. — Blago prvovrstno. Barve, laki: R. HAFNER, Ljubljana, Celovška c. 61. Telefon 35-65.

Vsakovrsten les

tean, rezan in oblan, po naročilu, ter razno kurivo nudi po nizki ceni parna žaga Trobec, Kozarje-Dobrova pri Ljubljani.

Kupite še en par

PO ZNIZANI CENI

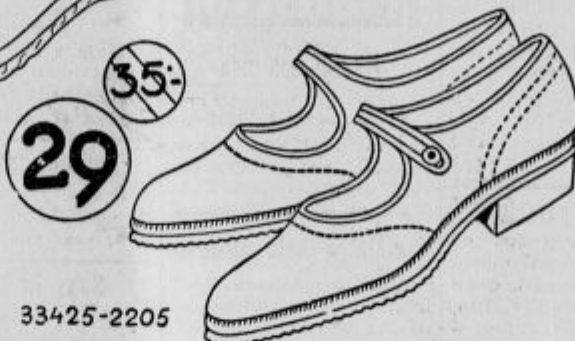
»Rata«

25/-
19

45305-2203

Vel. št. 35—42. Obutev za vsako priložnost za delo na polju in doma, za pešhojo, za sport in igre, je ta platneni čevlji z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Da omogočimo nabavo istih vsakomur, smo jim znižali ceno od Din 25.— na Din 19.—. — Otroški od št. 30—34 prej Din 19.—, sedaj samo Din 15.—. — Moški od št. 43—47 prej Din 29.—, sedaj samo Din 25.—

35/-
29

33425-2205

Močni, lahki za delo in štrpaci. Iz platna v beli, drap ali sivi barvi, z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Hočemo omogočiti vsaki gospodini nabavo istih, zato smo jim znižali ceno od Din 35.— na Din 29.—

35/-
29

35644-31

Ve. št. 35—38. Za turiste, bicikliste, skaute, za vsako delo na polju in za živahne otroke je najmočnejša, najudobnejša in najsigurnejša naša »Sportka«, izdelana iz krepkega platna z gumijastim nazobčanim podplatom. Znižali smo ceno od Din 35.— na Din 29.—, da damo vsakomur možnost, da si jih nabavi. Otroške od št. 30—34 prej Din 29.—, stanejo sedaj samo Din 25.—. Moške od št. 39—47 prej Din 39.—, sedaj samo Din 35.—

49/-
39

62895-9193

Najnoviji model. Čevlji iz belega lanenega platna, modro kariran vzorec. Prej Din 49.—, sedaj samo Din 39.—

59/-
39

70995-9134

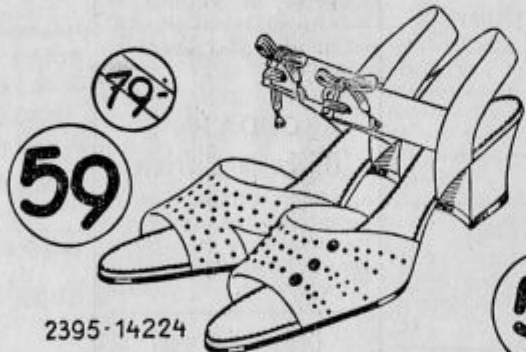
Najnoviji model. Čevlji iz belega lanenega platna, modro kariran vzorec z ravno odsekanim vrhom podplata. Prej Din 59.—, sedaj samo Din 39.—

59/-
49

69995-1159

Za odpočitek nog, lahek, udoben in eleganten letni čevlji iz belega lanenega platna. Znižali smo jim ceno od Din 59.— na Din 49.—

79/-
59

2395-14224

Model z Jadrana. Krasen čevlji iz belega nubuk usnja z usnjenim podplatom. Sedaj jih lahko kupite samo za Din 59.— dočim so stali prej Din 79.—

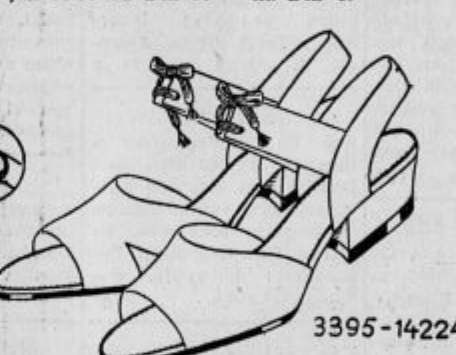

69/-
59

5945-3133

Eleganten čevlji k letni obleki. Kombinacija semiša z lanenim platnom. Napravi nogo majhno in elegantno. Prej Din 69.—, sedaj stanejo samo Din 59.—

79/-
59

3395-14224

Model iz Nizze za elegantno damo. Prej Din 79.—, sedaj samo Din 59.—

79/-
59

1195-9552

Za družbo, popoldne in večer. Kombinacija lanenega panama in modrega semiša. Prej Din 79.—, stane sedaj samo Din 59.—

69/-
59

5905-3141

Eleganten čevlji za letno toaletno. Kombinacija rjavega semiša in drap meliranega lanenega platna, z visoko peto in usnjenim podplatom. — Prej Din 69.—, sedaj samo Din 59.—

99/-
79

529

Za večer, za ples in pr. čevlji iz belega nubuk lakom. Ceno smo jim znižali na Din 79.—

Mizarji!

Okovje za stavbe in pohištvo, klej itd., izberete najceneje tudi na hranilne knjižice pri

»Jeklo«

Ljubljana, Stari trg.

Ia sveže hruške

namizna jabolka in trde češnje, kosarice po 40 kg 120 Din franko voznina, razpošilja G. Drechsler, Tuzia.

Otroški voziček

globok, malo rabljen prodam. Grablova 30.

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite po ceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše

Naprodaj:

dobro ohranjene mize, stoli, klopi za vrt ali verande, železne in pletene. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10423. (1)

Gig

krasen, skoraj nov, z vso opremo, ugodno prodam. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 10276. (1)

Dva trgovska pulta

in police, iz mehkega lesa, delno pa obloženo z vezanimi ploščami ter zastekleno, proda ali posodi Pokojniški zavod za namješčenje v Ljubljani. Informacije dobe zainteresirani med uradnimi urami v upravi hiš, soba 220. (1)

Pisalni stroj »Ideal«

novejši model, prav dobro ohranjen, prodam, za 1800 Din. Matelič Josip, Emonska cesta 10a. (1)

»Meteor«

d. z o. z.

Tyrševa cesta 46

Nakup in prodaja starega železa, kovin t. d. Skladišče železnega materiala, kot tračnice, ležaji, vozički in pragi za ozkotirne železnice, rabljene cevi, jermenice, različen uporabljiv železen material.

Lepo blago

po 5 in 6 Din se že dobi v Trpinovem bazarju — Maribor, Vetrinjska ul. 15

Sodarji!

Delavnica z inventarjem in zalogo lesa, na prometnem kraju, brez konkurence, naprodaj. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje. (1)

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik. Mestni trg 13.

Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva

Pozor frizerji!

Aparate za trajno kodranje, najnovije znamke, razprodajam proti tedenskemu odplačilu 100 Din. Straus, Kranj, Blejska cesta 17. (1)

Kmetje pozor!

Naprodaj imam slamoreznic, mlatnico, gopelj in čistilnik (pakel). Peter Dolenc, Šmarca 14, p. Kamnik. (1)

Prodaj

Ilustrirane priloge »Slovenca«: 1926—1932, lepo vezane v 3 knjigah. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10289. (1)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (1)

Za jesensko setev

imamo črno in sivo

ajdo, koruzo in rdečo deteljo

FRAN POGACNIK, d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33, v Javnih skladiščih.